

GMINA MIEJSKA CZŁUCHÓW
STYCZEŃ 2017R.

ZAŁĄCZNIK
DO UCHWAŁY

NR.....
RADY MIEJSKIEJ W CZŁUCHOWIE
Z DNIA.....

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

Autorzy opracowania – zespół ds. opracowania gminnego programu rewitalizacji:

Maria Pazda, Dorota Lipska, Izabela Krauze, Grażyna Mękal, Grażyna Radziemska, Justyna Muryn, Ewa Osinska, Janina Dudek, Urszula Stupałkowska, Dagmara Husarek, Lucyna Kryzel, Adam Bondarenko

Ekspert: Dr Bartłomiej Kołsut Instytut Geografii Społeczno- Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej UAM w Poznaniu

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

MINISTERSTWO
ROZWOJU

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Człuchów (umowa o dofinansowanie nr POPT/28/2015) realizowano w ramach projektu pt. „Przygotowanie przez Gminę Miejską Człuchów gminnego programu rewitalizacji zdegradowanego obszaru „Śródmieście” jako kluczowego narzędzia do podjęcia skoordynowanych działań rewitalizacyjnych”.

Spis treści

Spis treści	1
Wprowadzenie.....	3
Streszczenie.....	5
Analiza miasta Człuchów w podsystemie społecznym i gospodarczym – tło obszaru zdegradowanego Śródmieście	8
I. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI	24
1. Analiza negatywnych zjawisk	29
2. Analiza lokalnych potencjałów	48
II. OPIS POWIĄZAŃ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI GMIN	73
1. Powiązania ze strategią rozwoju gminy.	73
2. Powiązania ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.....	73
3. Powiązania ze strategią rozwiązywania problemów społecznych.....	74
III. OPIS WIZJI STANU ŚRÓDMIEŚCIA PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI	75
Opis wizji stanu obszaru rewitalizacji.....	75
IV. CELE REWITALIZACJI ORAZ ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ SŁUŻĄCYCH ELIMINACJI LUB OGRANICZENIU NEGATYWNYCH ZJAWISK	77
Cele rewitalizacji.....	77
V. OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	80
1. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	89
2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych (uzupełniających) przedsięwzięć rewitalizacyjnych..	89
VI. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ	94
VII. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	95
VIII. OPIS STRUKTURY ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	98

IX.	SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	103
X.	OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 21 UST.1 USTAWY Z DNIA 21 CZERWCA 2001R. O OCHRONIE PRAW LOKATORÓW, MIESZKANIOWYM ZASOBIE GMINY I O ZMIANIE KODEKSU CYWILNEGO	106
XI.	OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWALE W SPRAWIE ZASAD WYZNACZANIA SKŁADU ORAZ ZASAD DZIAŁANIA KOMITETU REWITALIZACJI.....	106
XII.	WSKAZANIE, CZY NA OBSZARZE REWITALIZACJI MA ZOSTAĆ USTANOWIONA SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI.....	106
XIII.	WSKAZANIE SPOSOBU REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	107
a)	Wskażanie zakresu niezbędnych zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.....	108
b)	Wskażanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany	110
c)	Wskażanie konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji.....	110
XIV.	ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY	112
	Pozostałe załączniki Gminnego Programu Rewitalizacji Śródmieścia w Człuchowie.	114

Wprowadzenie

Celem rewitalizacji, w ujęciu unijnych i krajowych polityk, jest przede wszystkim odbudowa tkanki społecznej poprzez włączenie społeczne mieszkańców zdegradowanych dzielnic oraz walkę z ubóstwem. Jej kompleksowy charakter ma na celu integrację na terenie zdegradowanym różnorodnych działań, zarówno społecznych jak i inwestycyjnych, których efektem będzie ponowne włączenie objętego interwencją obszaru oraz jego mieszkańców w pełnowartościowe struktury społeczne.

Kompleksowa rewitalizacja realizuje postulat „powrotu do miast” – dbających o środowisko, efektywnie gospodarujących przestrzenią (poprzez rozwój terenów zielonych), a także przyjaznych mieszkańcom. Odnowa zdegradowanych obszarów poprzez rozwój funkcji mieszkaniowych, gospodarczych i społecznych sprzyjać ma poprawie jakości życia ich mieszkańców, co stanowić będzie, szczególnie dla młodego pokolenia, zachętę do pozostania lub powrotu na ich obszary.

Podczas Opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji Śródmieścia w Człuchowie kierowano się w/w przesłankami, starając się jednocześnie włączyć w prace jak najszersze grono interesariuszy.

Spotkania interesariuszy podczas poszczególnych etapów tworzenia GPR w 2016r.

Streszczenie

Gminny Program Rewitalizacji jest dokumentem opracowanym na lata 2017 – 2022, (operacyjnym) podrzędnym w stosunku do strategii rozwoju miasta. Wypełnia wizję rozwoju oraz niżej wymieniony cel strategiczny:

„Wzmocnienie roli samorządu w ożywianiu dialogu kreatywnych ludzi i środowisk”.

Podczas realizacji GPR zostaną zintegrowane działania różnych środowisk, grup społecznych i instytucji oraz ludzi, a koordynował je będzie samorząd tj. gmina miejska Człuchów. Niniejszy dokument powstawał przy zaangażowaniu wielu osób i przez długi okres czasu, pierwsze prace poświęcone rewitalizacji sięgają roku 2014. W kwietniu 2015r. opracowano raport z delimitacji obszarów zdegradowanych na terenie miasta Człuchów.

Obszar zdegradowany, który będzie podlegał rewitalizacji został wyznaczony za pomocą obiektywnych i weryfikowalnych wskaźników oraz przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Człuchowie nr XIX.134.2016 w dniu 27 kwietnia 2016r. Jest to jednostka w, której dominującą funkcją jest zabudowa usługowo - mieszkalna. Śródmieście zamieszkują 3062 osoby, co stanowi 26% ogólnej liczby ludności. Obszar ten zajmuje powierzchnię ok. 35 ha, co stanowi 2,74% ogólnej powierzchni miasta, w jego skład wchodzi ulice: Garbarska, Jacka i Agatki, Nowaka – Jeziorańskiego, Osiedle Piastowskie, Osiedle Wazów, Plac Bohaterów (78%), Sobieskiego, Szczecińska (80%), Średnia, Łąkowa (21%), Traugutta (75%).

Demografia obszaru przedstawia się następująco: zameldowanych 3437 osób, dzieci 349 osób, z czego dzieci w wieku szkolnym 275 osób, dzieci w wieku przedszkolnym 74 osoby, osoby dorosłe to 3088 osób, z których kobiety to 1887 natomiast liczba mężczyzn wynosiła 1557osób. Spośród 3437 osób zameldowanych 2270 osób to osoby w wieku produkcyjnym, a osoby w wieku poprodukcyjnym to 941 mieszkańców. Wśród tej liczby 650 osób stanowiły kobiety a 291 mężczyźni. Liczba ludności powyżej „70” to 397 osób.

Obszar rewitalizacji charakteryzuje się przewagą osób dorosłych (89,9%), dzieci stanowią jedynie 10,15% ogółu mieszkańców obszaru.

Celem rewitalizacji, w ujęciu unijnych i krajowych polityk, jest przede wszystkim odbudowa tkanki społecznej poprzez włączenie społeczne mieszkańców zdegradowanych dzielnic oraz walkę z ubóstwem. Jej kompleksowy charakter ma na celu integrację na terenie

zdegradowanym różnorodnych działań, zarówno społecznych jak i inwestycyjnych, których efektem będzie ponowne włączenie objętego interwencją obszaru oraz jego mieszkańców w pełnowartościowe struktury społeczne.

Przygotowując GPR analizowano zagadnienia, które wyznacza ustawa z 9 października 2015r. o rewitalizacji tj.: analiza negatywnych zjawisk, analiza lokalnych potencjałów, opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi, opis wizji stanu Śródmieścia, cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk, opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych, szacunkowe ramy finansowe GPR ze wskazaniem źródeł publicznych i prywatnych, strukturę zarządzania realizację GPR, system monitorowania i oceny GPR, określenie niezbędnych zmian w uchwale sprawie programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, w sprawie wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, wskazanie czy ma powstać Specjalna Strefa Rewitalizacji, wskazanie sposobu realizacji GPR w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, opracowanie załącznika graficznego w określonej ustawą skali, przedstawiającego podstawowe kierunki zmian funkcjonalno – przestrzennych.

Wizja obszaru rewitalizacji proponowana w Gminnym Programie Rewitalizacji Śródmieścia brzmi: „**Śródmieście Człuchowa obszarem zmodernizowanym, integrującym aktywną miejscową społeczność lokalną wokół pozytywnych zmian rewitalizacyjnych z geograficznym ośrodkiem tych zmian w nowopowstałym Centrum Rodzin**”.

Cele strategiczne GPR:

1. Cel strategiczny: **Zmniejszenie skali negatywnych zjawisk społecznych na obszarze Śródmieścia.**

Cel operacyjny: 1.1 Integracja międzypokoleniowa

Cel operacyjny 1.2 Organizacja przedsięwzięć kulturalnych i społecznych, włączających społecznie osoby wykluczone z obszaru rewitalizacji

Cel operacyjny 1.3. Wzmacnianie instytucji rodziny, profilaktyka i przeciwdziałanie problemom społecznym w rodzinach

Cel operacyjny 1.4. Budowanie tożsamości społecznej opartej na wspólnej historii

2. Cel strategiczny: **Modernizacja istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej oraz jej dostosowanie do potrzeb społeczności obszaru Śródmieścia**

Cel operacyjny 2.1. Modernizacja i rozbudowa obiektów kulturalnych i infrastruktury pomocy społecznej

Cel operacyjny 2.2. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej

Cel operacyjny 2.3. Uzupełnienia i modernizacja infrastruktury transportowej

Cel operacyjny 2.4. Rozbudowa infrastruktury sieciowej (kanalizacyjnej, wodociągowej)

3. Cel strategiczny: **Poprawa warunków mieszkaniowych na obszarze Śródmieścia**

Cel operacyjny 3.1. Modernizacja budynków mieszkaniowych

Cel operacyjny 3.2. Działania na rzecz wsparcia jednostek zarządzających zasobami mieszkaniowymi na obszarze Śródmieścia

Cel operacyjny 3.3 Poprawa warunków mieszkaniowych w zasobach komunalnych

Cel operacyjny 3.4. Wyposażenie starych zasobów mieszkaniowych w podstawowe media

Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne:

1. Utworzenie Centrum Rodzin.
2. Przebudowa Miejskiego Domu Kultury na potrzeby utworzenia Centrum Rodzin.
3. Utworzenie Przestrzeni Publicznej dla mieszkańców Śródmieścia.
4. Remonty wybranych elementów wspólnych w budynkach mieszkalnych partnerów wyłonionych w drodze konkursu.
5. Zagospodarowanie podwórek: ul. Sobieskiego 8, Szczecińska 23,25, Szczecińska 22, Szczecińska 21, Traugutta 1,3, Sobieskiego 1/ Szczecińska 14.
6. Bezpośrednie zagospodarowanie otoczenia budynków Spółdzielni na osiedlu Wazów i Piastowskim, ul. Sobieskiego 10 i Traugutta 9.
7. Włączenie społeczne mieszkańców w realizację zadań inwestycyjnych wynikających z GPR.

Szacunkowy koszt realizacji planowanych działań i przedsięwzięć wynikających z Gminnego Programu Rewitalizacji Śródmieścia wynosi ok. 11 mln zł. Wdrażanie zostało zaplanowane na lata 2017 – 2022.

Odpowiedzialnym na proces rewitalizacji jest organ wykonawczy gminy – Burmistrz Miasta Człuchowa. Podmioty realizujące Gminny Program Rewitalizacji to Urząd Miejski w Człuchowie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie, Miejski Dom Kultury w Człuchowie oraz partnerzy wyłonieni w drodze konkursu: Wspólnoty mieszkaniowe, Spółdzielnia Mieszkaniowa oraz organizacje pozarządowe.

Analiza miasta Człuchów w podsystemie społecznym i gospodarczym – tło obszaru zdegradowanego Śródmieście

Ludność.

W latach 2010-2015 w mieście Człuchów obserwuje się niekorzystne procesy demograficzne. W ciągu 6 lat liczba ludności spadła o 665 osób tj. o 4,5 %. Trend spadkowy pogłębia się w stosunku do roku poprzedniego spadki wynosiły odpowiednio: 89 osób, 16 osób, 151 osób, 161 osób, 248 osób. W 2015 r. liczba ludności spadła poniżej 14 tys. mieszkańców.

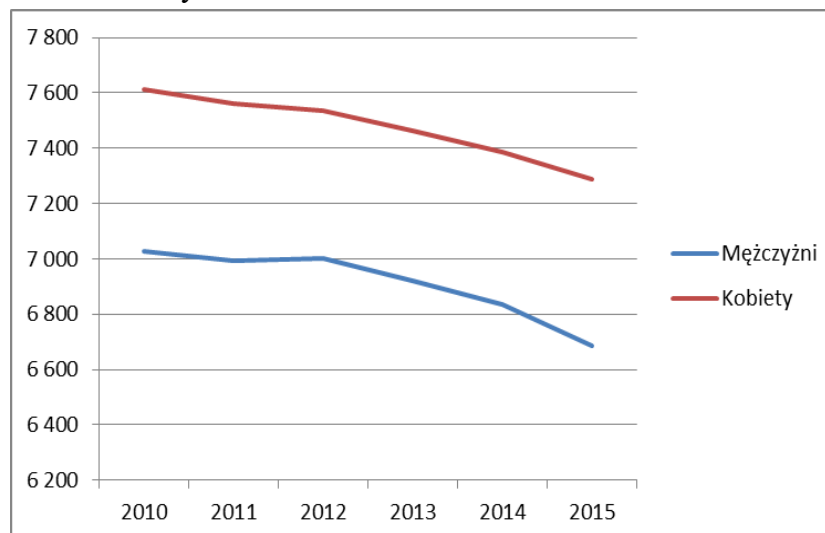
Współczynnik feminizacji utrzymuje się na stałym poziomie, w latach 2010-2014 wynosił 108 kobiet/100 mężczyzn, w 2015 r. wyniósł 109 kobiet/100 mężczyzn.

Tabela 1. Liczba ludności Miasta Człuchów w latach 2010-2015

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Mężczyźni	7 029	6 992	7 000	6 922	6 836	6 687
Kobiety	7 612	7 560	7 536	7 463	7 388	7 289
Ogółem	14 641	14 552	14 536	14 385	14 224	13 976

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych www.stat.gov.pl

Ryc. 1. Liczba ludności miasta Człuchów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych www.stat.gov.pl

Wyludnianie się Miasta Człuchów związane jest z emigracją zarobkową mieszkańców do krajów Unii Europejskiej, jak również z rozwojem osiedli mieszkaniowych poza terenem Gminy Miejskiej Człuchów – na terenie sąsiadującej jednostki administracyjnej – Gminy Człuchów. Są to miejscowości Sieroczyn, Piaskowo, Nieżywieć, Rychnowy, Głędowo, Jaromierz które odnotowują wzrost liczby mieszkańców.

Tab. 2 Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku w mieście Człuchów w latach 2010-2015.

Rok	mężczyźni	kobiety	ogółem	w tym:								
				w wieku przedprodukcyjnym - 14 lat i mniej			w wieku produkcyjnym: 15-59 lat kobiety, 15-64 lata mężczyźni			w wieku poprodukcyjnym		
				mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem
2010	7 029	7 612	14 641	1 069	1 053	2 122	5 357	4 980	10 337	603	1 579	2 182
2011	6 992	7 560	14 552	1 030	1 013	2 043	5 326	4 865	10 191	636	1 682	2 318
2012	7 000	7 536	14 536	1 038	1 023	2 061	5 265	4 762	10 027	697	1 751	2 448
2013	6 922	7 463	14 385	1 020	999	2 019	5 161	4 644	9 805	741	1 820	2 561
2014	6 836	7 388	14 224	987	977	1 964	5 018	4 523	9 541	831	1 888	2 719
2015	6 687	7 289	13 976	942	961	1 903	4 862	4 344	9 206	883	1 984	2 867

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych www.stat.gov.pl

Niekorzystne zmiany w strukturze wiekowej ludności potwierdzają proces starzenia się społeczeństwa. Na przestrzeni 14 lat odsetek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym zmniejszył się z 23,5% w 2002 r. do 16,6% w 2015 r. Obserwuje się natomiast stały wzrost odsetka ludności w wieku poprodukcyjnym z 10,9% w 2002 r. do 20,5% w 2015 r.

Tab. 3. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w mieście Człuchów w latach 2002-2015.

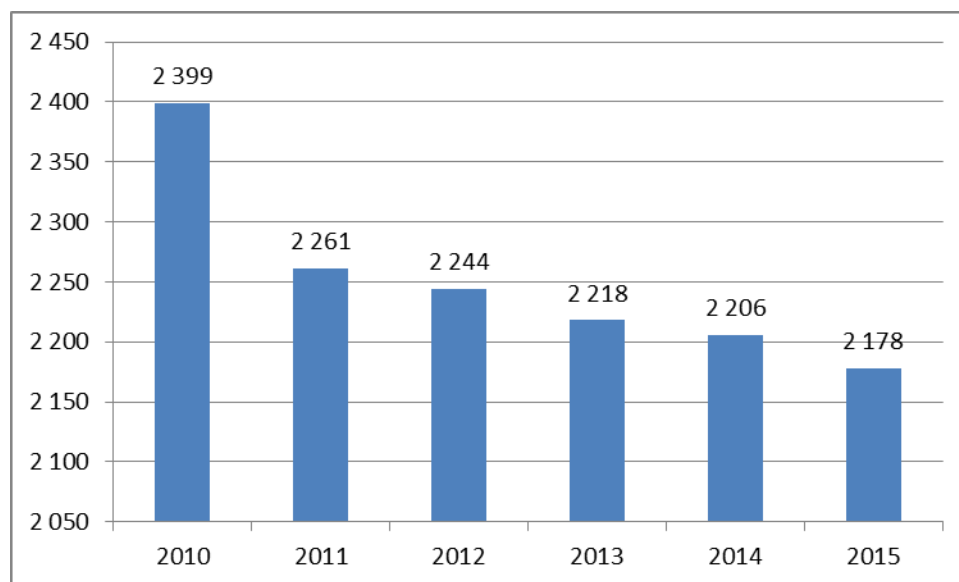
% ludności ogółem	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
w wieku przedprodukcyjnym	23,5	22,1	21,2	20,6	20,0	19,2	18,7	18,3	18,3	17,6	17,8	17,9	17,1	16,6
w wieku produkcyjnym	65,6	66,6	67,1	67,4	67,7	67,7	67,5	67,2	66,8	66,4	65,3	64,3	63,8	62,9
w wieku poprodukcyjnym	10,9	11,3	11,7	12,0	12,4	13,0	13,8	14,4	14,9	15,9	16,8	17,8	19,1	20,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych www.stat.gov.pl

Procesy demograficzne przekładają się na sferę gospodarczą. W latach 2010-2015 w mieście Człuchów zanotowano spadek liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, przy czym największy spadek zaobserwowano w 2011 r. w stosunku do 2010 r.

Gospodarka

Ryc.2. Liczba podmiotów gospodarczych w mieście Człuchów w latach 2010-2015.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych www.stat.gov.pl

Tabela. 4. Podmioty gospodarki narodowej wg rejestru REGON 2007 w mieście Człuchów klasyfikowane według kryterium liczby pracujących w latach 2010-2015.

Liczba pracowników	2010	2011	2012	2013	2014	2015
0-9	2 278	2 145	2 137	2 114	2 105	2 076
10-49	91	87	78	77	74	75
50-249	27	26	26	24	24	24
250-999	3	3	3	3	3	3
1000 i więcej	0	0	0	0	0	0
Ogółem	2 399	2 261	2 244	2 218	2 206	2 178

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych www.stat.gov.pl

Największą grupę podmiotów gospodarki narodowej stanowią małe podmioty, zatrudniające do 9 osób. Stanowią one aż 95,3% wszystkich podmiotów. W tej grupie znajdują

się nie tylko osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, ale również podmioty sektora publicznego, spółki prawa handlowego, spółdzielnie, fundacje i stowarzyszenia. Na terenie miasta Człuchów nie ma firm zatrudniających powyżej 1000 osób, są natomiast 3 podmioty zatrudniające powyżej 250 osób.

Tab. 5. Liczba podmiotów gospodarki narodowej wg rejestru regon na terenie miasta Człuchów w latach 2010-2015.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Sekcja A ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	32	34	34	34	26	25
Sekcja B GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE	1	0	1	1	0	0
Sekcja C PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	203	178	182	176	177	171
Sekcja D WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNA, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE DO UKŁADÓW KLIMATYZACYJNYCH	1	1	1	1	1	1
Sekcja E DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	5	3	4	6	5	4
Sekcja F BUDOWNICTWO	268	257	258	253	244	252
Sekcja G HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	689	632	614	601	593	578
Sekcja H TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	144	133	136	136	134	132
Sekcja I DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I	83	74	66	68	71	67

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI						
Sekcja J INFORMACJA I KOMUNIKACJA	42	44	36	39	40	36
Sekcja K DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	103	108	102	95	93	88
Sekcja L DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	153	156	159	160	162	164
Sekcja M DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	171	170	173	167	168	164
Sekcja N DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	49	46	46	49	52	50
Sekcja O ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE	17	17	18	17	16	15
Sekcja P EDUKACJA	97	87	100	98	99	100
Sekcja Q OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	138	134	135	133	139	144
Sekcja R DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	47	46	44	47	48	44
Sekcje S i T POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA, GOSPODARSTWA DOMOWE ZATRUDNIAJĄCE PRACOWNIKÓW; GOSPODARSTWA DOMOWE PRODUKUJĄCE WYROBY I ŚWIADCZĄCE USŁUGI NA WŁASNE POTRZEBY,	156	141	135	137	138	142
ogółem:	2 399	2 261	2 244	2 218	2 206	2 178

Tab. 6. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007 w latach 2012-2015

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	Zmiana 2012- 2015
OGÓLEM	1 683	1 648	1 626	1 591	-92
w tym:					
Sekcja A ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	27	27	19	18	-9
Sekcja B GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE	1	1	0	0	-1
Sekcja C PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	143	137	139	132	-11
Sekcja D WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE DO UKŁADÓW KLIMATYZACYJNYCH	0	0	0	0	0
Sekcja E DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	3	5	4	3	0
Sekcja F BUDOWNICTWO	233	227	216	225	-8
Sekcja G HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	524	511	506	488	-36
Sekcja H TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	128	128	126	121	-7
Sekcja I DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	56	58	60	56	0
Sekcja J INFORMACJA I KOMUNIKACJA	28	30	31	26	-2
Sekcja K DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I	95	88	85	80	-15

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	Zmiana 2012- 2015
UBEZPIECZENIOWA					
Sekcja L DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	16	16	15	17	1
Sekcja M DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	146	140	140	136	-10
Sekcja N DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	37	38	41	39	2
Sekcja O ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE	0	0	0	0	0
Sekcja P EDUKACJA	44	41	41	42	-2
Sekcja Q OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	112	111	116	121	9
Sekcja R DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	16	17	18	14	-2
Sekcje S, T POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA, GOSPODARSTWA DOMOWE ZATRUDNIAJĄCE PRACOWNIKÓW; GOSPODARSTWA DOMOWE PRODUKUJĄCE WYROBY I ŚWIADCZĄCE USŁUGI NA WŁASNE POTRZEBY,	74	73	69	73	-1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych www.stat.gov.pl

Zdecydowanie dominującymi branżami w mieście Człuchów wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą są:

Sekcja G -handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – **30,67%** wszystkich osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą,

Sekcja F- budownictwo – **14,14%** wszystkich osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą,

Sekcja M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – **8,55%** wszystkich osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą ,

Sekcja C – przetwórstwo przemysłowe – **8,3%** wszystkich osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą,

Na przestrzeni 4 lat prawie wszystkie branże zanotowały spadek liczby podmiotów, przy czym największy spadek wystąpił w Sekcji A - ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO, gdzie ubyło 30% podmiotów. Kolejnymi sekcjami, w których nastąpił wyraźny spadek liczby podmiotów są Sekcja K - działalność finansowa i ubezpieczeniowa, w której ubyło 15,8 % podmiotów, , Sekcja C - przetwórstwo przemysłowe – 7,69 % oraz sekcja J - informacja i komunikacja – 7,0%.

Tylko 3 branże zanotowały wzrost liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Największy wzrost wystąpił w Sekcji Q - opieka zdrowotna i pomoc społeczna, w której liczba podmiotów wzrosła o 8% (o 9 podmiotów więcej niż w roku 2012). W sekcjach N oraz L co prawda wystąpił wzrost liczby podmiotów, ale nie można mówić tu o stałej tendencji, gdyż zmiana dotyczy 2 podmiotów w przypadku Sekcji N oraz 1 podmiotu w przypadku Sekcji L.

Tab. 7. Podmioty gospodarki narodowej ogółem w mieście Człuchów w latach 2010-2015

wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
podmioty gospodarki narodowej ogółem	2 399	2 261	2 244	2 218	2 206	2 178
sektor publiczny - ogółem	90	90	87	86	86	84
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	62	63	66	65	63	62
sektor publiczny - spółki handlowe	3	3	2	2	2	2
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, gospodarstwa pomocnicze	1	-	-	-	-	-
sektor prywatny - ogółem	2 309	2 171	2 157	2 132	2 120	2 092
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1 864	1 716	1 683	1 648	1 626	1 591
sektor prywatny - spółki handlowe	84	90	90	90	92	95
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	13	13	13	13	14	15
sektor prywatny - spółdzielnie	12	11	11	11	10	10
sektor prywatny - fundacje	1	1	1	1	2	2
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	52	53	54	56	58	59

Tabela.8.Podmioty nowo zarejestrowane wg grup sekcji PKD 2007 w mieście Człuchów w latach 2010-2015.

Wyszczególnienie:	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ogółem	189	131	145	139	147	107
w tym:						
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2	1	2	0	2	1
przemysł i budownictwo	38	34	38	37	36	29
pozostała działalność	149	96	105	102	109	77

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych www.stat.gov.pl

Tabela.9.Podmioty nowo zarejestrowane wg grup sekcji PKD 2007 w mieście Człuchów w latach 2010-2015.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ogółem	139	254	145	149	143	131
w tym:						
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0	0	0	1	1	2
przemysł i budownictwo	36	76	33	43	44	24
pozostała działalność	103	178	112	105	98	105

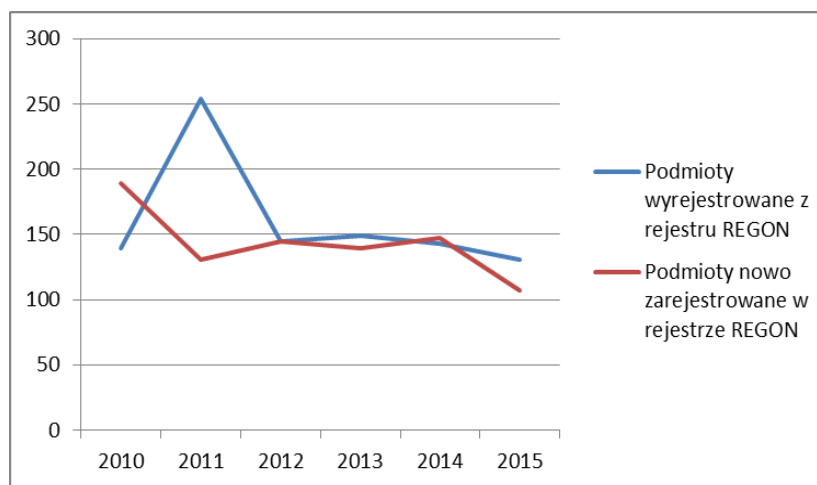
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych www.stat.gov.pl

Tabela. 10. Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane w rejestrze REGON i wyrejestrowane z rejestru REGON wg grup sekcji PKD 2007 w latach 2010-2015

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Podmioty wyrejestrowane z rejestru REGON	139	254	145	149	143	131
Podmioty nowo zarejestrowane w rejestrze REGON	189	131	145	139	147	107

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych www.stat.gov.pl

Ryc. 3 Podmioty wyrejestrowane i zarejestrowane w okresie 2010- 2015 wg REGON

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych www.stat.gov.pl

Rok 2010 był ostatnim rokiem, w którym liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej znacząco przewyższała liczbę podmiotów wyrejestrowanych z rejestru REGON 2007. W 2011 nastąpiło największe „rozwidlenie” tzn. liczba podmiotów wyrejestrowanych znacznie przewyższyła liczbę podmiotów nowo zarejestrowanych (różnica o 50 podmiotów). Od tego czasu występuje stała tendencja spadkowa, jedynie w roku 2014 liczba nowo zarejestrowanych podmiotów przewyższyła wyrejestrowane podmioty, jednak niewielka wartość – 4 podmioty, nie zmienia niekorzystnej sytuacji w sferze gospodarczej, tym bardziej, że rok 2015 przyniósł kolejne „rozwidlenie” – spadek o 24 podmioty.

Tabela.11. Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane z rejestru REGON.

WYREJESTROWANE Z REJESTRU REGON PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ wg sektorów własnościowych						
wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
podmioty gospodarki narodowej ogółem	139	254	145	149	143	131
sektor publiczny - ogółem	0	0	1	0	4	4
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	0	0	0	0	4	4
sektor publiczny - przedsiębiorstwa państwowe	0	0	0	0	0	0
sektor publiczny - spółki handlowe	0	0	1	0	0	0
sektor publiczny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	0	0	0	0	0	0
sektor prywatny - ogółem	139	254	144	149	139	127
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	134	249	139	147	136	126
sektor prywatny - spółki handlowe	0	1	1	0	2	1
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	0	0	0	0	0	0
sektor prywatny - spółdzielnie	1	1	0	0	0	0
sektor prywatny - fundacje	0	0	0	0	0	0
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	1	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych www.stat.gov.pl

Stowarzyszenia

Stowarzyszenie to zorganizowana grupa ludzi, powstająca, aby wspólnie wspierać konkretne interesy, potrzeby jej członków lub przekonania. Członkostwo jest w nich dobrowolne

i nie uzyskuje się go z racji urodzenia. Najważniejszą cechą stowarzyszeń jest niezależność od państwa. Cele i założenia stowarzyszenia oraz jego struktura muszą zostać sformułowane w statucie i zaakceptowane przez sąd.

Każdy obywatel ma prawo stworzyć stowarzyszenie lub do niego należeć. Z racji członkostwa nie uzyskuje żadnych zysków, ponieważ z założenia stowarzyszenie nie stawia sobie celów zarobkowych. Najczęściej, tworzy się je natomiast dla celów dotyczących pomocy społecznej, działalności charytatywnej, podtrzymywania tradycji narodowej, upowszechniania oświaty i edukacji społecznej, wspomaganie rozwoju społeczności lokalnych.

Na terenie Człuchowa działa 59 stowarzyszeń i organizacji społecznych oraz 2 fundacje. Tylko 3 organizacje posiadają status organizacji pożytku publicznego.

Tabela.12. Organizacje posiadające status OPP

Numer	Nazwa	Adres
0000123653	MKS PIAST AGROCHEM CZŁUCHÓW	Szkolna 1 77-300 Człuchów
0000201092	YACHT KLUB CZŁUCHÓW	Wojska Polskiego 62 77-300 Człuchów
0000270135	CZŁUCHOWSKIE STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ HOSPICJUM	Szczecińska 16 77-300 Człuchów

Źródło: wyszukiwarka podmiotów zarejestrowanych w KRS - <https://ems.ms.gov.pl>

Liczba stowarzyszeń i organizacji społecznych w Człuchowie w latach 2010-2015 wzrosła o 7 podmiotów, a liczba fundacji o 1. Jest to pozytywny aspekt samoorganizacji się społeczeństwa. Wzrost liczby organizacji przy spadającej liczbie mieszkańców, świadczy o wzrastających potrzebach w zakresie udziału w życiu społecznym, potrzebie uczestnictwa w grupie, chęci niesienia pomocy lub rozwijania zainteresowań i sprawności fizycznej.

Tabela.13. Wykaz fundacji zarejestrowanych na terenie Człuchowa

Numer	Nazwa	Adres
0000506583	FUNDACJA KRETYW	Plac Bohaterów 2 77-300 Człuchów
0000270072	"ARKADIA - EKO"	Kordeckiego 11 /A 77-300 Człuchów

Stowarzyszenia posiadające osobowość prawną są zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym, stowarzyszenia kultury fizycznej oraz uczniowskie kluby sportowe, nieprowadzące działalności gospodarczej zarejestrowane są w rejestrze prowadzonym przez Starostę Człuchowskiego. Istnieją również stowarzyszenia zwykłe, które są uproszczoną formą stowarzyszenia. Są to organizacje nieposiadające osobowości prawnej, zarejestrowane są również w rejestrach prowadzonych przez starostę. Często stowarzyszenia zwykłe wykazują się dużą aktywnością, jak ma to miejsce w przypadku stowarzyszeń zwykłych działających na terenie Człuchowa:

- Stowarzyszenie "Tysiąclatki" Emerytowanych Nauczycieli i Nauczycieli Emerytów (ul. Szkolna 3, Człuchów)
- Stowarzyszenie „Klub Emerytów Jedyńka” (ul. Średnia 4a, Człuchów)
- Klub Mieszkańca „Za Mostkiem” (ul. Słowackiego 8/6, Człuchów)
- Stowarzyszenie Miłośników Historii i Eksploracji „ZAMEK” (os. Zacisze 27, Piaskowo)
- Patriotyczne Stowarzyszenie Militarne „Szwadron” (ul. Kościńskiego 6, Człuchów)
- Klub „Transportowiec” w Człuchowie (ul. Sobieskiego, Człuchów)

Większość stowarzyszeń z siedzibą w obszarze rewitalizacji posiada adres w Miejskim Domu Kultury, co świadczy o tym, że instytucja ta pełni, poza funkcjami statutowymi, funkcję inkubatora organizacji pozarządowych, udostępniając miejsce na siedzibę tych organizacji, a także udzielając wsparcia lokalowego i organizacyjnego. 25 listopada 2015 r. w MDK odbyło się IV Powiatowe Forum Organizacji Pozarządowych, na którym dyskutowano programy współpracy z władzami samorządowymi oraz przedstawiono przykłady dobrych praktyk oraz sukcesów organizacji pozarządowych.

Usługi społeczne

Usługi społeczne to: „wszystkie działania i administracje, które zajmują się społecznymi potrzebami obywateli, czyli transfery pieniężne, usługi opieki zdrowotnej, edukacja, osobiste usługi społeczne, usługi opiekuńcze, usługi mieszkaniowe, usługi zatrudnieniowe i wyspecjalizowane usługi dla różnych grup docelowych (dzieci, nadużywający substancji psychoaktywnych, ludzie z problemami psychospołecznymi itp.). W ujęciu wąskim są to: „świadczenia w naturze w przeciwieństwie do świadczeń pieniężnych, które zasadniczo odnoszą się do opieki nad dziećmi, osobami starszymi i niepełnosprawnymi oraz do wyspecjalizowanych usług związanych z profesją pracy socjalnej”¹.

Jak wynika z diagnozy – wnioski z analizy sytuacji w obszarze polityki społecznej – Strategii Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 „w województwie pomorskim zauważalne jest pogłębiające się zjawisko starzenia społeczeństwa, wzrost bezrobocia i innych dysfunkcji zaburzających prawidłowe funkcjonowanie rodziny. W województwie pomorskim odnotowujemy utrudniony dostęp do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług socjalnych (społecznych, zdrowotnych, rehabilitacyjnych, opiekuńczych) świadczonych w interesie ogólnym, zwłaszcza w zakresie inwestycji w infrastrukturę społeczną województwa, w szczególności przeznaczoną dla dzieci i młodzieży. Zbyt mało uwagi poświęca się również promowaniu przejścia z usług instytucjonalnych do usług profilaktycznych na poziomie społeczności lokalnych”².

Z analizy danych w zakresie demografii wynika, że ogólna liczba mieszkańców miasta maleje. W stosunku do lat poprzednich obserwujemy następujące zmiany w strukturze ludności:

- zmniejsza się liczba urodzeń,
- zmniejsza się liczba osób w wieku produkcyjnym,
- zwiększa się liczba osób w wieku poprodukcyjnym.

Zmiany te należy uznać za niekorzystny trend demograficzny. Tendencja ta nie jest jednak charakterystyczna tylko dla miasta Człuchowa, ale dotyczy całego kraju. Zgodnie z przewidywaniami GUS proces starzenia się ludności będzie postępował w następnych latach, a szczególnie gwałtowny będzie po 2020 roku³.

W ostatnich latach nastąpił wzrost dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych „obserwuje się systematyczny wzrost wskaźnika dzieci umieszczanych poza rodziną (w województwie pomorskim: w 2011 r. ogólna liczba dzieci w rodzinach zastępczych zwiększyła się o 458

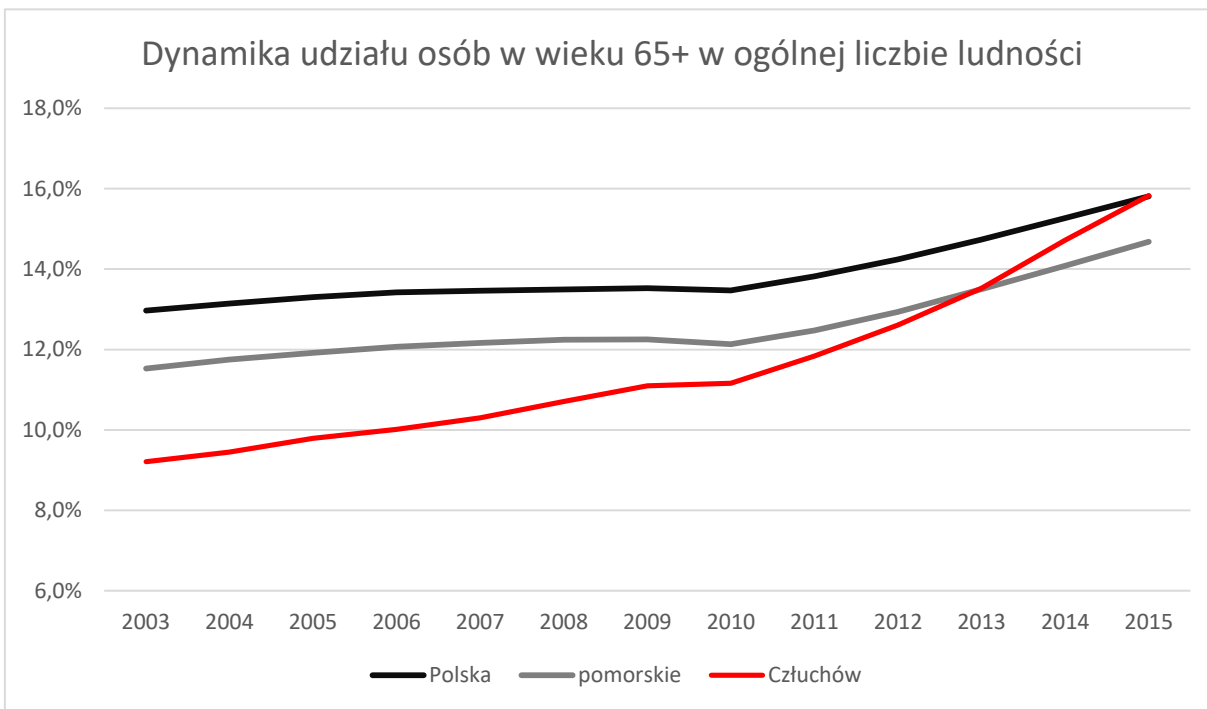
¹ <https://depot.ceon.pl/bitstream/handle/.../Dylematy%20uslug%20spolecznych.pdf?...1>.

² Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, s. 8.

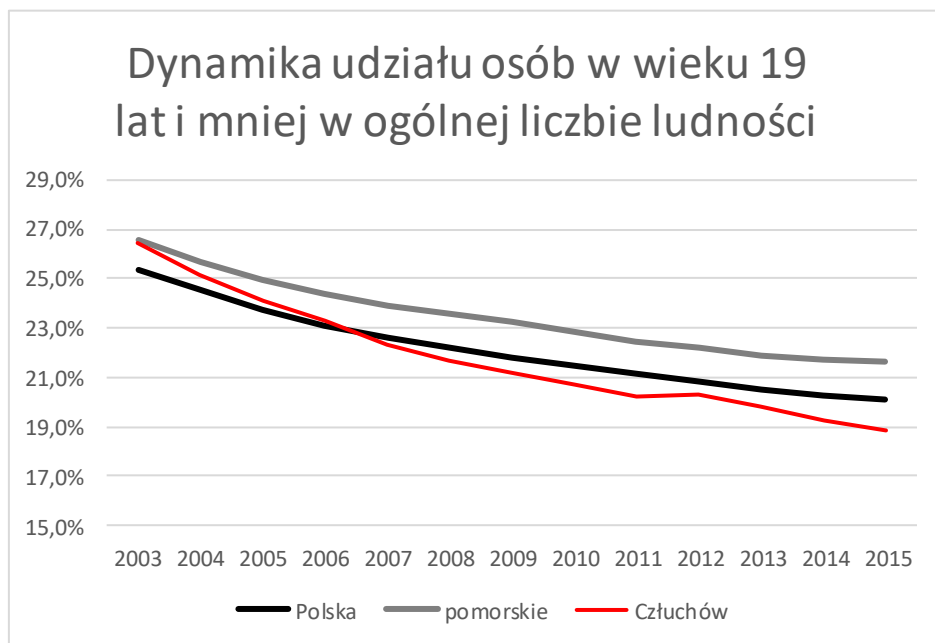
³ Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Człuchowa na lata 2014-2020.

w porównaniu do 2005 r.; natomiast w placówkach opiekuńczo-wychowawczych zwiększyła się w tym okresie o 174)⁴.

Ryc. 4.

Ryc.5.

⁴ Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, s. 10.

Tabela.14. Dane dotyczące dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej – miasto Człuchów:

Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, w tym:			
Rok	Łączna liczba dzieci	Rodzina zastępcza	Plac. opiekuń.- wych.
2012	11	7	4
2013	14	10	4
2014	15	12	3
2015	18	14	4

Źródło: opracowanie własne MOPS

Od dnia wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, co roku wzrasta liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Tabela.15. Dane dotyczące rodzin współpracujących z asystentem rodziny.

Rok	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	Liczba dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej.
2013	38	84	1
2014	34	75	0
2015	35	77	4

Źródło: opracowanie własne MOPS

Tabela.16. Dane dotyczące prowadzenia procedury "Niebieskiej Karty" – miasto Człuchów.

Rok	Liczba Niebieskich Kart			Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	Liczba posiedzeń grup roboczych
	Ogólna liczba prowadzonych "Niebieskich kart"	Liczba rodzin, w strukturach których znajdują się tylko dorośli	Liczba rodzin, w strukturach których znajdują się dzieci		
2013	17	12	5	4	78
2014	41	26	15	3	113
2015	36	10	26	3	157

Źródło: opracowanie własne MOPS

Jak wskazują powyższe dane, konieczne staje się podjęcie działań zmierzających do zwiększenia oferty usług społecznych skierowanych na zaspokojenie potrzeb dzieci i młodzieży, rodzin z problemami opiekuńczo-społecznymi oraz osób starszych.

I. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

Metodologia wyznaczenia obszaru rewitalizacji.

Przystępując do prac nad wyznaczeniem obszarów zdegradowanych, zadbano o wiarygodne i miarodajne dane przedstawiające sytuację społeczno- gospodarczą oraz przestrzenną każdej ulicy w mieście. Pozyskano informacje będące w posiadaniu instytucji odpowiedzialnych za kluczowe zadania z punktu widzenia zjawisk kryzysowych tj. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, Zakład Gospodarki Mieszkaniowej, Spółdzielnia Mieszkaniowa, Policja oraz Urząd Miejski w zakresie danych demograficznych. Ze względu na fakt, że większość statystyk prowadzona jest w układzie całego miasta, czy wręcz powiatu, niezbędne stało się indywidualne podejście do zebrania danych i wykonanie „ręcznej pracy” poprzez przeanalizowanie indywidualnych „kartotek”, „baz danych” i przypisanie osób do wszystkich ulic miasta. Zebrany w ten sposób materiał stworzył możliwość analizowania każdej ulicy z osobna oraz utworzonych na dalszym etapie jednostek urbanistycznych. Pozyskano w ten sposób szeroki wachlarz informacji na temat sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej na poszczególnych ulicach miasta jak np. liczba budynków (wg bazy adresowej), liczba osób zameldowanych, liczba osób zamieszkałych, liczba bezrobotnych, liczba osób w wieku produkcyjnym, liczba dzieci w wieku szkolnym, przedszkolnym, liczba osób w wieku powyżej „70” – tki, liczba kobiet i mężczyzn na poszczególnych ulicach, liczba kobiet i mężczyzn w wieku poprodukcyjnym, liczba bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej, z wykształceniem wyższym, z wykształceniem zawodowym lub niższym, liczba bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 1- roku, liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej, liczba przestępstw w kategorii „bójka i pobicie”, „kradzież z włamaniem”, liczba przestępstw ogółem, liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1970, przeciętna powierzchnia użytkowa lokali, wielkość zadłużenia, liczba budynków wymagających remontu, liczba rodzin objętych pomocą MOPS, liczba osób w rodzinach objętych pomocą MOPS, suma wysokości pomocy społecznej, wielkość zasiłków w przeliczeniu na rodzinę itp.

Bazując na Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta (uchwała nr LIII/306/2009 Rady Miejskiej w Człuchowie), historycznych podziałach oraz strukturze tkanki miejskiej wyznaczono 14 jednostek urbanistycznych, do których przypisane są poszczególne ulice w mieście. Każda z 14 jednostek została scharakteryzowana za pomocą w/w

danych pozyskanych z poszczególnych instytucji. Mając na uwadze spójność funkcjonalną obszarów wyznaczono granice jednostek. Każda z tych jednostek została poddana analizie zróżnicowania wewnątrzmięjskiego w 3 podsystemach: społecznym, gospodarczym i przestrzennym, z wykorzystaniem wskaźników obligatoryjnych i fakultatywnych określonych przez „Wytyczne dotyczące programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach RPO WP na lata 2014 – 2020”. Zestawiono wszystkie wskaźniki i dokonano oceny. Każdy wskaźnik oceniano w zakresie odchylenia „powyżej” lub „poniżej” wartości referencyjnych tj. średniej dla województwa pomorskiego w przypadku wskaźników kluczowych (obligatoryjnych) i średniej dla miasta w przypadku wskaźników fakultatywnych. Podliczono wskaźniki, które spełniły warunek „odchylenia”, suma wskaźników kluczowych i fakultatywnych stworzyła liczbę punktów, którą otrzymała każda jednostka. Obszar, który uzyskał największą liczbę punktów jest obszarem w najgorszej sytuacji pod względem zjawisk kryzysowych i to on właśnie w pierwszej kolejności wymaga interwencji.

Jednostka urbanistyczna Śródmieście.

Obszar zdegradowany, który będzie podlegał rewitalizacji został wyznaczony za pomocą obiektywnych i weryfikowalnych wskaźników oraz przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Człuchowie nr XIX.134.2016 z dnia 27 kwietnia 2016r.

Jest to jednostka urbanistyczna pod nazwą Śródmieście, w której dominującą funkcją jest zabudowa usługowo - mieszkalna. Śródmieście zamieszkują 3062 osoby, co stanowi 26% ogólnej liczby ludności.

Obszar ten zajmuje powierzchnię ok. 35 ha, co stanowi 2,74% ogólnej powierzchni miasta, w jego skład wchodzi ulice: Garbarska, Jacka i Agatki, Nowaka – Jeziorańskiego, Osiedle Piastowskie, Osiedle Wazów, Plac Bohaterów (78%), Sobieskiego, Szczecińska (80%), Średnia, Łąkowa (21%), Traugutta (75%).

Obszar zlokalizowany jest w znacznej części historycznego „przedmieścia południowego”, które rozwinęło się z początkiem XVIIw. w rejonie dzisiejszej ulicy Traugutta i Szczecińskiej oraz w części historycznego osiedla zachodniego, które powstało po roku 1810.

Analizując demografię obszaru ustalono, że np. w roku 2013 zameldowanych było na nim 3437 osób. Struktura demograficzna przedstawiała się następująco: dzieci 349 osób, z czego dzieci w wieku szkolnym 275 osób, dzieci w wieku przedszkolnym: 74 osoby. Osoby dorosłe zameldowane w Śródmieściu to 3088 osób, z których kobiety to 1887 natomiast liczba mężczyzn wynosiła 1557osób. Spośród 3437 osób zameldowanych 2270 osób to osoby w wieku produkcyjnym, a osoby w wieku poprodukcyjnym to 941 mieszkańców obszaru. Wśród tej liczby 650 osób stanowiły kobiety a 291 mężczyźni. Liczba ludności powyżej „70” to 397 osób. Obszar rewitalizacji charakteryzuje się przewagą osób dorosłych (89,9%), dzieci stanowią jedynie 10,15% ogółu mieszkańców obszaru. W ogólnej liczbie mieszkańców osoby dorosłe będące w wieku produkcyjnym stanowią 80,6% ogółu mieszkańców.

Porównując dane dla liczby osób w wieku poprodukcyjnym i liczby dzieci obszaru stwierdza się jednoznacznie, że dzieci na obszarze Śródmieścia jest dwa razy mniej niż seniorów. Zestawienie to prezentuje z jakimi problemami boryka się obszar rewitalizacji: niedoborami towarzyszącymi najmłodszej i najstarszej grupie mieszkańców i to zarówno problemami infrastrukturalnymi jak i w sferze usług społecznych właściwych dla danego wieku. Jedna i druga grupa mieszkańców obszaru to osoby, które wymagają dostosowania funkcji miejskich do potrzeb ich wieku. Przy sporządzaniu delimitacji obszarów zaobserwowano jeszcze jeden problem właściwy zarówno dla całego miasta jak i obszaru Śródmieścia. Związany jest on z liczbą osób faktycznie zamieszkujących Śródmieście. Dane zaewidencjonowane w ramach „systemu deklaracji śmieciowych” odbiegają od liczby ludności zameldowanej. Liczba osób faktycznie zamieszkujących jest niższa i wynosi 3062 osoby, 375 osób z tego obszaru zameldowanych jest w mieście, natomiast nie przebywa w Człuchowie.

Świadczy to o odpływie miejscowej ludności do większych ośrodków, co często związane jest z pozostawaniem w nich po upływie okresu studiów. Ogromnym wyzwaniem staje się wypromowanie mechanizmów powodujących, że młodzi ludzie będą wracali do rodzinnego miasta, do miejsca w którym wzrastali. Wiąże się z tym faktem wzrost dzietności i poprawa niekorzystnych proporcji pomiędzy najmłodszą i najstarszą grupą mieszkańców. Ze względu na znaczącą różnicę w liczbie mieszkańców obszaru zameldowanych i faktycznie mieszkających do analiz przy wyznaczaniu obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji przyjęto liczbą osób

faktycznie zamieszkujących obszar. Brano również pod uwagę niżej wymienione wskaźniki społeczne, gospodarcze i przestrzenne.

Wskaźniki społeczne:

- a. Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności: wartość 54 (52,9 – śr. dla woj. pomorskiego);
- b. Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym: wartość 3,92% (2,4 – śr. dla woj. pomorskiego);
- c. Liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 10 tys. ludności: wartość 45,7 (6,3 – śr. dla woj. pomorskiego);
- d. Liczba przestępstw na 1 tys. ludności: wartość 29,4 (27,7 – śr. dla woj. pomorskiego);
- e. Wielkość zasiłków pomocy rodzinie w przeliczeniu na rodzinę w zł: wartość 4410,95 zł (2909,62 – śr. dla Człuchowa);
- f. Wielkość zaległości czynszowych w zł do liczby budynków: wartość 960,3 zł (1543,99 – śr. dla Człuchowa);
- g. Odsetek ludności powyżej 70 roku życia w ogólnej liczbie ludności: wartość 12,96% (8,99% – śr. dla Człuchowa);
- h. Liczba fundacji, stowarzyszeń, organizacji społecznych aktywnych na analizowanym obszarze: wartość 3 (4,5 – śr. dla Człuchowa);

Wskaźniki gospodarcze:

- a. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób: wartość 7 (11,6 – śr. dla woj. pomorskiego);
- b. Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności: wartość 30,73 (16,4 – śr. dla woj. pomorskiego);
- c. Odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych: wartość 30,2% (29,83% – śr. dla Człuchowa);
- d. Odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym w ogólnej liczbie bezrobotnych: wartość 13,3% (10,55% – śr. dla Człuchowa);
- e. Wielkość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości w zł na osobę: wartość 347,15 (1976,74 – śr. dla Człuchowa);

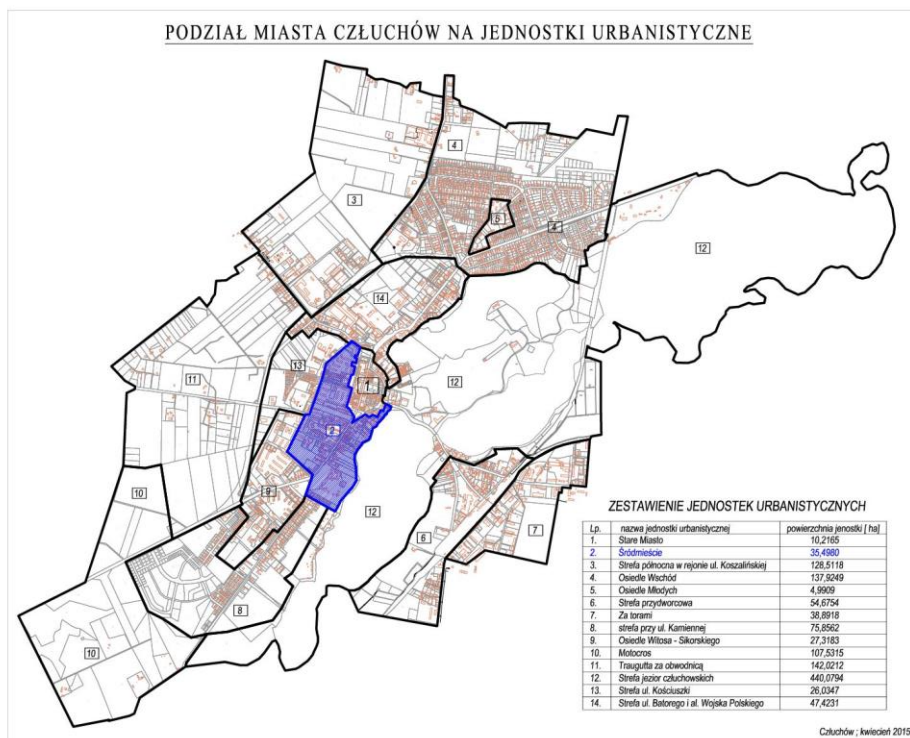
Wskaźniki przestrzenne:

- a. Udział budynków wybudowanych przed 1970 r. do ogólnej liczby budynków: wartość 44,4% (42,3% – śr. dla woj. pomorskiego);
- b. Przeciętna powierzchnia użytkowa lokalu na osobę: wartość 37,4m² (23m² – śr. dla woj. pomorskiego);
- c. Udział zabytkowych budynków mieszkalnych w ogólnej liczbie mieszkalnych: wartość 8,75% (6,75% – śr. dla Człuchowa);

W świetle wartości ww. wskaźników jednostka Śródmieście jest obszarem, w którym obserwujemy zjawiska kryzysowe w sferze społecznej (7 na 8 wskaźników o wartości gorszej niż średnia dla woj. pomorskiego lub Człuchowa), gospodarczej (5 na 5 wskaźników o wartości gorszej niż średnia dla woj. pomorskiego lub Człuchowa) i przestrzennej (2 na 3 wskaźniki o wartości gorszej niż średnia dla woj. pomorskiego lub Człuchowa).

Obszar rewitalizacji na tle pozostałych jednostek urbanistycznych przedstawiono poniżej:

Ryc. 6. Śródmieście na tle pozostałych jednostek urbanistycznych

Ich pogłębieniem stała się analiza problemowa przeprowadzona w ramach dwudniowych warsztatów strategicznych z interesariuszami rewitalizacji, które omówiono w dalszej części dokumentu oraz analizy wewnętrzne zespołu ds. opracowania gminnego programu rewitalizacji.

1. Analiza negatywnych zjawisk

A. SPOŁECZNYCH

Główne przyczyny przyznawania pomocy to: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, alkoholizm. Należy podkreślić, iż wiele z wymienionych przyczyn udzielenia pomocy, występuje w jednej rodzinie równocześnie (np.: ubóstwo + niepełnosprawność + bezrobocie + bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych).

Tabela.17. Pomoc społeczna w Śródmieściu na tle miasta Człuchów

Świadczenie	Miasto 2013	Śródmieście 2013	Miasto 2014	Śródmieście 2014	Miasto 2015	Śródmieście 2015
Zasiłki stałe	141	40	132	35	130	30
Zasiłki okresowe	247	59	218	56	208	56
Zasiłki celowe	361	72	333	68	309	68
Program dożywianie	764	94	714	94	633	91
Schronienie	19	19	20	20	19	19
Usługi opiekuńcze	55	30 – 55%	60	29 – 48%	56	23 – 41 %
Wsparcie asystenta rodziny	38	7 – 18%	34	12 – 35%	35	14 – 40%

Źródło: opracowanie własne MOPS

Jak wskazują powyższe dane, liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych pomocy społecznej przedstawia się podobnie na całym terytorium miasta.

Istotna różnica w danych dotyczących całego miasta oraz rejonu Śródmieścia odnosi się do pomocy dla osób bezdomnych, usług opiekuńczych oraz wsparcia asystenta rodziny. Z uwagi na fakt, że na terenie Śródmieścia znajduje się Noclegownia dla osób bezdomnych, to właśnie w tym rejonie głównie koncentrują się osoby bezdomne. Ponadto obok korzystania z Noclegowni, część osób bezdomnych przebywa również w rejonie Śródmieścia: na ławkach na Placu Bohaterów, Starym Cmentarzu oraz w okolicach szpitala na ul. Szczecińskiej. Usługi opiekuńcze dla osób starszych i niepełnosprawnych świadczone na terenie Śródmieścia stanowią ponad **40%** wszystkich usług opiekuńczych świadczonych w mieście (w 2013 r. – 55%, 2014 r. – 48%, 2015 r. – 41%). Podobnie przedstawia się sytuacja w zakresie wsparcia asystenta rodziny – to w rejonie Śródmieścia zamieszkuje najwięcej rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi objętych wsparciem asystenta rodziny (w 2013 r. – 18%, 2014 r. – 35%, 2015 r. 40%).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie w 2015 r. udzielił wsparcia:

- w ramach pomocy społecznej 450 osobom i rodzinom, w których żyło 888 osób. Wsparcie systemem pomocy społecznej objęło 6,5 % mieszkańców Człuchowa, w stosunku do osób zameldowanych (7,57% osób mieszkających według złożonych „deklaracji śmieciowych”),
- w ramach świadczeń rodzinnych wsparcie otrzymało 1644 osoby i rodziny, w których żyło ok. 2794 osób. Wsparcie systemem świadczeń rodzinnych objęło 20,46% mieszkańców Człuchowa (23,81% osób mieszkających według złożonych „deklaracji śmieciowych”).

Na realizację wszystkich zadań pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych wydatkowano łącznie **10.574.974,22 zł** w tym:

1) ze środków budżetu miasta	2.040.562,14 zł
2) z budżetu państwa	8.431.481,77 zł
3) ze środków Unii Europejskiej	102.930,31 zł

Tabela.28. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w latach: 2013, 2014, 2015 - według przyczyn jej udzielania

Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Osoby i rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia			
Liczba rodzin	573	481	450
Liczba osób w rodzinach	1181	939	888
Osoby długotrwale korzystające	229	243	237
Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie			
Liczba rodzin	646	534	479
Liczba osób w rodzinach	948	855	757
POWODY UDZIELENIA POMOCY I WSPARCIA			
Ubóstwo			
Liczba rodzin	383	320	345
Liczba osób w rodzinach	815	665	745
Bezrobocie			
Liczba rodzin	82	245	218
Liczba osób w rodzinach	693	605	566

Niepelnosprawność			
Liczba rodzin	235	227	233
Liczba osób w rodzinach	415	382	395
Długotrwała lub ciężka choroba			
Liczba rodzin	292	274	263
Liczba osób w rodzinach	510	472	440
Bezradność (problemy)			
Liczba rodzin	79	68	59
Liczba osób w rodzinach	298	258	217
Alkoholizm			
Liczba rodzin	63	59	60
Liczba osób w rodzinach	78	76	80
Narkomania			
Liczba rodzin	0	1	0
Liczba osób w rodzinach	0	1	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa			

Liczba rodzin	25	8	0
W tym: wielodzietność			
Liczba rodzin	29	30	18
Bezdomność			
Liczba rodzin	23	26	26
Liczba osób w rodzinach	23	26	29
Opuszczenie zakładu karnego			
Liczba rodzin	4	8	4
Liczba osób w rodzinach	7	13	4
Przemoc w rodzinie – ofiary przemocy			
Liczba rodzin	13	16	5
Liczba osób w rodzinach	39	44	20

Źródło: opracowanie własne MOPS

Analiza wyników sprawdzianu szóstoklasistów.

Analizując poziom usług edukacyjnych posłużono się wynikami sprawdzianu klas szóstych szkoły podstawowej. Poniżej przedstawiono zebrane wyniki dla dzieci mieszkających w obszarze rewitalizacji.

Tabela.19. Wyniki egzaminu z języka polskiego i matematyki uczniów z obszaru Śródmieścia.

	Ulica/iłość uzyskanych punktów /%/	0 - 10	11 - 20	21 - 30	31 - 40	41 - 50	51 - 60	61 - 70	71 - 80	81 - 90	91 - 100	razem
1	Garbarska	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----
2	Jacka i Agatki	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----
3	Nowaka – Jeziorańskiego	----	----	----	----	----	----	1	----	----	----	1
4	Os. Piastowskie	----	1	----	1	----	----	1	----	----	----	3
5	Osiedle Wazów	----	----	----	----	2	----	----	----	----	----	2
6	Plac Bohaterów	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	
7	Sobieskiego	----	1	----	1	----	----	----	1	1	1	5
8	Szczecińska	----	----	----	4	2	----	1	----	----	----	7
9	Średnia	----	----	----	----	----	1	----	----	----	----	1
10	Łąkowa	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---
11	Traugutta	----	----	----	1	1	1	1	----	----	----	4
	razem	----	2	----	7	5	2	4	1	1	1	23

Źródło: opracowanie własne SP nr1

Tabela.20. Wyniki egzaminu z języka angielskiego uczniów z obszaru Śródmieścia.

	Ulica/iłość uzyskanych punktów /%/	0 - 10	11 - 20	21 - 30	31 - 40	41 - 50	51 - 60	61 - 70	71 - 80	81 - 90	91 - 100	razem
1	Garbarska	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----
2	Jacka i Agatki	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----
3	Nowaka – Jeziorańskiego	----	----	----	----	----	----	----	----	----	1	1
4	Os. Piastowskie	----	----	----	1	----	----	1	----	----	2	4
5	Osiedle Wazów	----	----	----	1	----	----	----	----	1	----	2
6	Plac Bohaterów	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	
7	Sobieskiego	----	----	----	2	----	----	----	1	1	1	5
8	Szczecińska	----	----	----	----	2	2	1	2	----	----	7
9	Średnia	----	----	----	----	----	----	----	----	----	1	1

10	Łąkowa	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---
11	Traugutta	----	----	----	1	----	----	----	----	----	2	3
	razem	----	----	----	5	2	2	2	3	2	7	23

Źródło: opracowanie własne SP nr 1

Do egzaminu szóstoklasistów przystąpiło łącznie 134 uczniów z całej Szkoły Podstawowej nr 1 w tym 23 osoby to mieszkańcy obszaru rewitalizacji. Średnia szkoły – część I – 53%, część II – 68%. Średnia uczniów mieszkających na wymienionych ulicach wyniosła: część I – 50% , część II – 69%. Wyniki dzieci z obszaru rewitalizacji nie odbiegają w znaczący sposób od wyników dzieci zamieszkujących pozostałe części miasta, co nie zmienia jednak faktu, że jest to ogromne pole do działania. Przy założeniu maksymalnej liczby punktów jako 100%, osiągnięte wyniki nie są zadawalające i dowodzą, że znacznego wzmocnienia wymaga podnoszenie kompetencji uczniów – twardych, które odzwierciedlane są w wynikach sprawdzianu, nie zapominając o kompetencjach miękkich, które przystosowują do funkcjonowania w społeczeństwie.

B. GOSPODARCZYCH

Obszar objęty programem rewitalizacji charakteryzuje się niskim stopniem przedsiębiorczości oraz słabą kondycją lokalnych przedsiębiorstw. Na dzień 31 grudnia 2014 roku liczba podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON na terenie miasta Człuchowa wynosiła 2 432 na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym (według danych GUS), w tym na obszarze rewitalizowanym działało zaledwie 259 podmiotów gospodarczych (według danych ewidencji działalności gospodarczej w gminie). Zatem intensywność prowadzonej działalności gospodarczej liczona jako iloraz liczby podmiotów gospodarczych i liczby ludności zameldowanej na danym obszarze wynosi odpowiednio:

- dla miasta Człuchów 0,17
- dla obszaru rewitalizowanego 0,07.

Zatem łatwo zauważyć, że obszar poddany rewitalizacji cechuje się zdecydowanie niższą intensywnością prowadzenia działalności gospodarczej niż średnia dla miasta.

Działające na terenach objętych rewitalizacją podmioty gospodarcze borykają się często z problemami finansowymi na co wskazuje stan informacji wizualnej i reklamy oraz stan wyposażenia. Ponadto podmioty gospodarcze z analizowanego obszaru stosunkowo często zalegają z opłatami z tytułu podatków i opłat lokalnych.

C. ŚRODOWISKOWYCH

Obszar Śródmieścia charakteryzuje się zróżnicowaną zabudową, z czym wiąże się przestrzeń otaczająca zabudowę oraz oddziaływanie na środowisko. Nie występują tu żadne zakłady produkcyjne, dominuje zabudowa mieszkaniowa i usługowa. W obszarze rewitalizacji znajdują się dwa osiedla wielorodzinne Spółdzielni Mieszkaniowej „Pomorzanka”, nieruchomości Wspólnot Mieszkaniowych, które zarządzają budynkami, natomiast tereny je otaczające są własnością gminy. Strukturę własności przedstawia załącznik nr 2 do GPR.

Występuje kilka obiektów użyteczności publicznej: Sąd Rejonowy, Przedszkole Miejskie im. Jacka i Agatki oraz Przedszkole Niepubliczne „Bajka”, Biblioteka Publiczna, Powiatowa Biblioteka Pedagogiczna, Powiatowe Centrum Edukacji i Sportu, Powiatowy Lekarz Weterynarii, Miejski Dom Kultury, Kino, Centrum Kształcenia Ustawicznego, dwie przychodnie Lekarzy Rodzinnych, Prywatny Gabinet Okulistyczny, dwie apteki, Dyrekcja ZOZ i

Szpital Powiatowy. Ponadto zlokalizowane są 2 warsztaty samochodowe oraz ok. 20 sklepów różnych branż, hotel „Nad Jeziorem” oraz zdewastowany obiekt dawnego hotelu „Zamkowy”. W obszarze rewitalizacji położony jest również stary cmentarz (XIXw.), który został zamknięty w latach 70- tych oraz główna przepompownia ścieków przy ul. Garbarskiej.

Analizę funkcji użytkowych obszaru Śródmieścia przedstawia załącznik nr 3 do GPR.

Większość zabudowy korzysta z miejskiej sieci ciepłowniczej, co jest korzystne z punktu emisji zanieczyszczeń.

Profil prowadzonych działalności nie generuje znacznych ilości odpadów niebezpiecznych, które ograniczają się do odpadów pochodzących z warsztatów samochodowych oraz odpadów medycznych. Największą ilość odpadów wytwarzanych na tym obszarze stanowią odpady komunalne pochodzące z gospodarstw domowych.

Na obszarze rewitalizacji nie są przekraczane standardy środowiska, nie występują również odpady, których ilość stwarzałaoby zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi lub środowiska. Największą uciążliwością w odbiorze mieszkańców charakteryzuje się przepompownia ścieków przy ul. Garbarskiej. Lokalizacja w sąsiedztwie zwartej zabudowy i charakter prowadzonych prac obsługowych powodują, że przy niekorzystnych warunkach atmosferycznych jej uciążliwość zapachowa jest odczuwalna przez mieszkańców Śródmieścia. Ze względu jednak na brak standardów dla odorów nie można stwierdzić, że są one przekraczane.

Obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię ok. 35 ha, z czego 9,14 ha stanowią tereny zieleni, co stanowi 26% jego powierzchni. Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody (Dz.U. 2016.2134 t.j. z dn. 2016.12.23) tereny zieleni definiujemy jako *„tereny urządzone wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, pełniące funkcje publiczne, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, cmentarze, zieleń towarzysząca drogom na terenie zabudowy, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom, dworcom kolejowym oraz obiektom przemysłowym”*.

Analizując jednocześnie ustawową definicję (ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Dz. U. 2016. 778 t.j.) *”obszaru przestrzeni publicznej, przez, którą rozumie się*

obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne, określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy” można stwierdzić, że Śródmieście charakteryzuje się wysokim udziałem obszarów przestrzeni publicznej w stosunku jego całkowitej powierzchni. Należą do nich: zamknięty cmentarz z XIX w. pomiędzy ul. Szczecińską, a Średnią z aleją lipową, zielen towarzysząca drogom publicznym przy ulicach Szczecińskiej, Traugutta wraz z alejami lipowymi, pas wzdłuż linii brzegowej jeziora oraz przestrzeń między blokami. Kondycja drzewostanu rosnącego w tej przestrzeni publicznej jest różnorodna. Część stanowi starodrzew, część to współczesne nasadzenia występują też liczne braki w alejach spowodowane pogarszającym się stanem zdrowotnym drzewostanu. Obszar cechuje się również wysokimi walorami krajobrazowymi z racji położenia wzdłuż rynn jeziora Urzędowego. Ogromny potencjał przedstawia niedostatecznie wykorzystywany pas zieleni w bezpośrednim sąsiedztwie jeziora, który zawiera interesujące punkty i osie widokowe. Ogromny walor kulturowy prezentuje również pozostałość założenia parkowego otaczającego człuchowski szpital.

Stadtplan der Stad Slochau (Mastßstab 1:5000).

Analizując materiał historyczny (mapa z 1929r.) można stwierdzić, że w okresie swojej świetności była to cenna przestrzeń publiczna, która niestety w części utraciła już swój charakter. Pozostała z niego tylko część frontowa, która została w ostatnich kilku latach zrewaloryzowana.

D. PRZESTRZENNO – FUNKCJONALNYCH

Na obszarze rewitalizacji zdiagnozowano niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny. Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych jest dobrem podstawowym zmierzającym do tworzenia warunków umożliwiających prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie i poprawę bytu osób, które z różnych przyczyn nie mogą samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb w tym zakresie. Dysponowanie zasobem mieszkaniowym, zarówno komunalnymi lokalami mieszkalnymi jak i socjalnymi pozwala zapobiegać bezdomności, wykluczeniu społecznemu i pogłębianiu zidentyfikowanego zadłużenia czynszowego. Osoby, które nie posiadają możliwości zabezpieczenia mieszkania we własnym zakresie ze względu na niskie dochody, występujące bezrobocie, bezradność życiową, pozostawanie na utrzymaniu pomocy społecznej, wielodzietność w rodzinie bądź samotnie wychowujące dzieci są zainteresowane pozyskaniem mieszkania, które będzie posiadało zadawalający standard przy kosztach możliwych do pokrycia przez zainteresowanych. Problem dotyczy także osób, które obecnie przechodzą proces resocjalizacji odbywając karę pozbawienia wolności. Utraciły one dawne miejsce zamieszkiwania (także więzi rodzinne), umiejętności zawodowe (możliwość kontynuowania bądź podjęcia pracy zarobkowej) oraz akceptację społeczną. Zasiedlenie dostarczonego przez Gminę lokalu socjalnego jest skutecznym wsparciem do ich readaptacji, przydatności i zaangażowania społecznego.

Na obszarze rewitalizacji odnotowuje się takie zapotrzebowanie oraz deficyt w zakresie zasobu możliwego do zaoferowania potrzebującym.

Analizując sytuację mieszkaniową obszaru (listy osób oczekujących na mieszkania: komunalne lokale mieszkalne i socjalne) można stwierdzić, że rodzin oczekujących na mieszkania z zasobów Gminy jest 15. Wśród tych rodzin 9 oczekuje na lokal socjalny, natomiast 6 na lokal mieszkalny.

Natomiast, 12 gospodarstw domowych oczekuje na objęcie w najem lokalu mieszkalnego z zasobów Gminy tj., 6 gospodarstw do wykwaterowania do zamiennych lokali

mieszkalnych dla potrzeb pozyskania lokali socjalnych oraz kolejnych 6 gospodarstw zakwalifikowanych na listach oczekujących na lokal mieszkalny, które obecnie również zamieszkują teren miasta objęty rewitalizacją.

Dla 6 gospodarstw jest to możliwość pozyskania pierwszego mieszkania, które pomimo osiągania niskich dochodów, będą w stanie utrzymywać i ponosić wydatki za zajmowany lokal mieszkalny, czerpiąc jednocześnie korzyści z zaspokojonych potrzeb mieszkaniowych. To z kolei, przekłada się również na prawidłowe funkcjonowanie rodzin w nowych warunkach bytowych i społecznych.

Niezbędne są więc zadania modernizacyjne pozwalające wygospodarować nowe lokale (szacuje się, że będą to 23 lokale socjalne), co w znaczący sposób poprawi sytuację mieszkaniową w obszarze. Gmina zaspokoi wówczas potrzeby mieszkaniowe osób o niskich dochodach, które posiadają trudne warunki mieszkaniowe (zagęszczenie w lokalu) lub utraciły prawo do zamieszkiwania w dotychczasowym lokalu na mocy sądowych wyroków o eksmisji.

W obszarze rewitalizowanym obserwuje się również niewystarczające wyposażenie w inną infrastrukturę techniczną niż mieszkaniowa np. brakujące drogi twarde jak odcinek ul. Szczecińskiej spełniający funkcję ciągu pieszo-jezdnego, ul. Jana Nowaka – Jeziorańskiego, zły stan techniczny istniejących dróg np. odcinek Jacka i Agatki, ul. Traugutta, ul. Sobieskiego, odcinek drogi osiedlowej na Osiedlu Piastowskim i osiedlu Wazów, brak utwardzonych wjazdów lub ich zły stan techniczny, brak wysokiej jakości zagospodarowania przestrzeni osiedlowej, złej jakości obiekty sportowe (boisko na osiedlu Wazów).

Obowiązkowa jest również realizacja art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej i uwzględnienie w projektach rozwiązań urbanistycznych wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

Obszar rewitalizowany mimo znacznego udziału terenów zielonych charakteryzuje się deficytem w zakresie zagospodarowanej przestrzeni publicznej o charakterze rekreacyjno – wypoczynkowym, brakiem miejsc spotkań sąsiedzkich w plenerze, brakiem miejsc zachęcających do aktywności ruchowej.

Niewystarczające jest również dostosowanie do współczesności, wykorzystanie, zagospodarowanie i funkcjonalność budynku Miejskiego Domu Kultury, co przekłada się na rodzaj i jakość proponowanych usług społecznych.

W Śródmieściu nie obserwuje się braku dostępu do podstawowych usług, jednak jakość części z nich jest niska lub dostępność jest niewystarczająca w stosunku do potrzeb.

Wyzwaniem staje się nadążanie za zmieniającym się światem (nowoczesne technologie) oraz potrzebami dostosowywania funkcji miejskich do potrzeb grup wiekowych mieszkańców, których liczebność wzrasta (seniorzy) lub maleje (dzieci). Wyraźnie zaznaczona przewaga osób z najstarszego pokolenia w stosunku do najmłodszych, powoduje, że odpowiedzieć trzeba zarówno na usługi właściwe dla wieku poprodukcyjnego jak tego, który stanowi o przyszłości każdego miasta, czy jego wybranej części.

Pożądane są zatem rozwiązania wspierające najmłodszych w zakresie przystosowywania się do nowoczesnego świata jak również nabywania umiejętności radzenia sobie z jego problemami i wyzwaniami. Radzenie sobie z akceptacją rówieśników, praca nad samooceną i celami życiowymi, inwestowanie w rozwój osobisty przez całe życie, umiejętność radzenia sobie ze stresem, świadomość własnej przyszłości w kontekście wyboru drogi życiowej i odnalezienia się na rynku pracy, czy radzenie sobie z własnymi odczuciami, nastrojami, kryzysami życiowymi to elementy na, które obecnie nie znajdzie się odpowiedzi w ofercie usług świadczonych najmłodszemu społeczeństwu Śródmieścia. Warto zapobiegać niż leczyć, nie tylko w sferze chorób, ale również w sferze funkcjonowania w społeczeństwie.

Drugą grupą docelową, która wymaga zwiększonej uwagi ze względu chociażby na jej liczebność w Śródmieściu są seniorzy. Analizując możliwości zagospodarowania wolnego czasu przez tę grupę wiekową również odnosi się wrażenie, że wiele możliwości jeszcze nie zostało wykorzystanych. Mobilność tej grupy jest ograniczona zarówno przez niedomagania infrastruktury miejskiej jak i przez coraz wyraźniej zanikające więzi międzypokoleniowe. Przepaść jaką stworzyły nowoczesne technologie, głównie przez swoją czasochłonność pomiędzy najmłodszymi i najstarszymi mieszkańcami często skutkuje zjawiskami niekorzystnymi zarówno dla jednej jak i drugiej grupy: utrata kontaktu, odrzucenie, brak empatii, niekorzystanie z doświadczenia, a wręcz brak takiej umiejętności, niewystarczająca opieka, nieznajomość własnych korzeni, brak poczucia obowiązku względem osób zależnych, brak poczucia odpowiedzialności za drugiego człowieka niebędącego członkiem rodziny, szczególnie tego będącego w gorszej sytuacji i nieradzącego sobie w życiu, nastawienie tylko na korzyści materialne, czy wręcz traktowanie innych ludzi przedmiotowo.

Ogromnego znaczenia nabiera zainicjowanie wymiany międzypokoleniowej w takim

stopniu, aby wszyscy czerpali z niej korzyści. Nie bez znaczenia jest również stworzenie możliwości wytrwania w jak najlepszym zdrowiu, sprawności umysłowej i fizycznej. Brakuje w tej dziedzinie zarówno infrastruktury miejskiej jak i oferty. Można doszukać się jednostkowych zajęć, które kierunkowałyby tę grupę wiekową do pracy nad własnym organizmem, które kładłyby nacisk na profilaktykę chorób cywilizacyjnych każdej grupy wiekowej, które dawałyby możliwości „gimnastyki umysłu” i „gimnastyki ciała” dawały świadomość zmian zachodzących w człowieku na poszczególnych etapach jego życia, ale ich udział w życiu społecznym jest niewystarczający.

Wreszcie w niewystarczającym stopniu oferowana jest pomoc specjalistyczna, skierowana do osób, które bez wsparcia zewnętrznego nie mogą już funkcjonować.

Obecnie na terenie miasta Człuchowa realizowane są następujące usługi społeczne:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – 7 pracowników socjalnych, 2 asystentów rodziny oraz 9 opiekunek środowiskowych i 3 opiekunki specjalistyczne,
- Świetlica dla dzieci i młodzieży – placówka wsparcia dziennego MOPS,
- Ognisko Wychowawcze TPD – placówka wsparcia dziennego TPD,
- Noclegownia dla osób bezdomnych – w strukturze MOPS,
- Klub dla osób z zaburzeniami psychicznymi „Nie jesteśmy sami” – w strukturze MOPS.

Nie funkcjonują usługi społeczne dedykowane konkretnie sprecyzowanej grupie z wybranego obszaru, który znajduje się w najgorszej sytuacji.

Na terenie miasta funkcjonują 2 placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży. Z uwagi na ograniczoną liczbę miejsc obie placówki obejmują pomocą jedynie część dzieci i młodzieży wymagającej tego rodzaju wsparcia. Wynika to z braku środków finansowych na adaptację, wyposażenie i prowadzenie nowej placówki. Na terenie Śródmieścia brak jest placówki wsparcia dziennego.

W zakresie wsparcia rodziny Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie oferuje pomoc w formie pracy socjalnej realizowanej przez 7 etatowych pracowników socjalnych oraz wsparcie 2 etatowych asystentów rodziny. W zakresie zatrudnienia pracowników socjalnych miasto spełnia standardy zatrudnienia określone w ustawie o pomocy społecznej tj. 1 pracownik na 2 tyś. mieszkańców. Natomiast w przypadku asystentów rodziny – bieżąca liczba rodzin, z którymi w tym samym czasie pracuje asystent rodziny, nie przekracza standardów określonych w

ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej tj. 15 rodzin na asystenta. Należy podkreślić, że z rozeznania pracowników socjalnych wynika, iż faktycznie wzrasta zapotrzebowanie na usługi asystentów rodziny ze względu na wzrost problemów wychowawczo-opiekuńczych, szczególnie wśród rodzin dotkniętych takimi problemami jak uzależnienia, przemoc, niepełnosprawność.

Największa liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny zamieszkuje właśnie na terenie Śródmieścia co wskazuje na zwiększone zapotrzebowanie na tego typu usługi społeczne właśnie na tym obszarze.

Opieka i wsparcie dla osób starszych. W tym zakresie miasto realizuje usługi opiekuńcze średnio dla 67 środowisk w tym 12 środowisk usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Zadania z tego zakresu realizuje łącznie 9 opiekunek środowiskowych (świadczących głównie tzw. usługi gospodarcze i pielęgnacyjne) oraz 3 opiekunki specjalistyczne (świadczące specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi).

Zadanie w postaci usług jest realizowane w stopniu niewystarczającym – co prawda żadna z osób ubiegających się o tę formę usług nie otrzymała decyzji o odmowie świadczenia – niemniej przyznawana pomoc nie zaspokaja wszystkich potrzeb tych osób, które bardzo często wnioskuje o przyznanie im dwukrotnie większej liczby godzin usług. Główną przyczyną takiej sytuacji jest brak środków finansowych na zabezpieczenie zatrudnienia nowych opiekunek środowiskowych.

Na terenie Śródmieścia – zamieszkuje najwięcej osób korzystających z usług opiekuńczych. Zwiększone zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze w rejonie Śródmieścia wynika z faktu nagromadzenia w jego obszarze najstarszej zabudowy, zamieszkiwanej w przeważającej części przez najstarszą grupę społeczną, której stan zdrowia powoduje konieczność zapewnienia właściwej ilości usług opiekuńczych.

W kwestii zabezpieczenia usług w formie dziennych form wsparcia dla osób starszych – zarówno w rejonie Śródmieścia jak i całego miasta brak jest Dziennego Domu Pobytu dla seniorów. Na terenie miasta nie funkcjonuje także żadna inna forma wsparcia dziennego dla seniorów. Noclegownia – zapewnia bezpieczny nocleg dla 10 osób bezdomnych. Klub dla osób z zaburzeniami psychicznymi „Nie jesteśmy sami” – zapewnia wsparcie dla 17 osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi.

Przeprowadzona analiza wskazuje na konieczność podejmowania działań zmierzających do pełnego zabezpieczenia potrzeb w zakresie kompleksowego wspierania człuchowskich rodzin we wszystkich cyklach życia.

Działania, których celem jest wzmocnienie rodzin w prawidłowym pełnieniu funkcji oraz wspomaganie dzieci i młodzieży w prawidłowym rozwoju psychospołecznym, powinny obejmować działania profilaktyczne i terapeutyczne. W tym celu należy podjąć kroki w celu wzbogacenia oferty usług społecznych poprzez zapewnienie dostępu do kompleksowych usług społecznych adresowanych do dzieci i młodzieży oraz wymagających wsparcia rodzin (szczególnie przeżywających trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej), takich jak: środowiskowe formy aktywizacji społecznej dzieci i młodzieży, poradnictwo rodzinne, wsparcie asystentów rodzin.

Nieodzowne jest też utworzenie dziennych form wsparcia dla osób starszych i ich rodzin oraz zwiększenie dostępności usług opiekuńczych dla osób starszych, świadczonych w miejscu zamieszkania, w ilości zabezpieczającej potrzeby tych osób – zwłaszcza na terenie Śródmieścia.

Potrzeby zdiagnozowane wiążą się ze wzmocnieniem zasobów ludzkich jakimi dysponuje odpowiedzialna jednostka tj. MOPS. Zorganizowanie i zapewnienie dostępu do usług społecznych mieszkańców obszaru rewitalizacji pociąga za sobą ok. 11 etatów oraz ok. 12 umów zleceń.

Na obszarze rewitalizowanym nie zaobserwowano niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji tego obszaru.

Obszar Śródmieścia w przeważającej części objęty jest obowiązującymi, miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Dla pozostałej części opracowywany jest plan miejscowy. Wszystkie obowiązujące i projektowane rozwiązania urbanistyczne są zgodne z planowaną i istniejącą funkcją obszarów i potencjalnych działań infrastrukturalnych.

Budynek i teren wokół budynku Miejskiego Domu Kultury znajdują się w obszarze przewidywanym pod usługi tj.

a) usługi publiczne jak: administracja publiczna, wymiar sprawiedliwości, kultury, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, porządku publicznego, ochrony przeciwpożarowej, rekreacji i kultury fizycznej, sportu (za wyjątkiem sportu wyczynowego),

b) usługi komercyjne.

Nie występuje więc kolizja planowanego „Centrum Rodzin” z istniejącą funkcją.

Przestrzeń otwarta nad jeziorem Urzędowym w obszarze Śródmieścia położona jest w obszarze przeznaczonym pod :

a) ogólnodostępne obszary na jeziorem (symbol 19 ZO) : tereny zieleni, z ciągami pieszymi, rowerowymi , oraz małą architekturą ; oraz

b) drogę dojazdową którą można urządzić w zależności od potrzeb pod pieszo-jezdnię, jezdnię, chodniki, dojścia i dojazdy, ciąg pieszo-rowerowy, miejsca postojowe, zieleni, infrastrukturę techniczną i inne elementy zagospodarowania niezbędne do prawidłowego funkcjonowania drogi i terenów przyległych.

Głównym celem planu miejscowego jest stworzenie w tym miejscu ogólnodostępnej, rekreacyjnej przestrzeni publicznej nad jeziorem Urzędowym, z łatwym dostępem dla pieszego, co jest zgodne z planowanym zagospodarowaniem terenu założonym w niniejszym programie i opisanym w dalszej jego części.

Remonty elementów wspólnych w budynkach mieszkalnych wraz z zagospodarowaniem ich bezpośredniego otoczenia, przewidziano na terenach oznaczonych symbolem MU – tereny zabudowy mieszkalno-usługowej. Utworzenie przestrzeni towarzyszącej zabudowie mieszkalnej oraz remonty istniejących budynków, zostały również przewidziane ustaleniami obowiązujących i projektowanych planów miejscowych.

Bezpośrednie zagospodarowanie otoczenia budynków Spółdzielni Mieszkaniowych przewidziano na terenach oznaczonych symbolami MW –tereny zabudowy wielorodzinnej oraz tereny zieleni z ciągami pieszymi z dopuszczeniem lokalizacji boiska sportowego i palcu zabaw dla dzieci.

Nie można stwierdzić, że obszar rewitalizowany jest pozbawiony dostępu do usług w zakresie komunikacji. Obsługę komunikacyjną obszaru zapewnia prywatny operator wyłoniony w trybie postępowania o zamówienie publiczne, który na wyznaczonej sieci dróg gminnych i powiatowych obsługuje 4 przystanki zlokalizowane w obszarze rewitalizacji tj. na ul. Średniej (k/ szkoły) i Szczecińskiej (k/ dyrekcji Szpitala, vis á vis Urzędu Gminy szpitala).

Według obowiązującego rozkładu jazdy odjazdy autobusu odbywają się co godzinę. W obszarze Śródmieścia pierwszy odjazd przypada na godz. ok. 7:30, natomiast ostatni: na ul. Średniej 15:28, natomiast na Szczecińskiej o 17:10. W godzinach wieczornych autobusy nie kursują.

Dostępność komunikacyjną przedstawia załącznik nr 4 do GPR.

Rosnąca liczba samochodów osobowych zauważalna jest szczególnie w Śródmieściu m. in. z powodu nagromadzenia instytucji publicznych i obiektów podstawowej opieki medycznej w jego obszarze. Ogromnym mankamentem tego obszaru jest brak miejsc postojowych i wszechobecna tendencja „dojechania samochodem pod drzwi”.

Zauważalna jest potrzeba zlokalizowania nowych miejsc postojowych, szczególnie kilkustanowiskowych w różnych miejscach obszaru, które zwiększą dostępność usług podstawowych i zwiększą bezpieczeństwo.

Nie bez znaczenia pozostaje jednak europejska polityka transportowa promująca transport publiczny. Tego typu działania wpływają na zmniejszenie niskiej emisji, co ewidentnie przekłada się na jakość powietrza atmosferycznego. Dlatego też w tej sferze warto wzmocnić obszar Śródmieścia, zachęcając do korzystania z komunikacji publicznej oraz stwarzając ku temu dogodne warunki np. poprzez dostosowanie połączeń.

Oddalenie obszaru od dworca PKP generuje potrzeby w zakresie dostępności komunikacyjnej.

Obszar rewitalizowany wyposażony jest w 26% w tereny zieleni, na którą składają się zarówno otwarte przestrzenie jak osiedlowe skwery towarzyszące zabudowie mieszkaniowej. Jakość tych terenów nie jest jednak wystarczająca, można stwierdzić, że jest wręcz niska.

Pojawiły się w ostatnich latach w obszarze Śródmieścia elementy małej architektury, pełniące funkcje mebli miejskich, jednak ich ilość jest niewystarczająca.

Brakuje miejsc schronienia przed upałami, szczególnie dla grup społecznych najwrażliwszych na ich uciążliwość (dzieci, seniorzy).

Brakuje miejsc „spoczynku w drodze” dla pieszych, brakuje również miejsc aktywności ruchowej dla seniorów.

W dobie konieczności adaptowania się miast do zmian klimatu działania łagodzące fale upałów napływające coraz częściej w okresie letnim stają się cennym i pożądanym działaniem. W związku z czym ogromne znaczenie ma inwestowanie w przestrzenie zielone, zadrzewienia, otwarte przestrzenie nadwodne jako ochronę przed nadmiernym nasłonecznieniem, a zarazem zwiększanie retencji obszaru, co przekłada się na minimalizowanie strat powstających podczas nawałnicowych opadów atmosferycznych.

E. TECHNICZNYCH

Na obszarze rewitalizacji usytuowanych jest 118 budynków mieszkalnych, które powstały w różnym okresie czasu i charakteryzują się różnym wyposażeniem technicznym. Ze względu na upływ czasu postępuje ich degradacja techniczna. W najgorszej sytuacji są budynki gminne zlokalizowane przy ul. Traugutta 1, 3 oraz Szczecińska 25. Brak w nich podstawowej infrastruktury, lub występująca jest w bardzo złej kondycji technicznej.

Wyrównanie standardu mieszkań wiąże się z koniecznością przebudowy 6 lokali mieszkalnych z przeznaczeniem na 14 lokali socjalnych, które zostaną wyposażone w urządzenia techniczne (m.in. likwidacja toalet usytuowanych dotychczas poza budynkiem mieszkalnym, przebudowa instalacji wodnej i kanalizacyjnej, w tym odprowadzenie nieczystości płynnych z budynku i likwidacja zbiorników bezodpływowych).

Na obszarze rewitalizacji znajduje się znaczna część budynków wielorodzinnych wybudowanych przed 1970r. lub w latach 80 XX wieku. Występują zasoby przedwojenne wpisane do gminnej ewidencji zabytków, między innymi budynki przy ul. Szczecińskiej, Traugutta i przy Placu Bohaterów tj. np Szczecińska 2, 7,10,15, 19,21,25, Traugutta 1, 3,6, które ze względu na dekoracyjne elementy na elewacjach, bryłę budynku lub konstrukcje dachów stanowią wartość dla krajobrazu kulturowego miasta.

Zasoby kulturowe obszaru przedstawia załącznik nr 5 do GPR.

Poprzez wieloletni brak inwestowania budynki te wymagają gruntownych remontów. Potrzeby dotyczą zarówno elewacji jak i dachów wraz z kominami. Przystarzałe i w bardzo złym stanie są również wszystkie instalacje i przyłącza, zarówno wodne jak i kanalizacyjne.

Śródmieście charakteryzuje się również koniecznością wyburzenia starych, „zrujnowanych szopek” gospodarczych, co przełoży się na możliwość wyeksponowania przestrzeni i stworzenia miejsc nawiązywania kontaktów sąsiedzkich.

Newralgicznym miejscem, które ewidentnie wymaga nowego zagospodarowania jest budynek i otoczenie budynku przy ul. Szczecińskiej 25. Jest on położony w pobliżu głównej ulicy, przed budynkiem znajduje się znaczna i niezagospodarowana przestrzeń. Jest to miejsce, które po odpowiednim zagospodarowaniu może pełnić funkcję miejsca „schronienia przed słońcem” i miejsca „odpoczynku w drodze” dla mieszkańców Śródmieścia. Sam budynek również wymaga gruntownego remontu.

Właściciele w budynkach wspólnot mieszkaniowych poprzez ustanowienie funduszy remontowych i zaciągnięcie kredytów w banku częściowo wyremontowali swoje budynki. Niemniej remontu wymagają w niektórych z nich elewacje tj ul. Szczecińska 2, Szczecińska 22 , Plac Bohaterów1, dachy ul. Szczecińska 12 oraz izolacje pionowe ścian fundamentowych, przyłącza wodne i kanalizacyjne jak również klatki schodowe.

Degradacja techniczna widoczna jest również w budynku Miejskiego Domu Kultury. Budynek wymaga przebudowy i dostosowania pomieszczeń wewnątrz do współczesnych funkcji oraz likwidacji przyczyn degradacji technicznej tj, usunięcia zawilgocenia piwnic. Ponadto jest to obiekt do, którego nie mają dostępu osoby niepełnosprawne ze względu na występujące bariery architektoniczne.

Na obszarze Śródmieścia obserwuje się duży udział budynków, które wykorzystując nowoczesne technologie dostosowano technicznie w takim stopniu, aby możliwe było efektywne korzystanie z obiektów budowlanych w zakresie energooszczędności. W szczególności zasoby Spółdzielni Mieszkaniowej „Pomorzanka” oraz Wspólnot Mieszkaniowych przeszły termomodernizację. Najgorzej w tej sytuacji prezentują się zasoby mieszkaniowe Gminy, jednostkowe budynki Wspólnot, a także budynek Miejskiego Domu Kultury. Obszar Śródmieścia w znacznej części korzysta z miejskiej sieci ciepłowniczej, co przekłada się na ograniczenie niskiej emisji. Wykonane już docieplenia przyczynią się do zwiększenia energooszczędności. Jednak dla pełnego wykorzystania rozwiązań energooszczędnych w obszarze, a tym samym zapewnienia równych szans w dostępie do nich konieczne jest wykonanie brakujących dociepleń elewacji budynków .

2. Analiza lokalnych potencjałów

Wśród potencjałów obszaru Śródmieścia wymienić można położenie w centralnej części miasta, co ułatwia dostęp do instytucji, usług, komunikacji, nagromadzenie instytucji publicznych świadczących usługi społeczne.

Zwarta zabudowa śródmiejska gwarantuje potencjał bliskiego sąsiedztwa, kontaktów i pomocy sąsiedzkiej. Atrakcyjne położenie tj. lokalizację w bezpośrednim sąsiedztwie jednego z człuchowskich jezior oraz znaczny udział terenów zieleni w ogólnej powierzchni obszaru.

Stosunkowo duży stopień podłączenia nieruchomości do sieci ciepłowniczej, co przekłada się na jakość powietrza. Wskazana jest również możliwość rozwoju sieci gazowej, która funkcjonuje w części miasta, dlatego jej potencjalna rozbudowa jest możliwa.

Obszar posiada również dostępność do infrastruktury telekomunikacyjnej, która zabezpiecza w chwili obecnej potrzeby usługowe. Możliwy jest również rozwój tej infrastruktury w przypadkach powstawania nowej zabudowy. Przy opracowywaniu projektów budowlanych (w tym drogowych) należy uwzględnić istniejącą infrastrukturę telekomunikacyjną podziemną i naziemną, od której należy zachować odległości zgodne z obowiązującymi normami i uzgodnić z Orange Polska. Linie telekomunikacyjne należy projektować jako podziemne z rozprawdzeniem w terenach przeznaczonych pod ciągi komunikacyjne. Dopuszcza się lokalizację sieci i urządzeń infrastruktury telekomunikacyjnej na terenach przeznaczonych pod zabudowę. Wszystkie występujące kolizje z istniejącą siecią Orange Polska S.A. należy przebudować poza pas planowanej zabudowy lub dostosować, przestrzegając obowiązujących norm, do nowych warunków zabudowy na koszt inwestora. Należy przewidzieć wykonanie instalacji telekomunikacyjnych wewnątrz projektowanych budynków ze sprowadzeniem ich do wspólnego punktu, do którego doprowadzone zostaną przyłącza telekomunikacyjne.

Lokalizacja w obszarze szpitala, poradni lekarzy rodzinnych, aptek, co zapewnia dostępność podstawowych usług.

Centralne położenie budynku Miejskiego Domu Kultury z potencjałem lokalowym dla rozwoju nowych funkcji społecznych oraz skupiającego kreatywnych ludzi, których potencjał może zostać zaadaptowany do nowej oferty społecznej.

W obszarze rewitalizacji funkcjonują również potencjalni partnerzy jak np. instytucje kultury: Miejska Biblioteka Publiczna, która jest samorządową samodzielną instytucją kultury i poprzez biblioteczne formy pracy uczestniczy w promowaniu kultury w regionie. Zaspokaja potrzeby mieszkańców w zakresie dostępu do informacji, ze szczególnym uwzględnieniem informacji o regionie. Jest także miejscem prezentacji o charakterze artystycznym, promocyjnym i miejscem spotkań elit intelektualnych i artystycznych. Jej obecna działalność opiera się na 70-letniej tradycji. Miejski Dom Kultury w Człuchowie, który prowadzi działalność w zakresie rozwijania amatorskiego ruchu artystycznego, rękodzieła i folkloru, jak również działalność

artystyczną w pracowniach instruktorskich, kołach i klubach zainteresowań tj. pracownia teatralna, pracownia modelarska, pracownia muzyczna, pracownia plastyczna, pracownia taneczna, pracownia gier i zabaw, pracownia haftu kaszubskiego. Poza pracą poszczególnych pracowni przy MDK działa także "Społeczne Ognisko muzyczne" oraz "Ognisko Muzyczne". Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Słupsku Filia w Człuchowie – to jednostka samorządu województwa pomorskiego, która prowadzi zajęcia z edukacji czytelniczej i medialnej, indywidualne i grupowe szkolenia z zakresu przysposobienia bibliotecznego. Koordynuje działania w ramach sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli bibliotekarzy szkół powiatu człuchowskiego. Prowadzi doradztwo zawodowe np. „Wsparcie indywidualnych użytkowników w poszukiwaniu pracy.....”, „Blżej Rynku Pracy”. W ramach oferty dla seniorów prowadzi bezstresowe warsztaty komputerowe oraz filmotekę dla seniora. Oferuje „Regał Wolnej Książki” – bookcrossing itp.

Wśród potencjałów określać należy również aktywność lokalnej społeczności wyrażoną liczbą organizacji pozarządowych, która przedstawiona została poniżej.

Tabela.21. Wykaz stowarzyszeń zarejestrowanych w KRS, z siedzibą w obszarze rewitalizacji

Nazwa stowarzyszenia	Adres	data wpisu do rejestru stowarzyszeń	status OPP	data przyznania OPP	Cele działania organizacji
STOWARZYSZENIE CZŁUCHOWSKIE BRACTWO RYCERSKIE	Traugutta 2 77-300 Człuchów	2001-05-19	NIE	-	<ul style="list-style-type: none"> - poznawanie i kultywowanie rycerskich tradycji z okresu od X do XVII wieku. - propagowanie ideałów i tradycji rycerskich wśród młodzieży. - prezentowanie obyczajów rycerstwa polskiego i europejskiego. - rozwijanie zainteresowań członków bractwa historia. - kultywowanie tradycji oręża polskiego w posługiwaniu się bronią białą. - popularyzacja wiedzy historycznej dotyczącej rycerstwa. - organizowanie i uczestnictwo w pokazach walk rycerskich, turnieje. - propagowanie tradycji rycerskich poprzez współpracę z mediami. - współpraca w zakresie realizacji celów statutowych i rozwój bractwa z zainteresowanymi instytucjami i organizacjami. - organizowanie i prowadzenie zgodnie z obowiązującymi przepisami wytwórni sprzętu treningowego. - prowadzenie działalności wydawniczej. - zakładanie sekcji działających na podstawie regulaminów zatwierdzonych przez radę trzech. - organizowanie warsztatów rzemiosła tradycyjnego. - promowanie własnego miasta i regionu na arenie krajowej i międzynarodowej.
DZIECIĘCY ZESPÓŁ WOKALNO-TANECZNY "FORTE"	Traugutta 2 77-300 Człuchów	2001-06-28	NIE	-	<ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie różnych form kultury w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej -kształtowanie pozytywnych cech charakteru i osobowości dzieci i młodzieży szkolnej -integrowanie środowisk uczniowskich, rodzicielskich i nauczycielskich na terenie

Nazwa stowarzyszenia	Adres	data wpisu do rejestru stowarzyszeń	status OPP	data przyznania OPP	Cele działania organizacji
					działania.
KLUB ABSTYNENTA "KROKUS"	Ul. Szkolna, Nr 1 A, 77-300 Człuchów	2001-10-31	NIE	-	<ul style="list-style-type: none"> - celem stowarzyszenia jest kształtowanie u swoich członków trwałych dążeń do całkowitego powstrzymania się od picia wszelkich napojów alkoholowych. - stowarzyszenie propaguje trzeźwość i zmianę obyczajów w kierunku usuwania z życia rodziny i jednostki napojów alkoholowych jako elementów różnych wydarzeń i uroczystości. - przeciwdziałanie innym patologiom społecznym poprzez edukację zdrowotną dzieci i młodzieży oraz organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży. - wspieranie inicjatyw oraz działalności w zakresie kultury fizycznej i sportu.
STOWARZYSZENIE SABAT SZEFOWYCH	Ul. Sobieskiego 7 /A 77-300 Człuchów	2001-11-12	NIE	-	<ol style="list-style-type: none"> 1) promocja praw kobiet do pełnienia funkcji kierowniczych w życiu gospodarczym, społecznym i publicznym. 2) prowadzenie poradnictwa w zakresie organizacji pracy. 3) inspirowanie działań służących tworzeniu nowych miejsc pracy. 4) wyrównanie szans życiowych kobiet. 5) upowszechnianie wzorców kulturowych związanych z postępowaniem cywilizacyjnym. 6) udzielanie pomocy kobietom niepełnosprawnym i szczególnie pokrzywdzonym przez los. 7) organizacja życia społecznego. 8) organizacja czynnych form sportu, turystyki, kultury i edukacji. 9) troska o ochronę środowiska, edukacja ekologiczna. 10) pozyskiwanie środków finansowych na działalność statutową.

Nazwa stowarzyszenia	Adres	data wpisu do rejestru stowarzyszeń	status OPP	data przyznania OPP	Cele działania organizacji
STOWARZYSZENIE Kobiet po Mastektomii "KLUB AMAZONKA" w Człuchowie	Sobieskiego 3 77-300 Człuchów	2002-02-12			<ul style="list-style-type: none"> - udzielanie wsparcia osobom dotkniętym chorobą nowotworową i ich rodzin w zakresie integracji, edukacji, rehabilitacji oraz pomocy do dalszego leczenia. - pomoc osobom dotkniętym tą chorobą w rozwiązywaniu problemów zarówno fizycznych jak i psychicznych, - prowadzenie działalności profilaktycznej.
CZŁUCHOWSKIE FORUM SAMORZĄDOWE	Traugutta 2 77-300 Człuchów	2002-05-07	NIE	-	współdziałanie wielu partnerów oraz wspólne realizowanie przez nich projektów i inicjatyw służących rozwojowi miasta Człuchowa i regionu.
KLUB BIEGACZA 3 X 3 CZŁUCHÓW	Oś. Witosa 17a/5 77-300 Człuchów	2002-06-10	NIE	-	podnoszenie sprawności fizycznej społeczeństwa zamieszkałego na terenie działania klubu.
STOWARZYSZENIE "PRO KULTURA"	Traugutta 2 77-300 Człuchów	2006-05-12			<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie, wspieranie i programowanie działalności na rzecz społeczności lokalnych - - popularyzowanie historycznych i kulturalnych walorów turystycznych - pielęgnowanie i upowszechnianie zjawisk, treści i wartości kultury regionalnej - kształtowanie poczucia lokalnej tożsamości kulturowej - propagowanie kultury zarówno materialnej jak i duchowej oraz poszerzanie wiedzy o Polsce i Europie - działanie na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami - działalność charytatywna - działanie na rzecz mniejszości narodowych, przeciwdziałanie dyskryminacji i kształtowanie postaw tolerancji - pomoc społeczna, w tym pomoc rodzicom i osobom w trudnej sytuacji życiowej, wyrównywanie szans tych osób i rodzin - działanie na rzecz osób niepełnosprawnych

Nazwa stowarzyszenia	Adres	data wpisu do rejestru stowarzyszeń	status OPP	data przyznania OPP	Cele działania organizacji
					- wspomaganie rozwoju wspólnot i społeczności lokalnej - krajoznawstwo oraz wypoczynek dzieci i młodzieży - przeciwdziałanie patologiom społecznym - promocja i organizacja wolontariatu
CZŁUCHOWSKIE STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ HOSPICJUM	Szczecińska 16 77-300 Człuchów	2006-12-18	TAK	2007-05-21	1. niesienie pomocy osobom ciężko chorym, zwłaszcza na choroby nowotworowe, a także przewlekle chorym i starszym, ze względu na ich szczególnie trudną sytuację życiową lub materialną, 2. propagowanie w społeczeństwie wzorców opieki hospicyjnej, 3. ochrona i promocja zdrowia, 4. promocja i organizacja wolontariatu.
STOWARZYSZENIE EDUKACYJNE "WIEDZA"	Szczecińska 20 77-300 Człuchów	2005-08-11	NIE	-	Propagowanie inicjatyw, postaw i działań sprzyjających realizacji zadań w zakresie nauki, edukacji, oświaty i wychowania.
SAMODZIELNE KOŁO TERENOWE SPOŁECZNEGO TOWARZYSTWA OŚWIATOWEGO NR 131	ul. Jana III Sobieskiego 7A 77-300 Człuchów	2001-07-06	NIE	-	Celem towarzystwa jest wyzwalanie i wspieranie inicjatyw społecznych zmierzających do wzbogacenia możliwości edukacji dzieci i młodzieży oraz tworzenia warunków ich pełnego rozwoju intelektualnego i fizycznego.

Tabela.22. Wykaz wybranych stowarzyszeń obejmujących swoim działaniem obszar rewitalizacji (siedziba poza obszarem rewitalizacji).

Nazwa stowarzyszenia	Adres	data wpisu do rejestru stowarzyszeń	status OPP	data przyznania OPP	Cele działania organizacji
KOMTURIA CZŁUCHOWSKA	Rynek 2 /2 77-300 Człuchów	2008-12-31	NIE	-	kultywowanie tradycji rycerskich i odtwórstwo realiów życia stanu rycerskiego średniowiecznej Europy z przełomu xiv i xv wieku
CZŁUCHOWSKIE STOWARZYSZENIE HONOROWYCH DAWCÓW KRWI	Ul. Fryderyka Chopina 24 /1 77-300 Człuchów	2015-11-20	NIE	-	1. wcielanie niezrzeszonych krwiodawców do naszego klubu, 2.docieranie do młodzieży i zaszczepianie w nich idei pomocy, 3.pozyskiwanie nowych krwiodawców, 4.nawiązywanie kontaktów z innymi klubami w ramach integracji środowisk Honorowych dawców krwi, 5.rozpowszechnianie idei krwiodawstwa oraz naszego stowarzyszenia, 6.obrona interesów krwiodawców.
YACHT KLUB CZŁUCHÓW	Wojska Polskiego 62 77-300 Człuchów	2004-03-30	TAK	2006-06-22	1) organizowanie zajęć żeglarskich dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, w celu rozwoju ich sprawności psychofizycznej, kształtowanie charakteru i osobowości, 2) organizowanie rekreacji ruchowej dla wypoczynku i odnowy sił psychofizycznych, 3) organizowanie różnych form współzawodnictwa sportowego, 4) organizowanie szkoleń na podstawowe stopnie żeglarskie zgodnie z obowiązującymi przepisami, 5) przygotowanie młodzieży w zakresie ogólnych podstaw do wyczynowego uprawiania sportu żeglarskiego, 6) organizowanie turystyki wodnej dla członków klubu i młodzieży z najbiedniejszych środowisk zagrożonych patologiami społecznymi, 7) upowszechnianie wiedzy o żeglarstwie, jego

Nazwa stowarzyszenia	Adres	data wpisu do rejestru stowarzyszeń	status OPP	data przyznania OPP	Cele działania organizacji
					historii i tradycji oraz kształtowania zasad etyki żeglarskiej, a nadto upowszechnianie kultury fizycznej i sportu żeglarskiego.
MKS PIAST AGROCHEM CZŁUCHÓW	Szkolna 1 77-300 Człuchów	2002-09-17	TAK	2011-01-20	Popularyzacja sportu we wszystkich formach, a przede wszystkim następujących dyscyplin sportowych: - brydż sportowy, - kajakarstwo, - lekkoatletyka, - łożnictwo, - piłka nożna.
STOWARZYSZENIE ZDROWIE PSYCHICZNE "POMOC"	Wojska Polskiego 5 77-300 Człuchów	2002-09-27	NIE	-	1. udzielanie pomocy osobom dotkniętym zaburzeniami psychicznymi i ich rehabilitacji, integracji z otoczeniem oraz działanie dla zapobiegania powstawaniu tych zaburzeń. ponadto celem stowarzyszenia jest pomoc rodzinom tych osób oraz kształtowanie świadomości społeczeństwa w rozumieniu tych problemów. 2. wspieranie działalności samopomocowej i rehabilitacji wobec osób z kryzysami psychicznymi. 3. kształtowanie postaw sprzyjających akceptacji i adaptacji społecznej osób, które mają lub miały problem ze zdrowiem psychicznym. 4. organizowanie banku informacji o miejscach pracy (w tym chronionej)pomoc w poszukiwaniu i organizowaniu miejsc pracy.
STOWARZYSZENIE WSPIERANIA INICJATYW SPOŁECZNYCH ZIEMI CZŁUCHOWSKIEJ "INICJATYWA"	Oś. Wazów 1 77-300 Człuchów	2005-01-05	Nie	-	1/ wspieranie wszelkich inicjatyw społecznych służących rozwojowi ziemi człuchowskiej oraz jej mieszkańców. 2/ szerzenie wiedzy wśród społeczeństwa powiatu na temat podejmowanych inicjatyw społecznych. 3/ popularyzowanie walorów ziemi człuchowskiej pod względem gospodarczym, turystyczno-krajoznawczym i kulturalnym. 4/ udzielanie pomocy organizacjom i instytucjom w

Nazwa stowarzyszenia	Adres	data wpisu do rejestru stowarzyszeń	status OPP	data przyznania OPP	Cele działania organizacji
					<p>realizacji inicjatyw społecznych zmierzających do poprawy bytu ludzi będących w potrzebie. 5/ pielęgnowanie i popularyzowanie dorobku kulturalnego, turystycznego i gospodarczego ziemi człuchowskiej. 6/ kształtowanie opinii i ocen zmierzających do wspierania rozwoju regionu człuchowskiego. 7/ prowadzenie poradnictwa w zakresie przygotowania przedsięwzięć wspierających rozwój inicjatyw społecznych. 8/ propagowanie wśród mieszkańców powiatu człuchowskiego wszelkich form pomocy międzyludzkiej.</p>
STOWARZYSZENIE "PODAJ DALEJ"	Wojska Polskiego 7 77-300 Człuchów	2009-10-29	NIE	-	<p>1/ prowadzenie działań na rzecz dzieci i młodzieży z rodzin patologicznych w zakresie organizacji czasu wolnego i wypoczynku, 2/ udzielanie pomocy dzieciom i rodzicom w sytuacjach kryzysowych oraz wspieranie wychowawców i opiekunów w rozwiązywaniu problemów wychowawczych (poprzez ich edukację), 3/ propagowanie wiedzy na temat przeciwdziałaniu zachowaniom patologicznym nieakceptowanym społecznie oraz szkodliwym dla zdrowia (w szczególności uzależnieniom - alkohol, narkotyki, dopalacze i przemoc), a także upowszechnianie wiedzy na temat hiv/aids, 4/ prowadzenie działań promujących zdrowy styl życia oraz zachowania pozazdrowotne, również w zakresie zdrowia psychicznego i duchownego, 5/ działania na rzecz dożywiania dzieci, 6/ działania na rzecz wyrównania szans edukacyjnych i społecznych wśród dzieci i młodzieży wywodzących się z różnych środowisk, 7/ prowadzenie działań w zakresie upowszechniania wiedzy o prawach człowieka, walki z nietolerancją oraz zapobieganie marginalizacji osób zagrożonych</p>

Nazwa stowarzyszenia	Adres	data wpisu do rejestru stowarzyszeń	status OPP	data przyznania OPP	Cele działania organizacji
					<p>wykluczeniem społecznym, 8/ inicjowanie i wspieranie wszelkich aktywności mających na celu przeciwdziałanie powstaniu bezrobocia wśród młodych ludzi, 9/ organizowanie działań skoncentrowanych na indywidualnym rozwoju twórczości i kreatywności wśród młodzieży i dzieci, 10/promowanie różnych form działalności kulturalnej i artystycznej, 11/kształtowanie świadomości oraz zachowań proekologicznych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, 12/upowszechnianie i ochrona praw kobiet oraz działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn, 13/działania na rzecz osób niepełnosprawnych z naciskiem na przeciwdziałanie ich wykluczaniu z niektórych dziedzin życia, 14/propagowanie wiedzy na temat słuszności idei wolontariatu i jego roli w społeczeństwie, 15/budowanie społeczeństwa obywatelskiego, 16/działania wspierające alternatywne formy spędzania czasu wolnego.</p>
CZŁUCHOWSKIE TOWARZYSTWO POLSKO-FRANCUSKIE	ul. Wojska Polskiego 1 77-300 Człuchów	2014-03-04	NIE	-	<p>Celem działania jest poznawanie i propagowanie w społeczeństwie polskim, a w szczególności w społeczeństwie lokalnym kultury, historii, nauki, geografii, osiągnięć społeczno-gospodarczych i życia społeczeństwa Francji; - tworzenie warunków członkom stowarzyszenia oraz społeczności lokalnej do poznawania polskiej kultury, historii, nauki, geografii, osiągnięć społeczno-gospodarczych oraz walorów turystycznych Polski; - propagowanie w społeczeństwie francuskim kultury, historii, nauki, geografii, osiągnięć społeczno-gospodarczych i życia społeczeństwa Polski; - tworzenie warunków do nawiązywania i rozwijania</p>

Nazwa stowarzyszenia	Adres	data wpisu do rejestru stowarzyszeń	status OPP	data przyznania OPP	Cele działania organizacji
					kontaktów partnerskich i przyjacielskich między narodami Polski i Francji.
STOWARZYSZENIE WSPIERANIA ROZWOJU POWIATU CZŁUCHOWSKIEGO	ul. Wojska Polskiego 5 77-300 Człuchów	2001-10-23	NIE	-	<p>Za główne cele działania stowarzyszenie uznaje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie rozwoju różnych sfer życia powiatu człuchowskiego, a w szczególności: gospodarki, kultury, oświaty, ekologii, demokracji, samorządności i Innych, 2. Wspieranie realizacji partnerskiej strategii rozwoju powiatu człuchowskiego, 3. Walka z bezrobociem i podejmowanie działań mających na celu minimalizowanie jego skutków, 4. Motywowanie młodzieży do kontynuowania nauki w szkołach średnich i wyższych poprzez utworzenie powiatowego funduszu stypendialnego, 5. Propagowanie podnoszenia kwalifikacji wśród młodzieży i dorosłych poprzez tworzenie sieci szkół niepublicznych o różnych profilach kształcenia, 6. Pomoc w uruchamianiu nowych podmiotów gospodarczych w sferze produkcji i usług oraz tworzeniu nowych miejsc pracy w funkcjonujących podmiotach poprzez utworzenie funduszy poręczeń kredytowych, 7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i wspieranie inicjatyw lokalnych, 8. Pozyskiwanie środków pozabudżetowych na realizację głównych celów stowarzyszenia, 9. Udzielanie pomocy mieszkańcom powiatu człuchowskiego w przypadku naruszania ich praw, a także w innych sprawach, w miarę posiadanych możliwości, 10. Udział w życiu kulturalnym, społecznym, gospodarczym i politycznym powiatu, 11. Nawiązywanie i rozwijanie kontaktów partnerskich z mieszkańcami innych powiatów w kraju i za granicą,

3. Analiza problemowa, jako synteza ustaleń diagnostycznych.

Diagnozę obszaru rewitalizacji przeprowadza się na wiele sposobów. Zawsze jednak kończy się ona jakąś formą syntezy. Przy okazji syntetyzacji ustaleń szczegółowych wykorzystuje się na ogół metodę SWOT lub analizę problemową. W przypadku syntezy ustaleń diagnostycznych obszaru rewitalizacji w Człuchowie wykorzystano analizę problemową. Miała ona następujący przebieg. Najpierw wyodrębniono (na podstawie przeprowadzonego wcześniej spaceru studyjnego) katalog problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych, z którymi mierzy się obszar Śródmieście (tab. 1). Następnie uczestnicy warsztatów strategicznych podzieleni na 6 grup roboczych dokonywali redukcji i rangowania wyodrębnionych problemów. Odbyło się to w trzech etapach. Pierwszy z nich polegał na grupowym określeniu zbioru problemów istniejących i nieistniejących – chodziło więc w tym przypadku o redukcję zaproponowanego katalogu problemów. Następnie spośród problemów istniejących uczestnicy wybierali grupowo 7 problemów o najwyższej wadze. W ostatniej części każdy z uczestników mógł wybrać indywidualnie 3 problemy o najwyższej wadze. Powstał szeroki katalog problemów obszaru rewitalizacji Śródmieście.

Tabela.23.Problemy obszaru rewitalizacji pogłębiane w ramach warsztatów strategicznych.

Problemy	
<ul style="list-style-type: none">– Bezrobocie– Brak aktywnych organizacji społecznych– Brak miejsc do sportu i rekreacji– Brak miejsc parkingowych– Brak miejsc pracy– Brak przestrzeni kulturalnej wysokiej jakości– Brak przestrzeni publicznych dostosowanych do potrzeb dzieci i młodzieży– Brak przestrzeni publicznych dostosowanych do potrzeb osób starszych– Brak więzi międzypokoleniowych– Brak wysokiej jakości miejsc do spędzania wolnego czasu– Braki w podstawowym wyposażeniu starych nieruchomości	<ul style="list-style-type: none">– Nieuporządkowana przestrzeń wokół zabudowy mieszkaniowej– Niewystarczająca ilość wydarzeń kulturalnych– Niski poziom bezpieczeństwa– Niski poziom wspólnej tożsamości mieszkańców– Pasywność części mieszkańców– Patologie i uzależnienia– Problemy demograficzne– Problemy miejscowej przedsiębiorczości– Ubóstwo, niskie dochody– Ucieczka młodych osób– Wysoka przestępczość– Zły stan dróg i chodników– Zły stan techniczny zabudowy

Wskutek całej tej procedury podzielono zbiór zidentyfikowanych problemów na trzy grupy: (1) problemy najwyższej wagi wymagające pilnej interwencji, (2) problemy istotne, konieczne do możliwie szybkiego rozwiązania oraz (3) problemy nieco mniej istotne, wymagające jednak interwencji publicznej.

Do problemów najwyższej wagi, wymagających pilnej interwencji uczestnicy warsztatów zaliczyli trzy: (1) Brak wysokiej jakości miejsc do spędzania wolnego czasu (33 punkty w ocenie uczestników warsztatów), (2) Nieuporządkowaną przestrzeń wokół zabudowy mieszkaniowej (33 pkt.) oraz (3) Braki w podstawowym wyposażeniu starych nieruchomości (29 pkt.). W poniższym fragmencie problemy te zostaną opisane bardziej szczegółowo.

(1) Brak wysokiej jakości miejsc do spędzania wolnego czasu (33 pkt.). Za jeden z najważniejszych problemów obszaru rewitalizacji w Człuchowie został uznany deficyt odpowiedniej jakości przestrzeni publicznej. Uczestnicy warsztatów podkreślali, że chodzi tu zarówno o przestrzeń otwartą (poza budynkami), jak i przestrzeń w budynkach. Problem ten dotyczy zarówno osób starszych, jak i młodszych i odnosi się głównie do społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej sfery sytuacji kryzysowej. Podczas warsztatu uczestnicy diagnozowali także miejsca lokalizacji problemu niskiej jakości przestrzeni publicznych. Najczęściej wskazywaną przestrzenią był obiekt Miejskiego Domu Kultury przy ul. Traugutta oraz tereny przyległe (bardzo zły stan techniczny budynku i jego otoczenia). Podobnie często wskazywano brak zagospodarowania i publicznego udostępnienia brzegów jeziora Urzędowego (problem braku infrastruktury pieszej i rowerowej, obiektów małej architektury) – w tym kontekście warto wspomnieć o wysoce niezadowolającym stanie czystości jeziora i związanych z tym problemach środowiskowych. W dyskusjach pojawiał się także dość często teren starego cmentarza (choć jest to specyficzna przestrzeń publiczna, pełniąca inne funkcje niż dwie przestrzenie wymienione wcześniej). Oprócz tych trzech przestrzeni o znaczeniu ogólnomiejskim, zdiagnozowano także problemy niskiej jakości przestrzeni sąsiedzkich i społecznych w obszarach osiedli i mniejszych struktur mieszkaniowych – m.in. boisko na os. Wazów (przestrzeń sportowo-rekreacyjna).

(2) Nieuporządkowana przestrzeń wokół zabudowy mieszkaniowej (33 pkt.). Za równie ważny problem została uznana degradacja przestrzeni wokół zabudowy mieszkaniowej. Jest to kwestia pojawiająca się także dość często podczas spaceru studyjnego zrealizowanego przez

Urząd Miasta we wrześniu 2016 r. Otoczenie zabudowy mieszkaniowej jest jednak w ograniczonym stopniu sprawą publiczną – poza wizualnym i estetycznym wymiarem oddziaływania, trudno jest wskazać inne konsekwencje natury publicznej wynikające z tego problemu. Trzeba zatem zachęcać mieszkańców, wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe (w przypadku zabudowy wielorodzinnej) do porządkowania przestrzeni prywatnej i sąsiedzkiej.

(3) Braki w podstawowym wyposażeniu starych nieruchomości (29 pkt.). Dostęp do podstawowej infrastruktury technicznej (wodociągowej, kanalizacyjnej, ciepłowniczej, gazowej) jest podstawą funkcjonowania społeczeństwa. Niestety ciągle w mieszkaniach w historycznej zabudowie Śródmieścia (głównie tzw. wille miejskie i kamienice) występują braki w dostępie do łazienek i podstawowych mediów. Nie jest to problem bardzo rozpowszechniony, jednak jego ranga nadana podczas warsztatów jest stosunkowo wysoka.

Drugą grupę problemów zdiagnozowanych podczas warsztatów strategicznych tworzą problemy istotne, konieczne do możliwie szybkiego rozwiązania. W sumie jest ich sześć i dotyczą one: (4) Złego stanu dróg i chodników, (5) Braku przestrzeni publicznych dostosowanych do potrzeb osób starszych, (6) Ucieczki młodych osób, (7) Pasywności części mieszkańców, (8) Złego stanu technicznego zabudowy, (9) Patologii i uzależnień.

(4) Zły stan dróg i chodników (24 pkt.). Sprawy infrastruktury transportowej to jedne z najczęściej podnoszonych kwestii przy diagnozie sytuacji kryzysowych w społecznościach lokalnych. Również w przypadku obszaru Śródmieścia w Człuchowie taki problem dostrzeżony wskazując konkretne miejsca, w których jest on szczególnie duży.

(5) Brak przestrzeni publicznych dostosowanych do potrzeb osób starszych (23 pkt.). Jest to problem pokrywający się z treścią problemu nr 1. Fakt uwypuklenia deficytu obszarów przestrzeni publicznej dla osób starszych potwierdza, że należy poszukiwać rozwiązań zmierzających do pojawienia się przestrzeni publicznych odpowiedniej jakości, w części dedykowanych także osobom starszym (związane jest to z ogólną tendencją zwiększania się udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców – tendencja ta została także zdiagnozowana i dostrzeżona w obszarze Śródmieścia).

(6) Ucieczka młodych osób (22 pkt.). Kolejnym problemem społecznym jest wyludnianie się obszaru rewitalizacji, szczególnie jeśli chodzi o osoby młode, które emigrują zagranicę lub do dużych aglomeracji miejskich (głównie Trójmiasto, Poznań, Szczecin, Bydgoszcz). Problem ten dostrzeżono, choć wśród uczestników warsztatu nie było osób w wieku poniżej 25 roku życia. W poszukiwaniu rozwiązań tego problemu należy skupiać się na zwiększaniu możliwości znalezienia satysfakcjonującej pracy, próbie zakorzeniania osób młodych w lokalnym środowisku (budowanie wspólnej tożsamości historycznej wśród dzieci i młodzieży) oraz polepszaniu oferty usług publicznych, form spędzania wolnego czasu.

(7) Pasywność części mieszkańców (21 pkt.). Problemem zdiagnozowanym podczas warsztatu strategicznego jest też niewielka skłonności interesariuszy do aktywnego uczestnictwa w działaniach publicznych. Jest to trudność głęboko zakorzeniona wśród części mieszkańców i ciągle wyraźnie widoczna. Trzeba jednak dodać, że grono aktywnych reprezentantów obszaru rewitalizacji jest coraz większe – czego dowodem jest frekwencja podczas warsztatów strategicznych. Należy w dalszym ciągu budować świadomość mieszkańców w zakresie odpowiedzialności za przestrzeń sąsiedzką i publiczną w otoczeniu swojego miejsca zamieszkania oraz zachęcać do włączania się w proces rewitalizacji na kolejnych jego etapach.

(8) Zły stan techniczny zabudowy (18 pkt.). Stan techniczny zabudowy na obszarze rewitalizacji jest jedną z najczęściej podnoszonych sytuacji kryzysowych w polskich miastach. Wynika ona z tzw. luki remontowej, która wytworzyła się w Polsce w ciągu kilkudziesięciu lat nieinwestowania w zabudowę historyczną. Problem ten na obszarze Śródmieścia w Człuchowie zyskał stosunkowo niewielką rangę (w porównaniu do innych miast) z uwagi na fakt, że znaczną część obszaru stanowią budynki wielorodzinne powstałe w okresie PRL, zarządzane przez spółdzielnie mieszkaniowe – są one w stanie dobrym lub bardzo dobrym (wykonane termomodernizacje, remonty klatek schodowych itp.). Problemem jest jednak stan techniczny nielicznych kamienic i tzw. willi miejskich. W tym przypadku pilne modernizacje są nieodzowne.

(9) Patologie i uzależnienia (16 pkt.). Jest to jeden z najbardziej dotkliwych problemów społecznych. Patologie i uzależnienia wpływają na sytuacje w rodzinie, sąsiedztwie, czasami także przenoszą się do przestrzeni publicznej. Stanowią one problem wymagający pilnej

interwencji społecznej, uwzględniającej różne formy interakcji, terapii, warsztatów i zachęt wyciągających osoby uzależnione z sytuacji problemowej.

Trzecią grupę tworzą problemy nieco mniej istotne, wymagające jednak interwencji publicznej. Wśród nich są: (10) Brak więzi międzypokoleniowych, (11) Ubóstwo, niskie dochody, (12) Brak miejsc pracy, (13) Brak przestrzeni kulturalnej wysokiej jakości, (14) Brak przestrzeni publicznych dostosowanych do potrzeb dzieci i młodzieży, (15) Problemy demograficzne, (16) Brak miejsc do sportu i rekreacji i (17) Brak miejsc parkingowych.

(10) Brak więzi międzypokoleniowych (13 pkt.). Wspólnotę lokalną obszaru rewitalizacji tworzy grupa osób w różnym wieku, integrująca się w ramach potencjałów i problemów obszaru, który zamieszkują. Niestety obserwuje się jednak współcześnie zanik więzi między pokoleniem osób najmłodszych i najstarszych – zostało to również dostrzeżone przez uczestników warsztatu i uznane za problem. Doświadczenie osób starszych (obszar Śródmieścia cechuje ponadprzeciętny udział osób powyżej 70 roku życia w ogólnej liczbie mieszkańców) jest bardzo dobrym punktem wyjścia do organizacji przedsięwzięć społecznych mających na celu przynajmniej częściowe rozwiązanie problemu braku więzi międzypokoleniowych.

(11) Ubóstwo, niskie dochody (12 pkt.). Kolejny problem dostrzeżony przez interesariuszy rewitalizacji odnosi się do kwestii społecznych i gospodarczych. Ubóstwo i niskie dochody są w większości przypadków związane z trudnościami na rynku pracy. Ich konsekwencją są jednak problemy społeczne przenoszone na najbliższe środowisko osób dotkniętych trudną sytuacją finansową. Ubóstwo jest także jedną z głównych przyczyn przyznawania pomocy przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie, a brak stabilnej sytuacji materialnej został uznany za jeden z głównych problemów w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Człuchowa na lata 2014-2020.

(12) Brak miejsc pracy (11 pkt.). Problemy lokalnego rynku pracy są bardzo dotkliwe dla miejscowej społeczności i wpływają na sytuację gospodarczą i społeczną. Jak pokazują wyniki analizy wskaźnikowej przeprowadzonej w ramach diagnozy sytuacji kryzysowych w całym mieście, jednostka Śródmieście cechuje się przeciętnie niższą wartością liczby podmiotów gospodarczych na 1 tys. mieszkańców. To z kolei ma wpływ na niewielką liczbę miejsc pracy, co

skutkuje zjawiskiem bezrobocia. W ramach planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych należy przewidzieć różne formy stymulowania lokalnego rynku pracy.

(13) Brak przestrzeni kulturalnej wysokiej jakości (11 pkt.). Jest to problem pokrywający się częściowo w swym znaczeniu z problemami nr 1 (Brak wysokiej jakości miejsc do spędzania wolnego czasu), 5 (Brak przestrzeni publicznych dostosowanych do potrzeb osób starszych) i 14 (Brak przestrzeni publicznych dostosowanych do potrzeb dzieci i młodzieży). Niewątpliwie w świetle przeprowadzonego warsztatu, wszystkie grupy interesariuszy dostrzegają problem technicznej i przestrzennej degradacji budynku i otoczenia Miejskiego Domu Kultury. By wytworzyć wartość dodaną, uruchomić pozytywne procesy społeczne na obszarze rewitalizacji, modernizacja i poprawa jakości tej przestrzeni staje się zadaniem podstawowym.

(14) Brak przestrzeni publicznych dostosowanych do potrzeb dzieci i młodzieży (11 pkt.). Podczas wizji terenowych dostrzeżono braki w wysokiej jakości przestrzeniach publicznych dla dzieci i młodzieży. Do grupy tej zaliczają się place zabaw, skateparki, boiska sportowe itp. Problem ten związany jest nieodłącznie z problemem nr 1.

(15) Problemy demograficzne (9 pkt.). Zdiagnozowane problemy demograficzne związane są z jednej strony z niekorzystnymi wartościami przyrostu naturalnego i salda migracji. Z drugiej strony, pochodną tych kwestii jest niekorzystna struktura ludności wg wieku (duża liczba osób w wieku poprodukcyjnym).

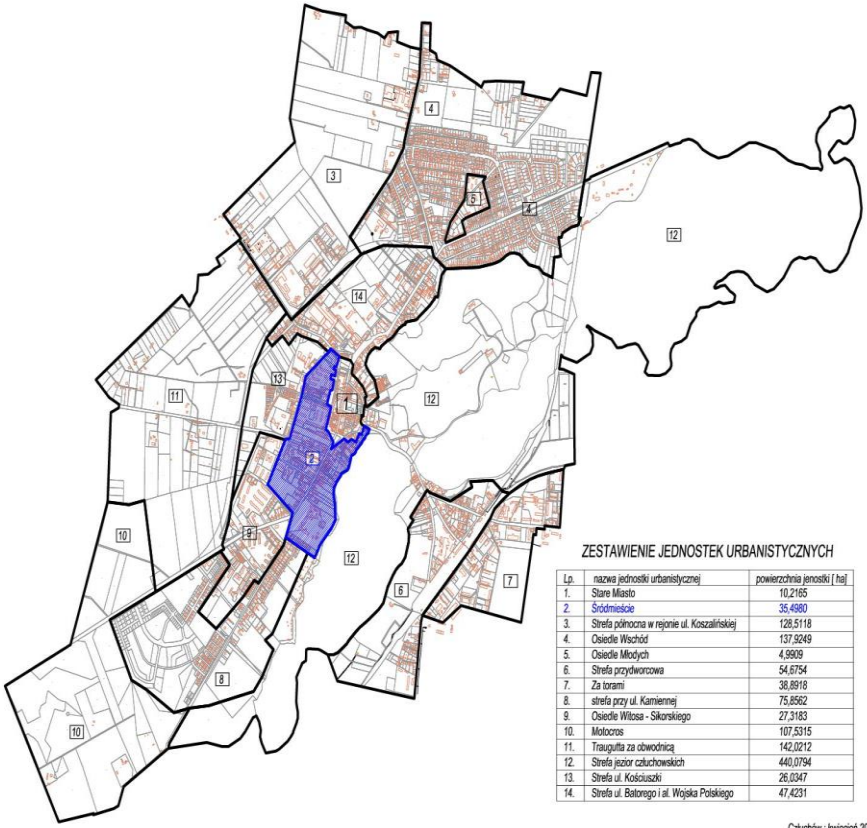
(16) Brak miejsc do sportu i rekreacji (8 pkt.). Jednym z ostatnich zdiagnozowanych problemów są przestrzenie publiczne przeznaczone do sportu i rekreacji. W przypadku obszaru Śródmieścia przykładem tego rodzaju trudności jest boisko na os. Wazów lub nabrzeże jeziora, które mogłoby stać się atrakcyjną przestrzenią publiczną o funkcjach rekreacyjnych i więziotwórczych.

(17) Brak miejsc parkingowych (8 pkt.). Ostatni z problemów jest związany ze wzrastającym ciągle współczynnikiem motoryzacji. Mieszkańcy miast (również Człuchowa, a tym samym obszaru rewitalizacji) zmieniają swoje dotychczasowe przyzwyczajenia transportowe, posiadają coraz więcej aut, a to generuje problemy infrastrukturalne. Problem ten został także dostrzeżony

na obszarze Śródmieścia Człuchowa, choć jego wagę uznano za mniej istotną niż np. problemy z wspólną, więziotwórczą przestrzenią publiczną lub problemy społeczne.

Tabela.24. Zdiagnozowane problemy podczas warsztatów Problem	Aspekt społeczny	Aspekt gospodarczy	Aspekt środowiskowy	Aspekt przestrzenno-funkcjonalny	Aspekt techniczny
1. Brak wysokiej jakości miejsc do spędzania wolnego czasu	X		X	X	X
2. Nieuporządkowana przestrzeń wokół zabudowy mieszkaniowej					X
3. Braki w podstawowym wyposażeniu starych nieruchomości				X	X
4. Zły stan dróg i chodników				X	X
5. Brak przestrzeni publicznych dostosowanych do potrzeb seniorów	X			X	X
6. Ucieczka młodych osób	X	X			
7. Pasywność części mieszkańców	X				
8. Zły stan techniczny zabudowy					X
9. Patologie i uzależnienia	X				
10. Brak więzi międzypokoleniowych	X				
11. Ubóstwo, niskie dochody	X	X			
12. Brak miejsc pracy		X			
13. Brak przestrzeni kulturalnej wysokiej jakości	X			X	X
14. Brak przestrzeni publicznych dla dzieci i młodzieży	X			X	
15. Problemy demograficzne	X				
16. Brak miejsc do sportu i rekreacji	X		X	X	X
17. Brak miejsc parkingowych				X	X

Tabela.25. Syntetyczny zestaw informacji dotyczących obszaru rewitalizacji.

<p>NAZWA OBSZARU: ŚRÓDMIEŚCIE</p>																																														
<p>Powierzchnia: ok. 35ha Liczba ludność: 3062 zamieszkałych, 3437 zameldowanych, w tym: dzieci 349, dorośli 3088, w wieku produkcyjnym 2270, w wieku poprodukcyjnym 941, powyżej „70” 397 osób</p>																																														
<p>Charakterystyka obszaru: Śródmieście – jednostka, w której dominującą funkcją jest zabudowa usługowo- mieszkalna. Jednostkę zamieszkują 3062 osoby, co stanowi 26% ogólnej liczby ludności. Obszar ten zajmuje powierzchnię ok. 35 ha, w jego skład wchodzi ulice: Garbarska, Jacka i Agatki, Nowaka – Jeziorańskiego, Osiedle Piastowskie, Osiedle Wazów, Plac Bohaterów (78%), Sobieskiego, Szczecińska (80%), Średnia, Łąkowa (21%), Traugutta (75%). Jest to obszar w znacznej części historycznego „przedmieścia południowego”, które rozwinęło się z początkiem XVIw. w rejonie dzisiejszej ulicy Traugutta i Szczecińskiej oraz w części historycznego osiedla zachodniego.</p>																																														
<p>Podstawowe problemy społeczne:</p> <p>Bezrobocie, brak aktywnych organizacji społecznych w sferze pomocy społecznej, brak miejsc pracy, brak więzi międzypokoleniowych, niewystarczająca ilość wydarzeń kulturalnych, niski poziom bezpieczeństwa, wysoka przestępczość, niski poziom wspólnej tożsamości mieszkańców, pasywność części mieszkańców, patologie i uzależnienia, problemy demograficzne: ponadprzeciętny udział seniorów, ubóstwo, niskie dochody, ucieczka młodych osób, brak oferty w zakresie rozwoju kompetencji miękkich, niski poziom kompetencji twardych uczniów obszaru. Główne przyczyny przyznawania pomocy społecznej to: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, alkoholizm.</p>	<div data-bbox="1045 293 1934 1193" style="text-align: center;"> <p>PODZIAŁ MIASTA CZŁUCHÓW NA JEDNOSTKI URBANISTYCZNE</p> <p>ZESTAWIENIE JEDNOSTEK URBANISTYCZNYCH</p> <table border="1" data-bbox="1606 917 1900 1149"> <thead> <tr> <th>Lp.</th> <th>nazwa jednostki urbanistycznej</th> <th>powierzchnia jednostki [ha]</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1.</td><td>Stare Miasto</td><td>10,2165</td></tr> <tr><td>2.</td><td>Śródmieście</td><td>35,4980</td></tr> <tr><td>3.</td><td>Strzeża północna w rejonie ul. Koszalińskiej</td><td>128,5118</td></tr> <tr><td>4.</td><td>Osiedle Wschód</td><td>137,5249</td></tr> <tr><td>5.</td><td>Osiedle Młodych</td><td>4,9959</td></tr> <tr><td>6.</td><td>Strzeża przydworcowa</td><td>54,6754</td></tr> <tr><td>7.</td><td>Za tarasem</td><td>39,8916</td></tr> <tr><td>8.</td><td>strzeża przy ul. Kamięnej</td><td>75,6562</td></tr> <tr><td>9.</td><td>Osiedle Witosa - Sikorskiego</td><td>27,3183</td></tr> <tr><td>10.</td><td>Motocross</td><td>107,5315</td></tr> <tr><td>11.</td><td>Traugutta za obwodnicą</td><td>142,0212</td></tr> <tr><td>12.</td><td>Strzeża jezior człuchowskich</td><td>440,0794</td></tr> <tr><td>13.</td><td>Strzeża ul. Kociuski</td><td>26,0347</td></tr> <tr><td>14.</td><td>Strzeża ul. Batorego i al. Wojska Polskiego</td><td>47,4231</td></tr> </tbody> </table> <p style="text-align: right; font-size: small;">Człuchów ; kwiecień 2015r.</p> </div>	Lp.	nazwa jednostki urbanistycznej	powierzchnia jednostki [ha]	1.	Stare Miasto	10,2165	2.	Śródmieście	35,4980	3.	Strzeża północna w rejonie ul. Koszalińskiej	128,5118	4.	Osiedle Wschód	137,5249	5.	Osiedle Młodych	4,9959	6.	Strzeża przydworcowa	54,6754	7.	Za tarasem	39,8916	8.	strzeża przy ul. Kamięnej	75,6562	9.	Osiedle Witosa - Sikorskiego	27,3183	10.	Motocross	107,5315	11.	Traugutta za obwodnicą	142,0212	12.	Strzeża jezior człuchowskich	440,0794	13.	Strzeża ul. Kociuski	26,0347	14.	Strzeża ul. Batorego i al. Wojska Polskiego	47,4231
Lp.	nazwa jednostki urbanistycznej	powierzchnia jednostki [ha]																																												
1.	Stare Miasto	10,2165																																												
2.	Śródmieście	35,4980																																												
3.	Strzeża północna w rejonie ul. Koszalińskiej	128,5118																																												
4.	Osiedle Wschód	137,5249																																												
5.	Osiedle Młodych	4,9959																																												
6.	Strzeża przydworcowa	54,6754																																												
7.	Za tarasem	39,8916																																												
8.	strzeża przy ul. Kamięnej	75,6562																																												
9.	Osiedle Witosa - Sikorskiego	27,3183																																												
10.	Motocross	107,5315																																												
11.	Traugutta za obwodnicą	142,0212																																												
12.	Strzeża jezior człuchowskich	440,0794																																												
13.	Strzeża ul. Kociuski	26,0347																																												
14.	Strzeża ul. Batorego i al. Wojska Polskiego	47,4231																																												

Podstawowe problemy gospodarcze:

Brak miejsc pracy, bezrobocie szczególnie wśród osób z wyższym wykształceniem oraz w wieku do „30”, niska liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców obszaru, problemy finansowe działających podmiotów gospodarczych, zaległości w płatnościach.

Podstawowe problemy przestrzenne:

Zły stan techniczny zabudowy, zły stan dróg i chodników, brak miejsc do sportu i rekreacji, brak miejsc parkingowych, brak przestrzeni kulturalnej wysokiej jakości, brak przestrzeni publicznych dostosowanych do potrzeb dzieci i młodzieży, brak przestrzeni publicznych dostosowanych do potrzeb osób starszych, brak wysokiej jakości miejsc do spędzania wolnego czasu, braki w podstawowym wyposażeniu starych nieruchomości, nieuporządkowana przestrzeń wokół zabudowy mieszkaniowej, zapotrzebowanie oraz deficyt w zakresie komunalnego mieszkaniowego i socjalnego zasobu możliwego do zaoferowania potrzebującym.

Wyniki konsultacji społecznych:

Konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w dniach 0d 25.02.2016r. do 08.04.2016r. umożliwiono wnoszenie uwag do projektu uchwały. W wyznaczonym terminie wpłynęły trzy uwagi tj. Wspólnota Mieszkaniowa Szczecińska 12 uwaga dotyczy zagospodarowania podwórka, nie uwzględniono uwagi na etapie delimitacji, nie odnosiła się do granic obszaru, przyjęto ją do wiadomości. Wspólnota Mieszkaniowa Szczecińska 14/Sobieskiego 1 uwaga dotyczy zagospodarowania podwórka, nie uwzględniono uwagi na etapie delimitacji, nie odnosiła się do granic obszaru, przyjęto ją do wiadomości. Mieszkaniec ul. Traugutta 7a uwaga dotyczy zagospodarowania terenu otaczającego MDK, Bibliotekę, Sąd Rejonowy i Sanepid. Wniosek wskazuje propozycje zmian, które powinny zaistnieć zdaniem wnoszącego. Nie uwzględniono uwagi na etapie delimitacji, nie odnosiła się do granic obszaru zdegradowanego, przyjęto ją do wiadomości.

Konsultacje społeczne projektów uchwał:

- 1. W sprawie uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji Śródmieścia w Człuchowie.**
- 2. W sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji.**

W dniach od 07.02.2017r. do 08.03 2017r. umożliwiono składanie uwag do projektów w/w uchwał. W wyznaczonym terminie wpłynęły uwagi od dwóch organizacji.

Mocne i słabe strony obszaru oraz jego potencjał i zagrożenia:

Niekorzystne trendy demograficzne: zmniejszająca się liczba urodzeń, zmniejszająca się liczba osób w wieku produkcyjnym, zwiększająca się liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Zamieszkiwanie największej liczby osób korzystających z usług opiekuńczych. Niedostosowanie funkcji miejskich do potrzeb najmłodszej i najstarszej grupy społecznej. Brak aktywnych organizacji społecznych działających w dziedzinie pomocy społecznej.

Położenie w centralnej części miasta, co ułatwia dostęp do instytucji, usług, komunikacji, nagromadzenie instytucji publicznych świadczących usługi społeczne, zwarta zabudowa śródmiejska gwarantująca potencjał bliskiego sąsiedztwa, kontaktów i pomocy sąsiedzkiej, atrakcyjne położenie tj. lokalizację w bezpośrednim sąsiedztwie jednego z człuchowskich jezior oraz znaczny udział terenów zieleni w ogólnej powierzchni obszaru, duży stopień podłączenia nieruchomości do sieci ciepłowniczej, lokalizacja w obszarze szpitala, poradni lekarzy rodzinnych, aptek- dostępność podstawowych usług, centralne położenie budynku Miejskiego Domu Kultury z potencjałem lokalowym dla

rozwoju nowych funkcji społecznych oraz skupiającego kreatywnych ludzi, których potencjał może zostać zaadaptowany do nowej oferty społecznej, nagromadzenie potencjalnych partnerów.

Lista potencjalnych partnerów wraz z najważniejszymi podejmowanymi działaniami:

Miejski Dom Kultury – wsparcie merytoryczne w działaniach artystycznych, ruchowych, plenerowych, udostępnienie sprzętu nagłaśniającego, środków transportu oraz udostępnienie lokali w budynku MDK na potrzeby Centrum Rodzin.

Wspólnoty Mieszkaniowe – udział w planowanych działaniach włączających społeczeństwo w proces rewitalizacji.

Spółdzielnia Mieszkaniowa - udział w planowanych działaniach włączających społeczeństwo w proces rewitalizacji.

Stowarzyszenia – organizacja i prowadzenie działań włączających społeczeństwo w proces rewitalizacji.

Ogólny opis podejmowanych działań wraz z określeniem wzajemnych powiązań:

Utworzenie Centrum Rodzin polegającego na pracy: Asystentury Rodziny dla Śródmieścia, Placówki Wsparcia Dziennego dla Śródmieścia: w formie opiekuńczej, pracy podwórkowej i Centrum Usług Opiekuńczych dla Śródmieścia: Klub Seniora, Punkt Usług Opiekuńczych.

Centrum Rodzin zintegruje działania z dziedziny opieki społecznej, ochrony zdrowia (profilaktyka chorób cywilizacyjnych, utrzymywania sprawności ruchowej i umysłowej seniorów), organizacji czasu wolnego (zajęcia artystyczne), zwiększania kompetencji twardych i miękkich (korepetycje, nauka języków obcych, zajęcia z samooceny, radzenia sobie ze stresem itp.). Zintegrowani w jednym miejscu zostaną przedstawiciele różnych środowisk (psycholog, prawnik, animator kultury, nauczyciel, opiekun, terapeuta, asystent rodziny), którzy będą mogli łączyć zajęcia z różnych dziedzin wzbogacając ofertę usług społecznych. Celem jest włączenie społeczne zagrożonych grup społecznych z różnych grup wiekowych (dzieci, młodzież, osoby starsze). Działania poprawiające sytuację życiową poprzez edukację, zmianę postaw społecznych, międzypokoleniową wymianę doświadczeń i współpracę. Zapewnienie dostępu do nowych usług społecznych wysokiej jakości. Utworzenie Centrum Rodzin powiązane jest z planowaną pod te potrzeby przebudową MDK i wydzieleniem pomieszczeń, co zapewni zintegrowanie różnych funkcji społecznych w centralnym miejscu obszaru.

Przebudowa Miejskiego Domu Kultury wraz z zagospodarowaniem terenu wokół budynku na potrzeby utworzenia Centrum Rodzin .

Przebudowa Miejskiego Domu Kultury polega na zintegrowaniu w jednym budynku dwóch funkcji: instytucji kultury oraz działań z dziedziny opieki społecznej. Zaadaptowane pomieszczenia umożliwią powstanie nowych usług oraz integrację osób korzystających z zajęć właściwych dla instytucji kultury oraz zajęć oferowanych przez Centrum Rodzin określonym grupom społecznym - zagrożonym wykluczeniem. Celem jest zmodernizowanie infrastruktury i podział docelowej funkcji budynku MDK pod potrzeby instytucji kultury oraz Centrum Rodzin, w ramach którego zostaną zaadaptowane pomieszczenia na funkcje Wsparcia Rodziny (piwnica, parter), Placówki Wsparcia Dziennego (piwnica) i Centrum Usług Opiekuńczych (parter i poddasze). Stworzenie warunków do rozwoju oferty usług społecznych na rzecz rodziny. Planuje się również zagospodarowanie terenu wokół budynku planowanego Centrum Rodzin i MDK.

Utworzenie Przestrzeni Publicznej dla mieszkańców Śródmieścia w Człuchowie.

Utworzona przestrzeń publiczna zintegruje funkcje wystawienniczo- handlowe, komunikacji społecznej i wymiany międzypokoleniowej, rekreacyjno- sportowe. Przestrzeń zintegrowana będzie również z działalnością Centrum Rodzin, stanowiąc zaplecze jego pracy oraz służyć będzie integracji mieszkańców obszaru. Celem jest zapewnienie zagospodarowanej przestrzeni publicznej wraz z ciągiem pieszo- jezdny zwiększającym jej dostępność, która okresowo i naprzemiennie będzie przyjmować charakter miejsca spotkań plenerowych, wystawienniczo- handlowych, integracyjnych oraz miejsca aktywności ruchowej dla różnych grup wiekowych mieszkańców Śródmieścia. Miejsce zabezpiecza możliwości spędzania wolnego czasu, integracji międzypokoleniowej, aktywności ruchowej, jako profilaktyki chorób cywilizacyjnych oraz utrzymywania

sprawności ruchowej seniorów. Zakłada się utworzenie przestrzeni publicznej nad brzegiem jeziora Urzędowego oraz utwardzenie ciągu pieszo-jezdnego ul. Szczecińskiej i połączenie z ul. Jacka i Agatki.

Remonty wybranych elementów wspólnych w budynkach mieszkalnych wraz z zagospodarowaniem ich bezpośredniego otoczenia :

1) Remont elementów wspólnych, 2) Zagospodarowanie podwórek. Planowane remonty części wspólnych zabudowy mieszkaniowej oraz zagospodarowanie otoczenia zabudowy mieszkaniowej zintegrowane jest z planowaną działalnością Centrum Rodzin m. in. zakładaną pracą podwórkową oraz pracą nad wymianą międzypokoleniową, poprawą komunikacji społecznej i włączeniem osób osamotnionych, zależnych opiekuńczo, których stopień niesprawności uniemożliwia korzystanie z Centrum Rodzin poprzez dotarcie do miejsc ich zamieszkania i umożliwienie im korzystania z nowego zagospodarowania otoczenia zabudowy mieszkaniowej (spotkania sąsiedzkie). Celem jest włączenie do procesu rewitalizacji mieszkańców obszaru poprzez powstrzymanie degradacji technicznej i poprawę stanu infrastruktury mieszkaniowej. Zwiększenie dostępu do podstawowych usług społecznych wraz z zapewnieniem rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska. Utworzenie ogólnodostępnych przestrzeni i miejsc spotkań sąsiedzkich. W zakres planowanych prac wchodzi: ul. Sobieskiego 6: wzmocnienie ścian i fundamentów zewnętrznych budynku z wykonaniem izolacji i naprawy ciągów pieszych, renowacja istniejącego ryzalitu elewacji frontowej, odtworzenie detali architektonicznych, kolorystyka ścian i detali, remont dachu (wymiana pokrycia, obróbkę blacharskich, rynien spustowych, wymiana kominów), ul. Szczecińska 22: remont elewacji budynku z dociepleniem, remont opaski wokół budynku, remont wjazdów na posesję, Szczecińska 12: remont dachu z dociepleniem styropapą, ul. Szczecińska 22: remont elewacji budynku z dociepleniem, remont opaski wokół budynku, remont wjazdów na posesję, Traugutta 7a: remont izolacji pionowej ścian fundamentowych, Traugutta 6: remont klatek schodowych, remont schodów wejściowych do budynku oraz wykonanie zadaszeń, Szczecińska 2: remont elewacji z dociepleniem, wymianą drzwi wejściowych i okienek na klatce, wykonanie opaski wokół budynku, Szczecińska 21: remont elewacji budynku z dociepleniem od strony podwórza, wymiana drzwi wejściowych do budynku oraz okna na klatce, remont izolacji pionowej ścian fundamentowych Plac Bohaterów 1: remont elewacji budynku z dociepleniem oraz likwidacją tarasu od podwórza, remont wjazdu na posesję, Traugutta 1: przebudowa, remont elewacji budynku mieszkalnego, Szczecińska 25: remont elewacji budynku mieszkalnego – wielorodzinnego, Traugutta 3: remont elewacji budynku mieszkalnego wraz z ociepleniem, wykonaniem instalacji c.o.

Bezpośrednie zagospodarowanie otoczenia budynków spółdzielni mieszkaniowej.

Planowane zagospodarowanie terenów towarzyszących zabudowie mieszkaniowej zintegrowane jest z planowaną działalnością Centrum Rodzin m. in. zakładaną pracą podwórkową oraz pracą nad wymianą międzypokoleniową. Celem jest włączenie do procesu rewitalizacji mieszkańców obszaru poprzez poprawę stanu infrastruktury towarzyszącej zabudowie mieszkaniowej, zwiększenie dostępności infrastruktury sportowej i promocja aktywności ruchowej, jako profilaktyki chorób cywilizacyjnych oraz podtrzymywania sprawności ruchowej seniorów, zapewnienie możliwości integracji międzypokoleniowej. W zakres planowanych prac wchodzi: Osiedle Piastowskie: wymiana ławek parkowych przy klatkach schodowych budynków 1-4 i 6-12, zamontowanie stojaków na rowery przy budynkach 1-4 i 6-12, wymiana nawierzchni zatoki postojowej i drogi dojazdowej w rejonie ściany szczytowej budynku nr 1. Osiedle Wazów: zamontowanie stojaków na rowery przy budynkach 2-7, wymiana ławek parkowych przy klatkach schodowych budynków 2-7, wymiana nawierzchni osiedlowego boiska sportowego, ul. Sobieskiego 10: remont nawierzchni drogi dojazdowej i zatok postojowych, utwardzenie placu do gromadzenia odpadów i ogrodzenie pergolą, ul. Traugutta 9: wykonanie terenu rekreacyjnego przy budynku z nasadzeniem zieleni niskiej.

Włączenie społeczne mieszkańców w realizację zadań inwestycyjnych wynikających z GPR .

Planowane działanie zintegrowane jest wyłonieniem organizacji pozarządowej w drodze konkursu, której zadaniem jest przeprowadzenie działań włączających mieszkańców obszaru w działania rewitalizacyjne. Celem jest włączenie do procesu rewitalizacji mieszkańców obszaru poprzez bezpośredni udział w zagospodarowaniu przestrzeni publicznej tj. bezpośredni udział mieszkańców i organizacji społecznej w uporządkowaniu terenu, wykonaniu nasadzeń na wskazanych przestrzeniach publicznych, pomalowaniu ławek, posadowieniu koszy, stojaków na rowery. Udział mieszkańców w wyborze elementu sztuki, który zostanie usytuowany w przestrzeni publicznej obszaru oraz wyboru miejsca.

II. OPIS POWIĄZAŃ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI GMIN

1. Powiązania ze strategią rozwoju gminy.

Wdrożenie Gminnego Programu Rewitalizacji będzie wypełnieniem wizji zawartej w Strategii Rozwoju Miasta o brzmieniu:

Człuchów – miasto kultywujące tradycje i szanujące dziedzictwo wieków, a jednocześnie otwarte na zmieniający się świat, rozwijające się, tworzące dobre warunki życia dla obecnych i przyszłych pokoleń. Miasto przyjazne mieszkańcom i zapraszające gości w myśl hasła: poznaj, by pokochać!

Syntetyczne zestawienie powiązań Gminnego Programu Rewitalizacji Śródmieścia w Człuchowie i dokumentami strategicznymi gminy zawiera załącznik nr 10.

Działania i przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji w ramach GPR – omówione w dalszej części dokumentu wpisują się w niżej wymieniony cel strategiczny zawarty w Strategii rozwoju miasta Człuchowa – uchwalonej uchwałą RM nr XLVIII.336.2014 w dniu 28 maja 2014r. tj.:

„Wzmocnienie roli samorządu w ożywianiu dialogu kreatywnych ludzi i środowisk”.

Podczas realizacji GPR zostaną zintegrowane działania różnych środowisk, grup społecznych i instytucji, a koordynował je będzie samorząd tj. gmina miejska Człuchów.

2. Powiązania ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Obszar objęty rewitalizacją został określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta jako strefa B – Śródmiejska strefa mieszkaniowo-usługowa. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej miasta określone w studium dla obszaru rewitalizacji :

- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna w istniejących osiedlach,
- zabudowa mieszkaniowo - usługowa i zabudowa usługowa na zabytkowych przedmieściach,

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

- usługi publiczne, usługi sportu i rekreacji o znaczeniu ogólnomiejskim i ponadlokalnym.

Charakter planowanych działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych omówionych w dalszej części GPR jest całkowicie zgodny z w/w dokumentem.

3. Powiązania ze strategią rozwiązywania problemów społecznych.

Działania i przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji w ramach GPR – omówione w dalszej części dokumentu bezpośrednio lub pośrednio wpisują się w niżej wymienione cele i kierunki działań Gminnej Strategii Rozwiązywania problemów Społecznych miasta Człuchowa – uchwalonej uchwałą RM nr XLV.320.2014 w dniu 26.02.2014r. tj.:

C.S.1. Prawidłowo funkcjonująca rodzina.

C.O.1. Poprawa sytuacji rodzin.

Kierunki działań:

Wspieranie i inicjowanie działań o charakterze edukacyjnym, zawodowym, społecznym i zdrowotnym zmierzających do integracji rodzin wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wspieranie i inicjowanie działań w zakresie profilaktyki wykluczenia społecznego dzieci i młodzieży, wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem.

C.S.2. Poprawa funkcji opiekuńczo- wychowawczej rodzin.

Kierunki działań:

Wspieranie i inicjowanie działań zmierzających do poprawy funkcjonowania rodzin zagrożonych w tym:

- wspieranie istniejących placówek wsparcia dziennego oraz dążenie do powstania nowych,
- wspieranie istniejącego poradnictwa rodzinnego, prawnego, obywatelskiego i dążenie do rozwijania form pomocy.

Wspieranie i inicjowanie działań obejmujących systemowym wsparciem rodziny borykające się z problemami opiekuńczo- wychowawczymi.

Wspieranie i inicjowanie działań, których celem jest:

- odbudowanie więzi i tradycji rodzinnych,

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

- propagowanie autorytetów i postaw wspierających rodzinę,
- edukacja w zakresie świadomego rodzicielstwa.

C.S.3. Seniorzy

C.O.1. Zwiększanie aktywności osób starszych.

Kierunki:

Wspieranie i inicjowanie działań zmierzających do utrzymania i zwiększania aktywności osób starszych, w tym: promowanie działalności klubów seniora.

Wspieranie działań promujących wolontariat i pomoc sąsiedzką wśród osób starszych.

C.O.2. Zapewnienie właściwej opieki osobom niesamodzielnym.

Kierunki działań:

Podjęcie działań, których celem jest wspieranie osób i rodzin, które opiekują się osobami niesamodzielnymi w środowisku domowym.

III. OPIS WIZJI STANU ŚRÓDMIEŚCIA PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Opis wizji stanu obszaru rewitalizacji

W budowaniu perspektywy rewitalizacyjnej obszaru Śródmieścia Człuchowa przyjęto trójstopniowy układ celów (ryc. 2). Najbardziej ogólny i syntetyczny charakter ma wizja rozwoju obszaru rewitalizacji, która stanowi jednocześnie cel główny. Na drugim poziomie ogólności założono realizację celów strategicznych, jako bardziej skonkretyzowanych kierunków działań. Najniższy, najbardziej operacyjny poziom tworzą cele szczegółowe. Zdecydowano się również określić do każdego z wyznaczonych celów szczegółowych przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

Hierarchiczny układ celów w Gminnym Programie Rewitalizacji dla miasta Człuchowa.

Wizja formułowana w ramach programów rewitalizacji jest swego rodzaju projekcją przyszłości, do jakiej dążą wszystkie grupy interesariuszy działające na obszarze rewitalizacji. Opisuje ona pożądaną stan docelowy w perspektywie kilku, kilkunastu lat i pełni następujące funkcje:

- zobrazowanie stanu docelowego – można powiedzieć, że wizja stanowi cel całkowicie nadrzędny nad wszystkimi, zawierający w sobie pozostałe cele sformułowane w strategii;
- informowanie o aspiracjach osób formułujących wizję;
- jednoczenie wokół idei, co powoduje, że ludzie się z nią utożsamiają.

Wizja rozwoju określona w Gminnym Programie Rewitalizacji dla miasta Człuchowa brzmi następująco:

Wizja obszaru rewitalizacji

Śródmieście Człuchowa obszarem dostosowanym do potrzeb miejscowej społeczności lokalnej, skupiającej się wokół pozytywnych zmian przeciwdziałających wykluczeniu z geograficznym ośrodkiem tych zmian w nowopowstałym Centrum Rodzin oraz integrującej się w zagospodarowanych przestrzeniach publicznych.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

IV. CELE REWITALIZACJI ORAZ ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ SŁUŻĄCYCH ELIMINACJI LUB OGRANICZENIU NEGATYWNYCH ZJAWISK

Cele rewitalizacji

Każdy z wyznaczonych celów spełnia określone kryteria wynikające ze standardów metodologicznych stosowanych w tego typu dokumentach. Jednym ze stałych elementów weryfikacji celów rozwojowych jest zastosowanie tzw. filtru SMART (nazwa pochodzi od pierwszych liter angielskich słów określających zasady konstruowania celów) – również w przypadku Gminnego Programu Rewitalizacji dla miasta Człuchowa zastosowano jego reguły. Polegają one na ocenie pięciu aspektów:

1. precyzyjności (ang. specific) – cele powinny być na tyle precyzyjne, aby nie mogły być interpretowane w odmienny sposób,
2. mierzalności (ang. measurable) – cele powinny być tak formułowane, by można było liczbowo wyrazić stopień ich realizacji (by można było przypisać im konkretne miary),
3. akceptowalności (ang. accepted) – cele powinny być akceptowane przez podmioty, które będą dążyć do ich osiągnięcia (tj. podmioty realizujące strategię),
4. realistyczności (ang. realistic) – cele powinny być określane realnie (strategia nie może być zbiorem „pobożnych życzeń”), tzn. tak by możliwe było ich osiągnięcie w zakładanej perspektywie czasowej,
5. terminowości (ang. time-dependent) – cele muszą być zdefiniowane precyzyjnie w wymiarze czasowym po to, by móc określać poziom ich realizacji i prowadzić monitoring.

Proces wyodrębniania celów rewitalizacji miał podobny przebieg jak określanie problemów obszaru Śródmieścia. Uczestnicy warsztatów strategicznych otrzymali propozycję dwudziestu kilku rozwiązań zdiagnozowanych wcześniej problemów. Zadaniem każdej z grup roboczych było ich uszeregowanie i określenie znaczenia poszczególnych propozycji celów. W ten sposób utworzono ranking celów i działań, który ostatecznie posłużył do stworzenia drzewa

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

celów rewitalizacyjnych. W ten sposób wyodrębniono cztery kluczowe cele strategiczne dla obszaru Śródmieścia Człuchowa:

Cele strategiczne

1. Zmniejszenie skali negatywnych zjawisk społecznych na obszarze Śródmieścia
2. Modernizacja istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej oraz jej dostosowanie do potrzeb społeczności obszaru Śródmieścia
3. Poprawa jakości warunków mieszkaniowych na obszarze Śródmieścia

W ramach każdego z tych czterech strategicznych celów rewitalizacyjnych zakłada się realizację określonych celów operacyjnych. Ich treść zostanie opisana w układzie poszczególnych celów strategicznych.

Cel strategiczny nr 1 „Zmniejszenie skali negatywnych zjawisk społecznych na obszarze Śródmieścia”

Negatywne zjawiska społeczne, których rozwiązanie zakłada się w ramach pierwszego celu strategicznego zostały opisane w pogłębionej diagnozie obszaru rewitalizacji. Są to m.in.: ucieczka młodych osób, pasywność części mieszkańców, zły stan techniczny zabudowy, patologie i uzależnienia, brak więzi międzypokoleniowych, ubóstwo, niskie dochody, brak miejsc pracy, brak przestrzeni kulturalnej wysokiej jakości, problemy demograficzne, niski poziom wspólnej tożsamości mieszkańców. Rozwiązanie wszystkich ww. problemów jest skomplikowanym i trudnym procesem. Powinien on odbywać się regularnie, uwzględniając następujące cele operacyjne:

Cel operacyjny 1.1. Integracja międzypokoleniowa

Kierunek działań: Inicjowanie i wdrażanie projektów pomocy sąsiedzkiej.

Cel operacyjny 1.2. Organizacja przedsięwzięć kulturalnych i społecznych, włączających społecznie osoby wykluczone z obszaru rewitalizacji

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

Kierunek działań: Ustalenie cyklicznych imprez plenerowych integrujących mieszkańców np. Dzień Śródmieścia.

Cel operacyjny 1.3. Wzmacnianie instytucji rodziny, profilaktyka i przeciwdziałanie problemom społecznym w rodzinach

Kierunki działań:

- a) Utworzenie oferty pomocy w opiece nad osobami zależnymi.
- b) Wspieranie rozwoju kompetencji twardych i miękkich mieszkańców obszaru.

Cel operacyjny 1.4. Budowanie tożsamości społecznej opartej na wspólnej historii

Kierunek działań: Tworzenie warunków wymiany doświadczeń, współpracy i integracji społecznej.

Cel strategiczny nr 2 „Modernizacja istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej oraz jej dostosowanie do potrzeb społeczności obszaru Śródmieścia”

Cel operacyjny 2.1. Modernizacja i rozbudowa obiektów kulturalnych i infrastruktury pomocy społecznej

Kierunek działań: Utworzenie warunków do rozwoju nowych usług społecznych

Cel operacyjny 2.2. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej

Kierunek działań: Promowanie i wdrażanie działań aktywności ruchowej, jako profilaktyki chorób cywilizacyjnych oraz utrzymywania sprawności przez całe życie.

Cel operacyjny 2.3. Uzupełnienia i modernizacja infrastruktury transportowej (drogi, chodniki, ścieżki rowerowe, parkingi)

Kierunek działań: Dostosowywanie ciągów komunikacyjnych i towarzyszących do potrzeb najstarszej grupy mieszkańców.

Cel operacyjny 2.4. Rozbudowa infrastruktury sieciowej (kanalizacyjnej, wodociągowej)

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

Kierunek działań: Dostosowanie infrastruktury obsługującej zasoby mieszkaniowe do nowoczesnych standardów i sprawności technicznej.

Cel strategiczny nr 3 „Poprawa jakości warunków mieszkaniowych na obszarze Śródmieścia”

Cel operacyjny 3.1. Modernizacja budynków mieszkaniowych

Kierunek działań: Przeciwdziałanie degradacji technicznej i funkcjonalnej zabudowy mieszkaniowej obszaru.

Cel operacyjny 3.2. Działania na rzecz wsparcia jednostek zarządzających zasobami mieszkaniowymi na obszarze Śródmieścia

Kierunki działań:

- a) Wspieranie działań remontowych, w tym podnoszących energooszczędność budynków.
- b) Wspieranie działań zwiększających aktywność sąsiedzka i wymianę doświadczeń.

Cel operacyjny 3.3. Poprawa warunków mieszkaniowych w zasobach komunalnych

Kierunek działań: Zwiększenie ilości lokali mieszkalnych oraz poprawa standardu mieszkaniowego.

Cel operacyjny 3.4. Wyposażenie starych zasobów mieszkaniowych w podstawowe media

Kierunek działań: Rozwój podstawowej infrastruktury komunalnej podnoszącej jakość życia mieszkańców obszaru.

V. OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

O charakterze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno- funkcjonalnym lub technicznym:

Nazwa zadania: **Utworzenie Centrum Rodzin**

Potencjalne źródła finansowania: EFS (RPO WP 2014 – 2020), budżet gminy

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

Utworzenie Centrum Rodzin, które zapewni dostęp do zintegrowanych usług społecznych w zakresie kompleksowego wspierania rodziny poprzez rozwój usług wspierających rodzinę w prawidłowym pełnieniu jej funkcji – w każdej fazie cyklu życia rodziny. Centrum swoim działaniem obejmować będzie: dzieci, rodziców, seniorów. W ramach Centrum Rodzin planowane są działania:

1) Asystentura rodzin – wspieranie rodziny przez:

- a) konsultacje, poradnictwo specjalistyczne i rodzinne, terapia i mediacja;
- b) warsztaty umiejętności rodzicielskich;
- c) wsparcie środowiskowe – zatrudnienie 2 asystentów rodziny;
- d) pomoc prawna;
- e) organizacja grup wsparcia i grup samopomocowych (dla **20** rodziców);

2) Placówka Wsparcia Dziennego:

Realizować będzie działania profilaktyczne w postaci pomocy w opiece i wychowaniu dzieci w ramach nowoutworzonej placówki wsparcia dziennego dla **20** dzieci prowadzonej w formie:

- opiekuńczej - placówka wsparcia dziennego realizować będzie następujące działania: opiekę i wychowanie, pomoc w nauce (korepetycje), organizację czasu wolnego, zajęcia zapewniające dzieciom rozwój zainteresowań (np. zajęcia nauki języków obcych, artystyczne warsztaty zajęciowe obejmujące wszystkie dziedziny sztuki, kierowane do dzieci i ich rodziców, kreatywne działania na urządzeniach mobilnych dla młodzieży – pozytywne wykorzystanie urządzeń współczesnej techniki itp.), zajęcia sportowe, budowanie kompetencji miękkich (komunikatywność, kreatywność, umiejętność pracy w zespole, odporność na stres itp. w zakresie pracy nad własną osobą)
- pracy podwórkowej (kolorowe podwórka – realizowane będą działania animacyjne i socjoterapeutyczne wobec dzieci i młodzieży zamieszkałych na projektowym obszarze.

3) Centrum usług opiekuńczych:

W ramach Centrum funkcjonować będzie:

- **Klub Seniora dla 15 osób**, którego zadaniem będzie wsparcie seniorów oraz ich rodzin. Będzie on pełnił funkcję opiekuńczą w ciągu dnia. Centrum zapewni zajęcia ruchowe, zajęcia aktywizujące, poradnictwo, aktywne spędzanie czasu wolnego, które przyczynią się do poprawy stanu zdrowia i samopoczucia jego uczestników;

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

- **Punkt Usług Opiekuńczych** – realizujący zadania z zakresu: usług asystenckich lub opiekuńczych dla osób niesamodzielnych, usług zwiększających autonomię i bezpieczeństwo osób niesamodzielnych, rehabilitacja – w domach. Punkt zatrudniać będzie 5 opiekunek środowiskowych.

Nazwa zadania: **Przebudowa budynku MDK na potrzeby utworzenia „Centrum Rodziny” wraz z zagospodarowaniem terenu wokół budynku MDK w Człuchowie**

Potencjalne źródła finansowania: EFRR (RPO WP 2014 – 2020), budżet gminy

W obszarze rewitalizacji zlokalizowany jest budynek Miejskiego Domu Kultury, który posiada rezerwy lokalowe, aby utworzyć w nim planowane „Centrum Rodziny”. Obecnie przez instytucję kultury zarządzane są dwa budynki tj. MDK i usytuowane w bezpośrednim sąsiedztwie Kino. Stan techniczny budynku z lat 70 – tych wymaga pilnej interwencji, szczególnie ważne jest usunięcie problemu zawilgocenia piwnic oraz likwidacja barier architektonicznych i podniesienie ogólnego standardu, zważywszy na fakt, że z Centrum korzystać będą osoby w podeszłym wieku, niesprawne ruchowo.

Dla lepszego wykorzystania budynku zaplanowano wspólne korzystanie z niego przez MDK i Centrum Rodzin, dokonując podziału pomieszczeń i przypisanych im powierzchni i wprowadzając nowe funkcje społeczne właściwe dla działalności Centrum Rodzin. Ze względu na uwarunkowania techniczne oraz związane z nimi przepisy konieczne jest dobudowanie pomieszczenia na wszystkich kondygnacjach w, którym znajdują się schody oraz winda. W wyniku podziału pomieszczeń na rzecz Centrum Rodzin w PFU zakłada się powstanie n/w pomieszczeń:

- na poziomie piwnicy:
 - pracownię kreatywności i organizacji czasu wolnego z zapleczem i magazynkiem
 - Placówka wsparcia dziennego z zapleczem socjalnym
 - szatnię Centrum Rodzin
 - bawialnię Centrum Rodzin
 - toalety
 - pomieszczenie gospodarcze

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

- pokój Porad Psychologicznych
- zaplecze socjalne Centrum Rodzin
- pomieszczenie mediacji i poradnictwa prawnego
- magazyn sprzętu do zajęć podwórkowych
- pomieszczenie Asystentów Rodziny
- pokój grup samopomocowych i warsztatów rodzicielskich
- pomieszczenie do muzykoterapii
- pracownia rozwoju kompetencji twardych i miękkich z zapleczem

Ponadto w ramach części wspólnych w piwnicy planuje się uzyskać:

- holl wejściowy
- komunikację na poziomie piwnicy(korytarze)
- komunikację
- węzeł c.o.

Pomieszczenia przeznaczone na statutową działalność MDK w piwnicy będą miały powierzchnię ok. 131,5m².

- Na poziomie parteru:

- biuro pracowników Centrum Seniora
- pomieszczenia Centrum Seniora: podtrzymywania sprawności intelektualnych i zdolności poznawczych seniorów, komunikacji społecznej i samokształcenia z zapleczem
- toalety
- szatnia Centrum Seniora
- pomieszczenie aktywności ruchowej seniorów
- biuro Usług Opiekuńczych
- biuro Usług Opiekuńczych

Ponadto w ramach części wspólnych na parterze planuje się uzyskać:

- holl wejściowy
- komunikacja (korytarze)

Pomieszczenia MDK na parterze wysokim będą miały powierzchnię ok. 250,4m².

- PODDASZE:

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

- pracownia ergoterapii z zapleczem i magazynkiem
- biuro obsługi pracowni ergoterapii
- toalety

Ponadto w ramach części wspólnych na poddaszu planuje się uzyskać:

- holl wejściowy
- komunikacja
- pomieszczenie gospodarcze

Pomieszczenia MDK na poddaszu będą miały powierzchnię ok. 30,2m².

Ogółem zakłada się wygospodarowanie:

- powierzchni z przeznaczeniem na Centrum Rodziny: 847,3m²;
- powierzchni części wspólnych: 540,3m²;
- powierzchni na działalność statutową MDK: 412,1m².

Planuje się następujący zakres prac:

- wykonanie izolacji fundamentów wraz z drenażem, ze względu na ich zalewanie;
- dobudowanie pomieszczenia windy i schodów – likwidacja bariery architektonicznej
- wykonanie elewacji z dociepleniem;
- remont pomieszczeń wewnętrznych, przeznaczonych na potrzeby Centrum Rodziny oraz części wspólnych;
- wymiana instalacji wewnętrznych, wykonanie białego montażu i armatury;
- zagospodarowanie terenu wokół budynku (w tym m.in. wykonanie 20 miejsc postojowych (w tym 3 dla osób z niepełnosprawnościami), wymiana nawierzchni placu, chodnika, utwardzeń wokół budynku, posadowienie elementów małej architektury, nasadzenie zieleni, itp.

Szacowane powierzchnie: ciągi pieszo-jezdne ok. 630m², plac przed wejściem ok. 205m², zieleń ok.140m², chodniki ok.150m²);

- wyposażenie Centrum Rodziny w niezbędne meble i sprzęt (stoliki, krzesła, szafy, komplety wypoczynkowe; wyposażenie zaplecza socjalnego, zakup rzutnika, tablic interaktywnych, itp.).

Nazwa zadania: **Utworzenie przestrzeni publicznej dla mieszkańców Śródmieścia.**

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

Potencjalne źródła finansowania: EFRR (RPO WP 2014 – 2020), budżet gminy

Ze względu na brak zagospodarowanej przestrzeni publicznej, która mogłaby okresowo i naprzemiennie przyjmować charakter miejsca spotkań plenerowych, wystawienniczo – handlowych, integracyjnych a, także aktywności ruchowej dla różnych grup wiekowych mieszkańców Śródmieścia, konieczne jest wygospodarowanie takiej przestrzeni spośród terenów położonych w obszarze rewitalizacji.

Miejsce, które może połączyć wszystkie wymienione funkcje, znajduje się blisko planowanego Centrum Rodzin, a jednocześnie jest bardzo atrakcyjne, bo zlokalizowane nad brzegiem jeziora, to teren pomiędzy ul. Szczecińską/ Nowaka – Jeziorańskiego a jeziorem Urzędowym o pow. ok. 0,43 ha.

Planuje się je zagospodarować tak, aby było dostępne dla amatorów aktywności ruchowej (np. joga nad wodą, ćwiczenia na siłowni terenowej) oraz wykorzystywane naprzemiennie w miarę potrzeb jako miejsce spotkań plenerowych: np. na piknik integracyjny, pchli targ, wystawy prac uczestników zajęć Centrum Rodzin czy np. festynów „Śródmieście zaprasza”.

Dostępność tego miejsca zapewnia nieutwardzony odcinek ciągu pieszo- jezdnego od ul. Szczecińskiej, który obecnie jest gruntowy – „uszlachetniony” jedynie zużłem. Ze względu na bezpieczeństwo korzystających z planowanej przestrzeni niezbędne jest utwardzenie tej nawierzchni wraz z budową wymaganej infrastruktury podziemnej oraz wykonanie nowego odcinka, który połączy ciąg pieszo- jezdny z istniejącą ulicą Jacka i Agatki. Dzięki temu zwiększy się dostępność do przestrzeni publicznej- możliwe będzie dotarcie do niej od strony ul. Szczecińskiej, Nowaka – Jeziorańskiego oraz ul. Jacka i Agatki.

Zakres planowanych prac w ramach zagospodarowania przestrzeni :

- usytuowanie 8 elementów siłowni terenowej i 2 ławek z oparciem,
- usytuowanie 10 elementów placu zabaw wraz z ogrodzeniem metalowym (39 przęseł i furtka) oraz elementów małej architektury (3 ławki z oparciem, kosze na śmieci, tablica regulaminu),
- usytuowanie 3 drewnianych altanek (miejsce schronienia przed słońcem) wraz z utwardzeniem z kostki brukowej, utwardzenie nawierzchni z kostki brukowej na punkcie widokowym (tarasie) oraz ustawienie 4 ławek z oparciem,

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

- wykonanie schodów terenowych, skarp, nawierzchni gruntowych z trawą,
- usytuowanie 2 stanowisk dla rowerów
- usunięcie 6 kolidujących drzew i uzupełnienie istniejącej zieleni (nasadzenie krzewów: forsycja – 17 sztuk, dereń biały – 25 sztuk, berberys czerwonolistny – 4 miejsca nasadzeń (144 szt.), jałowiec płózący – 2 miejsca nasadzeń (16szt.)), (drzew: klon – 6 sztuk, dąb – 1 sztuka, tawuła japońska – 24 sztuki), (krzewinek: wrzos – 2 miejsca nasadzeń (28 szt.), lawenda 9 miejsc nasadzeń (135szt.), bluszcz pospolity 1 miejsce nasadzeń (32 szt.)).

Zakres zaplanowanego ciągu pieszo – jezdnego od ul. Szczecińskiej o długości 220 mb (w tym 170 mb o naw. żuźlowej i 50mb do wykonania od podstaw po wyburzeniu budynku w kolizji):

- nawierzchnia z kostki betonowej – brukowej,
- kanalizacja deszczowa, oświetlenie

Zakres zaplanowanej przebudowy drogi w ul. Jacka i Agatki o długości 156,8 mb:

- nawierzchnia z kostki betonowej – brukowej,
- kanalizacja deszczowa, oświetlenie.

Utwardzenie ciągu pieszo – jezdnego ul. Szczecińskiej wymaga wyburzenia 1 budynku gospodarczego i wybudowania w zamian w innym miejscu takiego pomieszczenia dla mieszkańców budynku komunalnego ul. Szczecińska 11b. Dzięki temu ciąg uzyska połączenie z istniejącą ul. Jacka i Agatki, zwiększając dostępność do planowanej przestrzeni publicznej.

Nazwa zadania: Remonty wybranych elementów wspólnych w budynkach mieszkalnych wraz z zagospodarowaniem ich bezpośredniego otoczenia

Potencjalne źródła finansowania: EFRR (RPO WP 2014 – 2020), środki prywatne, środki gminy

Na obszarze rewitalizacji znajdują się łącznie 3 budynki komunalne (zlokalizowane przy ul. Szczecińska 25, ul. Traugutta 3 i ul. Traugutta 1) oraz 22 budynki wspólnot mieszkaniowych oraz budynki przynależące do jednej spółdzielni mieszkaniowej.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

W ramach projektu przewiduje się remont elementów wspólnych w min. 11 budynkach mieszkaniowych (w tym min. 8 budynków wyłonionych w konkursie wspólnot mieszkaniowych oraz 3 budynków komunalnych).

Planowany zakres prac:

1) Remont elementów wspólnych (budynki komunalne i budynki wspólnot):

- wykonanie izolacji pionowej ścian fundamentowych; remont elewacji, w tym wraz z dociepleniem; renowacja istniejącego ryzalitu elewacji frontowej, odtworzenie detali architektonicznych, kolorystyka ścian i detali, remont dachu (wymiana pokrycia, obróbek blacharskich, rynien spustowych, wymiana kominów) w tym z dociepleniem styropapą;
- wymiana okienek na klatkach i w piwnicach; remont klatek schodowych; remont posadzki w piwnicach; remont schodów wejściowych do budynków oraz wykonanie zadaszeń; wymiana drzwi wejściowych;

Przewidziano także likwidację tarasu od podwórza jednego z budynków wspólnotowych.

Ponadto, zagospodarowane zostanie m. in. 6 podwórek zlokalizowanych (przy ulicach: Sobieskiego 8; Szczecińska 21; Szczecińska 22; Traugutta 1/ Traugutta 3; Sobieskiego 1/ Szczecińska 14; Szczecińska 23 i 25) na terenie stanowiącym własność Gminy Miejskiej Człuchów, z których korzystają mieszkańcy budynków komunalnych, wspólnoty mieszkaniowe i mieszkańcy spółdzielni mieszkaniowej.

2) Podwórka / zagospodarowanie otoczenia budynków

Zagospodarowanie 6 podwórek zlokalizowanych (przy ulicach: Sobieskiego 8; Szczecińska 21; Szczecińska 22; Traugutta 1/ Traugutta 3; Sobieskiego 1/ Szczecińska 14; Szczecińska 23 i 25) na terenie stanowiących własność Gminy Miejskiej Człuchów

Planowany zakres prac:

- wykonanie ciągów pieszych (chodników i utwardzeń (przy ul. Sobieskiego 8 o pow. ok. 287m²; przy ul. Szczecińska 21 o pow. ok. 97m²; przy ul. Traugutta 1/ Traugutta 3 o pow. ok. 179m²; przy ul. Sobieskiego 1/ Szczecińska 14 o pow. ok. 367m²; przy ul. Szczecińska 23 i 25 o pow. ok. 133m²; przy ul. Szczecińska 22 o pow. ok. 255m²);
- wykonanie ciągów kołowych (w tym: przy ul. Sobieskiego 8 o pow. ok. 860m²; przy ul. Szczecińska 21 o pow. ok. 261m²; przy ul. Traugutta 1/ Traugutta 3 o pow. ok. 166m²; przy ul. Sobieskiego 1/ Szczecińska 14 o pow. ok. 396m²; przy ul. Szczecińska 23 i 25 o pow. ok. 171m²; przy ul. Szczecińska 22 o pow. ok. 388m²);

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

- wykonanie miejsc postojowych (6 miejsc postojowych o pow. ok. 75m² przy ul. Traugutta 1/ Traugutta 3; 4 miejsc postojowych o pow. ok. 50m² przy ul. Sobieskiego 1/Szczecińska 14; 8 miejsc postojowych o pow. ok. 100m² przy ul. Szczecińska 23 i 25);
- naprawa schodów zewnętrznych (przy ul. Szczecińska 21);
- posadowienie elementów małej architektury (ławek, koszy na śmieci, altan dla mieszkańców, przesłon, linek na bieliznę, stojaków na rowery, osłon pojemników na śmieci, elementów siłowni na świeżym powietrzu, latarni (3 sztuki przy Sobieskiego 1/ Szczecińska 14); itp.);
- wykonanie zielni: nasadzenie krzewów, roślin, trawa z rolki;
- wykonanie utwardzenia bezpośredniego otoczenia budynków z kostki brukowej;
- remont wjazdów na posesję położonych na terenie gminy;
- remont nawierzchni wokół budynków komunalnych i remont drogi dojazdowej do budynku komunalnego;
- wykonanie opaski wokół budynków.

Nazwa zadania: **Bezpośrednie zagospodarowanie otoczenia budynków spółdzielni mieszkaniowej**

Potencjalne źródła finansowania: EFRR (RPO WP 2014 – 2020), środki prywatne,

Planuje się wykonanie następującego zakresu prac:

- wymiana ławek parkowych przy klatkach schodowych;
- zamontowanie stojaków na rowery;
- wymiana nawierzchni zatoki postojowej i drogi dojazdowej;
- wymiana nawierzchni osiedlowego boiska (asfaltowej) i ogrodzenia oraz posadowienie, np. bramek czy koszy do gry w koszykówkę.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

1. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Listę planowanych przedsięwzięć wraz z ich opisem: nazwą, wskazaniem podmiotów je realizujących, zakresem realizowanych zadań, lokalizacją, szacowaną wartością, prognozowanymi rezultatami wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji zawiera załącznik nr 6 do niniejszego dokumentu

2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych (uzupełniających) przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Tabela.26. Pozostałe, dopuszczalne (uzupełniające) przedsięwzięcia realizujące kierunki działań

Lp.	Nazwa zadania dopuszczalnego / uzupełniającego	Charakterystyka przedsięwzięć
1.	WIEK NIE MA ZNACZENIA	Grupa docelowa: dzieci, seniorzy Proponowani partnerzy instytucjonalni zaangażowani w projekcie: MOPS, MDK, Stowarzyszenie, Kluby Seniorów, Spółdzielnia Cel projektu: Wsparcie działań na rzecz integracji międzypokoleniowej Założenia projektu: Spotkania najstarszego i najmłodszego pokolenia poświęcone wymianie doświadczeń np. warsztaty kulinarne, spotkania historyczne dotyczące obszaru, warsztaty komputerowe, warsztaty taneczne, rekreacyjne, joga nad wodą, rękodzieło, projekcja, warsztaty z architektem zieleni, oczyszczanie brzegów, piknik integracyjny, gimnastyka itp. Miejsce: Centrum Rodzin, przestrzenie publiczne.
2.	INTERAKTYWNE KREACJE	Grupa docelowa: dzieci, młodzież, seniorzy, osoby pracujące Proponowani partnerzy instytucjonalni

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

		<p>zaangażowani w projekcie: MOPS, MDK, Stowarzyszenie, Kluby Seniorów, Parafia, Biblioteka,</p> <p>Cel projektu: integracja międzypokoleniowa</p> <p>Założenia:</p> <p>konkursy plastyczne dla dzieci dotyczące miejsc i obiektów Śródmieścia – wizja przyszłości mojego podwórka, warsztaty teatralne dla młodzieży z udziałem multimediiów, którego tematem są prace dzieci, stworzenie projekcji multimedialnej z materiałów archiwalnych dotyczących rewitalizowanego obszaru, wspólne warsztaty na, których młodzież uczy swoich ról seniorów, wystawy prac dzieci, spektakle młodzieży i seniorów.</p> <p>Miejsce: Centrum Rodzin</p>
3.	WARSZTATY DLA SENIORÓW	<p>Grupa docelowa: seniorzy</p> <p>Proponowani partnerzy instytucjonalni zaangażowani w projekcie: MOPS, MDK, Stowarzyszenie, Kluby Seniorów, Miejska Rada Seniorów</p> <p>Cel projektu: Pomoc seniorom w rozwiązywaniu codziennych życiowych problemów</p> <p>Założenia projektu: Włączenie młodzieży – wolontariuszy w działania na rzecz seniorów: pomoc w zakupach, drobne naprawy, rozmowy, spacer, wycieczki, profilaktyka zdrowego i bezpiecznego życia.</p> <p>Miejsce: Centrum Rodzin</p>

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

4.	ZIELONA, ZDROWA SOBOTA	Grupa docelowa: dzieci, młodzież, seniorzy, bezrobotni Proponowani partnerzy instytucjonalni zaangażowani w projekcie: MOPS, MDK, Stowarzyszenie, Kluby Seniorów, Miejska Rada Seniorów Cel projektu: wspólne zaangażowanie w utrzymanie linii brzegowej jeziora Urzędowego pt. „Odmień swoją linię brzegową”. Założenia projektu: aktywizacja ruchowa i wolontariat na rzecz najbliższego otoczenia, oczyszczanie brzegów, piknik integracyjny, gimnastyka, kijki, potańcówka. Miejsce: Centrum Rodzin/ MDK
----	-------------------------------	--

Uproszczony plan rzeczowo- finansowy dla potrzeb procesu rewitalizacji Śródmieścia zawiera załącznik nr 7 do niniejszego dokumentu.

Komplementarność działań i przedsięwzięć.

Komplementarność jest jednym z ważniejszych aspektów programu rewitalizacji. Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi zadaniami zaplanowanymi do realizacji skutkować może lepszym i bardziej efektywnym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację oraz osiągnięciem skorelowanych efektów, będących wynikiem wzajemnie oddziaływujących i powiązanych ze sobą zadań.

Z *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020 Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju* wynika, iż konieczność zapewnienia komplementarności w aspekcie przestrzennym, problemowym, proceduralno – instytucjonalnym, międzyokresowym i źródeł finansowania, jest wymogiem koniecznym przy opracowaniu programów rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji Śródmieścia w Człuchowie zapewnia komplementarność w/w aspektach:

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

- 1. Komplementarność przestrzenną:** zostanie uzyskana poprzez zaplanowanie projektów i działań w granicach obszaru rewitalizacji stanowiącego wspólną przestrzeń Śródmieścia. Ze względu na charakterystyczną dla obszaru różnorodność zabudowy i funkcji w obszarze rewitalizacji, planowane przedsięwzięcia poprzez skierowanie środków połączą „stare” z „nowym”. Przedsięwzięcia obejmują bowiem historyczną zabudowę śródmiejską (remonty części wspólnych) jak i zabudowę współczesną z lat 70/ 80 – tych na osiedlach wielorodzinnych (wyposażenie przestrzeni między blokami w ławki, stojaki na rowery itp.). Zaplanowane działania i przedsięwzięcia połączą również różne funkcje miejskie jak np. projekty w sferze społecznej (praca podwórkowa) połączone będą z projektami w sferze mieszkaniowej (zagospodarowanie podwórek). Uzyska się również połączenie przestrzeni publicznych z przestrzenią prywatną poprzez zapewnienie dostępności i zachowanie ogólnodostępnego charakteru przebudowanych przestrzeni. Wszystkie planowane działania i przedsięwzięcia skupione są na obszarze rewitalizacji i stanowią odpowiedź na zdiagnozowane problemy. Środki skierowane na poszczególne nieruchomości oddziaływać będą na cały obszar m. in. poprzez wzmocnienie stanu technicznego, poprawę estetyki zabudowań śródmiejskich. Utworzenie przestrzeni publicznych służących integracji międzypokoleniowej, spotkaniom sąsiedzkim, aktywności ruchowej i ogólnodostępny charakter tych miejsc komplementarne jest z profilaktyką zdrowotną, zapewnieniem trwania w jak najlepszym zdrowiu osób starszych oraz promocją aktywności ruchowej wśród dzieci i młodzieży. Zapewnienie miejsca dla rozwoju nowych usług społecznych dedykowanych mieszkańcom obszaru rewitalizacji jest jednocześnie mechanizmem przyczyniającym się do powstrzymania przenoszenia się niekorzystnych zjawisk na dalsze obszary miasta.
- 2. Komplementarność problemowa:** zachowana jest dzięki wzajemnemu powiązaniu planowanych działań, przedsięwzięć oraz uzupełnianiu się założonych funkcji. Planowane Centrum Rodzin będzie centralnym ośrodkiem działań społecznych w Śródmieściu, ale ich realizacja odbywać się będzie również na nowopowstałych przestrzeniach publicznych jak np. podwórkach, obszarze nad jeziorem Urzędowym. Planowane działania remontowe i modernizacyjne stanowią

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

interwencję w różnych dziedzinach. Umożliwiają rozwój nowych usług społecznych, powstrzymują degradację techniczną obiektów budowlanych, poprzez wykonanie dociepleń elewacji wpływają na zmniejszenie zużycia nieodnawialnych źródeł energii oraz wpływają na zmniejszenie emisji CO₂, służą poprawie warunków i jakości życia, zwiększają ład w przestrzeni i wpływają na poprawę środowiska naturalnego zmniejszając jego zagrożenia.

3. **Komplementarność proceduralno- instytucjonalną.** Za rewitalizację Śródmieścia w Człuchowie odpowiadać będzie Burmistrz Miasta – jako organ wykonawczy gminy. Burmistrz jest jednocześnie pracodawcą dla podległych mu pracowników Urzędu Miejskiego w Człuchowie, dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Miejskiego Domu Kultury. Ma zatem zapewnione struktury oraz zasoby do skutecznego zarządzania procesem rewitalizacji. Z uwagi na fakt, że jest jednocześnie odpowiedzialny za wdrażanie innych polityk miejskich zapewnia uzupełnianie się działań z różnych sfer życia miejskiego.
4. **Komplementarność międzyokresowa.** Realizacja programu zaplanowana jest na lata 2017 – 2022. Ciąg postępujących po sobie zdarzeń jest ściśle określony i ze sobą związany. Działania w sferze usług społecznych są następstwem działań infrastrukturalnych, które przygotowują zaplecze lokalowe i przestrzeń na potrzeby funkcjonowania Centrum Rodzin. Przygotowanie infrastrukturalne utworzy dopiero możliwość działań społecznych. Zaplanowane przedsięwzięcia techniczne w zabudowie mieszkaniowej oraz w infrastrukturze podziemnej zostaną wykonane w pierwszej kolejności, aby ustąpić miejsca planowanym przestrzeniom – podwórkom. Realizacja programu prowadzona będzie cyklami związanymi względami technologicznymi oraz organizacyjnymi, gdzie jeden cykl będzie następował po drugim tworząc przestrzeń następnych działań z uwzględnieniem uwarunkowań atmosferycznych w poszczególnych latach realizacji programu. Wszystkie planowane do realizacji przedsięwzięcia są zarówno ze sobą, jak i z poprzednio realizowanymi zadaniami infrastrukturalnymi ściśle powiązane i wzajemnie się uzupełniają. Wszystkie zmierzają do poprawy jakości życia mieszkańców, zapewnienia ładu przestrzennego, zachowania tożsamości kulturowej i historycznej (rewaloryzacja zabytkowego parku krajobrazowego „Lasek Luizy”, renowacja zabytkowego pokrzyżackiego zamku w Człuchowie), wzrostu integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców (stworzenie przestrzeni rekreacyjnych dedykowanych

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

mieszkańcom w różnym wieku, wzmacniających turystyczną funkcję miasta, w tym na głównej plaży jeziora Rychnowskiego). Aspekt ten widoczny jest również w odniesieniu do podejmowanych od wielu lat działań remontowych substancji mieszkaniowej będącej w zarządzie zarówno Gminy Miejskiej Człuchów, jak i spółdzielni mieszkaniowej oraz wspólnot mieszkaniowych. Obecnie wymagana jest ich kontynuacja i zapewnienie ładu przestrzennego, dzięki realizacji przedsięwzięć zmierzających do zagospodarowania i utworzenia przestrzeni publicznych dedykowanych mieszkańcom oraz poprawy jakości infrastrukturalnej części wspólnych substancji mieszkaniowej.

- 5. Komplementarność źródeł finansowania.** Zakłada się, że projekty (przedsięwzięcia i działania) zawarte w GPR będą ubiegały się o dofinansowanie z RPO WP 2014 – 2020. Partnerzy, którzy będą uczestniczyć w procesie rewitalizacji zabezpieczą środki własne tj. środki prywatne partycypując w kosztach. Ponadto Gmina Miejska Człuchów zabezpieczy środki budżetowe na wkład własny w przedsięwzięcia infrastrukturalne i społeczne oraz na funkcjonowanie Centrum Rodzin po okresie zakończenia projektu.

VI. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ

Zintegrowane podejście do Gminnego Programu Rewitalizacji Śródmieścia dotyczy kilku aspektów. W pierwszej kolejności dotyczy integrowania terytorialnego tj. zintegrowania działań i przedsięwzięć w skoncentrowanym obszarze wyznaczonym uchwałą Rady Miejskiej jako obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Śródmieście. Wykonanie GPR wymaga zintegrowania zasobów ludzkich dwóch jednostek odpowiedzialnych za wdrażanie programu tj. Urzędu Miejskiego i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Realizacja działań i przedsięwzięć wymaga zintegrowania różnych partnerów: organizacje pozarządowe, wspólnoty mieszkaniowe, spółdzielnia mieszkaniowa.

Biorący udział w pracach nad przygotowaniem GPR mieszkańcy zostali zintegrowani w ramach partycypacji społecznej. Umożliwiono wypowiedzenie się na poszczególnych etapach oraz czynnie włączono zainteresowanych do prac, wykorzystując wskazówki, sugestie oraz wnioski możliwe do uwzględnienia w dokumencie.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

Zastosowano również zintegrowanie na poziomie różnych sektorów tj. zakłada się zintegrowanie podmiotów wdrażających GPR tj.:

- Sektor publiczny: Urząd Miejski w Człuchowie, MOPS, MDK
- Sektor prywatny: Wspólnoty Mieszkaniowe, Spółdzielnia Mieszkaniowa
- Sektor pozarządowy: organizacje społeczne działające na różnych płaszczyznach.

Integrowanie organizacyjne oraz harmonogramowe, a także integrowanie działań oraz przedsięwzięć z celami i zdiagnozowanymi problemami przedstawiono w załączniku nr 8 do niniejszego dokumentu.

Podczas opracowania dokumentu zintegrowano również metody opracowania. Dokument został opracowany siłami własnymi organu sporządzającego projekt dokumentu. Zadanie to zostało powierzone zespołowi ds. opracowania GPR. Grupa osób reprezentujących różne dziedziny życia oraz charakteryzująca się interdyscyplinarnym podejściem do powierzonego zadania w pierwszej kolejności przygotowała raport z delimitacji obszarów, a następnie projekt GPR. Etap prac nad projektem GPR uzyskał merytoryczne wsparcie dr. Bartłomieja Kołsuta – eksperta wywodzącego się z Instytutu Geografii Społeczno – Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej UAM w Poznaniu. Zintegrowano więc doświadczenie zawodowe z zakresu: opieki społecznej, gospodarki mieszkaniowej, zarządzania nieruchomościami, patologii społecznych, oświaty, kultury, gospodarki przestrzennej, zarządzania oraz ochrony środowiska z wiedzą ekspercką pracownika naukowego wyższej uczelni.

VII. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Szacunkowe (indykatywne) ramy finansowe realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Śródmieścia w Człuchowie zawiera załącznik nr 9.

Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu rewitalizacji zostały zaplanowane na okres 2017 – 2022. Przedstawiają się one następująco:

1. Całkowita wartość przedsięwzięć rewitalizacyjnych programu wyniesie: 11.649.207,17zł.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

2. W kwocie tej planowany wkład budżetu Gminy Miejskiej Człuchów wyniesienie 3.091.012,53zł.

3. Pozostały bezpośredni wkład (publiczny i prywatny) w przedsięwzięcia rewitalizacyjne wyniesie odpowiednio:

a) ze środków prywatnych: 425.759,10zł.

Środki te pochodzą będą ze środków własnych wyłonionych partnerów, tj. wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni mieszkaniowej z obszaru;

b) ze środków publicznych (EFS, EFRR – udzielanych w ramach RPO WP na lata 2014 – 2020) na poziomie około 8.132.435,53zł.

Środki te pochodzą będą głównie z RPO WP (Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014- 2020) w odniesieniu do przedsięwzięcia dotyczącego Utworzenia Centrum Rodzin, planowanego do sfinansowania ze środków EFS oraz w odniesieniu do pozostałych przedsięwzięć infrastrukturalnych – do środków pochodzących z EFRR.

4. Planowany poziom kwot stanowiących udział środków publicznych i wkładu własnego po stronie Gminy Miejskiej Człuchów może ulec zmianie, w zależności od założeń przyjętych do projektów aplikujących o wsparcie.

5. W okresie trwałości projektów planuje się ubieganie o dofinansowanie z innych źródeł takich jak, np. ASOS (Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych) czy Fundusz Termomodernizacji i Remontów.

Mechanizmy włączenia interesariuszy rewitalizacji w proces rewitalizacji Śródmieścia.

Gminny Program Rewitalizacji Śródmieścia w Człuchowie został przygotowany z wykorzystaniem partycypacji społecznej. Każdemu etapowi prac związanych z dokumentem towarzyszyła zasada partnerstwa. Podczas prac korzystano z danych udostępnionych przez instytucje państwowe i samorządowe działające w sferze pomocy społecznej, przestępczości, bezrobocia. Na spotkania interesariuszy zapraszano przedstawicieli różnych środowisk oraz wykorzystano następujące mechanizmy partycypacji społecznej:

- A. Wstępna ankieta badawcza w zakresie oceny jakości życia w mieście – na wstępnym etapie prac poświęconych rewitalizacji skierowano do mieszkańców całego**

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

miasta ankietę, której celem było poznanie opinii mieszkańców, co do obszarów najgorzej postrzeganych oraz tych, które wywołują pozytywne emocje. Ankieta miała charakter poznawczy w zakresie problemów, preferencji oraz potrzeb rozwojowych o charakterze ogólnym.

- B. Bezpośrednie informowanie społeczeństwa** - zebrania wspólnot mieszkaniowych zostały wykorzystane jako miejsce skierowania pierwszych informacji w zakresie samego procesu rewitalizacji jak również delimitacji obszarów.
- C. Publikacje w prasie lokalnej**- korzystając z dostępnej lokalnej prasy informowano mieszkańców o założeniach i przebiegu prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji.
- D. Publikacja w Biuletynie Informacji Publicznej**- wykorzystano procedurę określoną w ustawie o rewitalizacji publikując w Biuletynie Informacji publicznej projekty uchwał i dokumentów na poszczególnych etapach prac.
- E. Zbieranie uwag na piśmie**- umożliwiono składanie uwag na piśmie również z wykorzystaniem drogi elektronicznej.
- F. Spacer studyjny/ warsztaty**- zaproszono interesariuszy rewitalizacji na spacer studyjny po obszarze, który został zakończony warsztatami prezentującymi obserwacje oraz własne doświadczenia i propozycje interesariuszy.
- G. Warsztaty strategiczne**- dwudniowe warsztaty strategiczne podczas, których przedstawiciele instytucji oraz mieszkańcy – interesariusze rewitalizacji ustalali wizję, cele oraz propozycje projektów odpowiadających na zdiagnozowane problemy.
- H. Spotkania informacyjne**- na poszczególnych etapach informowano mieszkańców o idei rewitalizacji oraz postępie prac nad projektem GPR.
- I. Wyłożenie projektów dokumentów do publicznego wglądu** – projekt GPR został wyłożony zgodnie z procedurą określoną w ustawie o rewitalizacji. Dokument udostępniono na stronie internetowej oraz w siedzibie organu opracowującego projekt dokumentu.
- J. Ankieta konsultacyjna** – jedną z form wypowiedzi jaką umożliwiono podczas wyłożenia projektu dokumentu była ankieta konsultacyjna, którą można było składać w siedzibie organu lub przysyłać drogą elektroniczną.

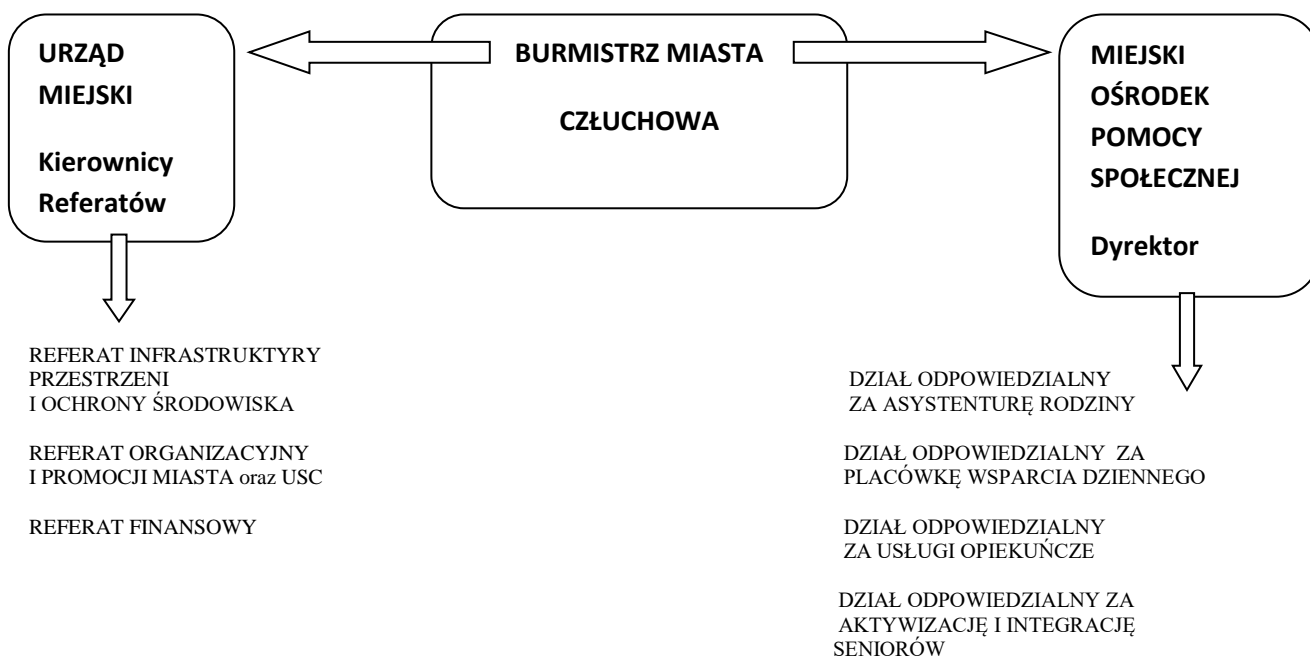
GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

Projekt GPR został opracowany przez samorząd lokalny, który umożliwił udział wszystkim zainteresowanym. W proces ten włączyła się zarówno lokalna społeczność jak i przedstawiciele przedsiębiorców i organizacji społecznych.

VIII. OPIS STRUKTURY ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Wykonanie Gminnego Programu Rewitalizacji Śródmieścia powierza się Burmistrzowi Miasta, który będzie go wykonywał za pomocą Urzędu Miejskiego oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człuchowie i Miejskiego Domu Kultury. Zaplanowane działania oraz przedsięwzięcia dotyczą obszaru rewitalizacji i dedykowane są jego mieszkańcom. Centralnym ośrodkiem działań będzie budynek Miejskiego Domu Kultury dostosowany do powstania planowanego Centrum Rodzin.

Ryc. 7 Struktura zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji Śródmieścia

W Urzędzie Miejskim w Człuchowie zadania realizowane w referacie IPiOŚ powierzone będą na stanowiska:

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

- ds. pozyskiwania środków zewnętrznych: w zakresie pozyskania dofinansowania na realizację GPR, prowadzenia projektu oraz jego rozliczenia
- ds. inwestycji : w zakresie przygotowania i prowadzenia procesu budowlanego oraz jego rozliczenia
- ds. zamówień publicznych: w zakresie przygotowania i przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych
- ds. planowania przestrzennego: w zakresie analizowania i wdrażania GPR w części dotyczącej gospodarki przestrzennej
- ds. rewitalizacji w zakresie koordynowania działań i monitoringu GPR (dopuszcza się możliwość utworzenia w miarę potrzeb)

W Urzędzie Miejskim w Człuchowie zadania realizowane w referacie OR i P i USC powierzone będą na stanowiska:

- ds. promocji miasta: w zakresie przygotowywania materiałów promocyjnych i prowadzenia promocji przedsięwzięć i działań rewitalizacyjnych
- ds. turystyki i współpracy z organizacjami pozarządowymi: w zakresie wyłaniania partnerów projektów w drodze konkursów, opracowywania informacji i umieszczania na stronie internetowej
- ds. ewidencji ludności: w zakresie sporządzania danych demograficznych

W Urzędzie Miejskim w Człuchowie zadania realizowane w referacie finansowym powierzone będą na stanowiska:

- skarbnika miasta: w zakresie koordynowania i nadzoru gosp. finansowej
- zastępcy skarbnika: w zakresie księgowania operacji finansowych

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Człuchowie zadania realizowane w dziale odpowiedzialnym za asystenturę rodzin powierzone będą na stanowiska w zakresie wspiera rodzin z obszaru Śródmieścia przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w ramach zwiększenia liczby stanowisk pracy.

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych burmistrz zapewnia wsparcie, polegające na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

2. Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:

- 1) pracy z rodziną;
- 2) pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Człuchowie zadania realizowane w dziale odpowiedzialnym za Placówkę Wsparcia Dziennego powierzone będą na stanowiska w zakresie prowadzenia pomocy w formie opiekuńczej skierowana do dzieci i młodzieży z obszaru Śródmieścia w ramach zwiększenia liczby stanowisk pracy.

Placówka zapewnia opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

Do zadań należy:

- organizowanie pomocy w nauce, tworzenie warunków do nauki własnej,
- przyzwyczajanie do samodzielnej pracy umysłowej,
- organizowanie gier i zabaw ruchowych,
- rozwijanie zainteresowań, zamiłowań i uzdolnień wychowanków,
- kształtowanie nawyków kultury życia codziennego,
- organizowanie dożywiania

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Człuchowie zadania realizowane w dziale odpowiedzialnym za Usługi Opiekuńcze powierzone będą na stanowiska w zakresie organizowania i świadczenia usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych, organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób, którym przysługuje taka pomoc, w ramach zwiększenia liczby stanowisk pracy.

Pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych przysługuje osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie wymagającej pomocy, która posiada rodzinę, ale rodzina takiej pomocy nie może zapewnić, a

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

także rodzinom z dziećmi przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Człuchowie zadania realizowane w dziale odpowiedzialnym za aktywność i integrację seniorów powierzone będą na stanowiska w zakresie wspierania i inicjowania działań zmierzających do utrzymania i zwiększania aktywności osób starszych, w tym promowanie działalności Klubów Seniora i wspieranie działań promujących wolontariat oraz pomoc sąsiedzka wśród osób starszych w ramach zwiększenia liczby stanowisk pracy.

Realizacja GPR prowadzona będzie w ramach posiadanych zasobów ludzkich przez w/w instytucje, niemniej zakłada się powiększenie tych zasobów na potrzeby wykonania Gminnego Programu Rewitalizacji. Planuje się pozyskanie dofinansowania zewnętrznego zarówno na przedsięwzięcia infrastrukturalne jak i planowane działanie w postaci utworzenia Centrum Rodzin dla mieszkańców Śródmieścia. Pozostałe środki będą pochodziły z budżetu miasta.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

Tabela.27. Planowana struktura zatrudnienia w Centrum Rodzin dla Śródmieścia

Kierownik/koordynator Centrum (1 etat) – nadzór nad całością.

Asystentura - Wsparcie rodziny – 5 osób	
Etaty	Umowy-zlecenie
Asystent rodziny	Psycholog
Asystent rodziny	Pedagog
	Prawnik
Placówka wsparcia dziennego – 7 osób	
Etaty	Umowy-zlecenie
	Wychowawca
	Wychowawca
	Osoba realizująca zajęcia z nauki języków
	Osoba realizująca zajęcia z nauki języków
	Osoba realizująca zajęcia warsztatowe (komp.)
	Osoba realizująca zajęcia podwórkowe
	Osoba realizująca zajęcia podwórkowe
Centrum usług opiekuńczych – Klub Seniora – 5 osób	
Etaty	Umowy -zlecenie
Koordynator	
Osoba opiekująca się seniorami	Specjalista ds. rehabilitacji
Osoba opiekująca się seniorami	Terapeuta zajęciowy
Centrum usług opiekuńczych – Punkt Usług Opiekuńczych – 5 osób	
Etaty	Umowy-zlecenia
5 etatów opiekunek środowiskowych	

W celu realizacji GPR w zakresie prowadzenia Centrum Rodzin dla Śródmieścia zakłada się zwiększenie personelu o 23 osoby w tym planowanych jest 11 etatów oraz zatrudnienie 12 na umowy zlecenie.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

IX. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

System monitorowania gminnego programu rewitalizacji polegał będzie na weryfikacji skuteczności realizacji przedsięwzięć i działań w nim zaplanowanych. Stały monitoring pozwoli na bezpośrednią reakcję w sytuacji pojawienia się ryzyka jego niewykonania i podjęcie środków zaradczych. Umożliwi również sprawne koordynowanie i integrowanie działań. Monitoring prowadzony będzie w odniesieniu do wskaźników, mających swoje źródło w efektach poszczególnych projektów.

System monitoringu i oceny składał się będzie z nastp. narzędzi:

1. Narady koordynacyjne.
2. Sprawozdania z postępów w realizacji.
3. Dokumentowanie fotograficzne: przed realizacją, postęp prac, po realizacji.

Odpowiedzialnym za monitorowanie programu z ramienia Burmistrza będzie osoba, której zostanie powierzone to zadanie pisemnie z tytułu niefunkcjonowania takiego stanowiska w chwili obecnej w strukturze urzędu. Osoba ta będzie gromadziła informacje, sprawozdania z realizowanych przedsięwzięć i działań pozyskiwane z poszczególnych referatów, z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz od partnerów wyłonionych w drodze konkursu o którym mowa w art. 33 ustawy z dnia 11.07.2014r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.

Do oceny realizacji GPR posłużą wskaźniki wybierane z n/w listy:

1. Liczba udzielonych porad prawnych (wartość bazowa 0, docelowa 150)
2. Liczba udzielonych porad psychologicznych (wartość bazowa 0, docelowa 150)
3. Liczba osób objętych usługami społecznymi (wartość bazowa 0, docelowa 65)
4. Liczba zorganizowanych spotkań wymiany doświadczeń (wartość bazowa 0, docelowa 5)

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

5. Liczba osób, którym udzielono korepetycji (wartość bazowa 0, docelowa 20)
6. Liczba osób podnoszących kompetencje miękkie (wartość bazowa 0, docelowa 8)
7. Liczba osób uczestniczących w spotkaniach wymiany doświadczeń i integracji społecznej (wartość bazowa 0, docelowa 65)
8. Liczba punktów integracyjnych – zagospodarowanych przestrzeni publicznych (wartość bazowa 0, docelowa 10).
9. Liczba nowych usług społecznych (wartość bazowa 0, docelowa 8).
10. Liczba miejsc aktywności ruchowej w obszarze (wartość bazowa 0, docelowa 4).
11. Liczba osób uczestniczących w zajęciach podtrzymujących aktywność umysłową i manualną (wartość bazowa 0, docelowa 35).
12. Liczba ciągów komunikacyjnych zmodernizowanych (wartość bazowa 0, docelowa 3).
13. Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury wod – kan (wartość bazowa 0, docelowa 10).
14. Liczba docieplonych budynków (bazowa 0, docelowa 10)
15. Liczba osób objętych pomocą sąsiedzką (wartość bazowa 0, docelowa 48)
16. Liczba obiektów kubaturowych objętych wsparciem) wartość bazowa 0, docelowa 1)

Gminny program rewitalizacji zgodnie z art.22 ustawy z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez burmistrza co najmniej raz na trzy lata. Ocena sporządzona przez burmistrza podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie gminy miejskiej Człuchów w BIP. W przypadku stwierdzenia, że GPR wymaga zmiany burmistrz wystąpi do Rady Miejskiej w Człuchowie o jego zmianę.

W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji, osiągnięcia celów w nim zawartych, Rada uchyla uchwałę w sprawie gminnego programu rewitalizacji w całości albo w części.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

Uspołecznienie procesu Rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji Śródmieścia w Człuchowie powstał w oparciu o czynny udział interesariuszy. Stworzono możliwości i narzędzia uczestniczenia na wszystkich etapach jego powstawania. Dlatego też etap wdrażania będzie poddany takim samym rygorom. Proces uspołecznienia może opierać się tylko i wyłącznie na wolnej woli brania udziału w podejmowanych działaniach. To interesariusze zdecydują czy są zainteresowani braniem udziału w dalszej części tj. wdrażaniu GPR, po stronie Burmistrza, jako organu wykonawczego pozostanie zapewnienie możliwości przynajmniej na takim samym poziomie jak podczas tworzenia niniejszego dokumentu. Mając jednak na względzie fakt, że działania w których biorą udział mieszkańcy mają większą trwałość, są społecznie „dopilnowane” zaplanowano również bezpośredni udział mieszkańców w pracach typu: porządkowanie przestrzeni, prace wykończeniowe (np. sadzenie drzew i krzewów). Takie działanie zostało zgłoszone przez samych mieszkańców biorących udział w warsztatach strategicznych jako projekt „zagospodaruj swoją linię brzegową”. Podstawowym celem działań związanych z uspołecznieniem procesu jest dotarcie do jak najszerszej grupy beneficjentów i interesariuszy, instytucji mogących być partnerami. Zakłada się, że czynny udział w pracach stworzy swoistą więź z powstałymi miejscami, co przełoży się na społeczny efekt rewitalizacji w postaci ograniczenia pasywności części mieszkańców.

Ponadto wykorzystywane będą dostępne metody i narzędzia szerokiego informowania interesariuszy:

- artykuły w prasie,
- ogłoszenia, informacje zamieszczane na stronie internetowej,
- spotkania informacyjne z interesariuszami

Odrębnym działaniem nakreślonym w ustawie o rewitalizacji będzie powołanie Komitetu Rewitalizacji, jako ciała pomocniczego stanowiącego forum współpracy i dialogu interesariuszy z organem gminy.

Zaplanowane działania zapewnią upowszechnienie i upublicznienie tego dokumentu, a tym samym uzyskanie akceptacji społecznej dla jego realizacji poprzez zapobieganie potencjalnym konfliktom interesów.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

X. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 21 UST.1 USTAWY Z DNIA 21 CZERWCA 2001R. O OCHRONIE PRAW LOKATORÓW, MIESZKANIOWYM ZASOBIE GMINY I O ZMIANIE KODEKSU CYWILNEGO

Gminny Program Rewitalizacji Śródmieścia w Człuchowie wiąże się z wprowadzeniem zmiany w uchwale nr XLV.321.2014 Rady Miejskiej w Człuchowie z dnia 26 lutego 2014r. w sprawie uchwalenia programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Człuchów na lata 2014-2020.

Zmiany w ww. uchwale dotyczyć będą:

1. Planu remontów i modernizacji wynikających ze stanu technicznego budynków i lokali.
2. Wysokości wydatków w kolejnych latach, z uwzględnieniem kosztów remontów oraz kosztów modernizacji lokali i budynków wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy.
3. Wydatków inwestycyjnych.

XI. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWALE W SPRAWIE ZASAD WYZNACZANIA SKŁADU ORAZ ZASAD DZIAŁANIA KOMITETU REWITALIZACJI

Komitet ds. Rewitalizacji, to ciało doradczo-opiniotwórcze, przewidziane w Ustawie z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji, jako podmiot wspierający Burmistrza w podejmowaniu decyzji i wydawaniu opinii o działaniach rewitalizacyjnych. Komitet ds. Rewitalizacyjnych, zgodnie z prawodawstwem zostanie powołany do 3 miesięcy od daty wejścia w życie uchwały o przyjęciu Gminnego Programu Rewitalizacji Śródmieścia w Człuchowie. Jego zadania zostaną określone w odrębnej uchwale.

XII. WSKAZANIE, CZY NA OBSZARZE REWITALIZACJI MA ZOSTAĆ USTANOWIONA SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI

W Gminnym Programie Rewitalizacji Śródmieścia w Człuchowie nie przewiduje się ustanowienia Specjalnego Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 *Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku*.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

XIII. WSKAZANIE SPOSOBU REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Dla obszaru objętego niniejszym programem rewitalizacji obowiązują następujące dokumenty planistyczne :

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Człuchów Uchwała nr LIII/306/2009 Rady Miejskiej w Człuchowie z dnia 25 listopada 2009r. ;

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu pod zabudowę mieszkaniową , usługi i zieleń pomiędzy ulicami Garbarską, Zamkową, Szczecińską, Kamienną i Łąkową w Człuchowie - Uchwała Nr XLVIII.342.2014 Rady Miejskiej w Człuchowie z dnia 28 maja 2014r. (Publikacja w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego poz. 2166 z dnia 13 czerwca 2014r.);

- część miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę mieszkaniową, usługi, komunikację i zieleń , obejmującego Stare Miasto wraz z otaczającym śródmieściem w Człuchowie - zatwierdzonego Uchwałą Nr XX.142.2016 Rady Miejskiej w Człuchowie z dnia 31 maja 2016r. i ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego poz. 2242 z dnia 20 czerwca 2016r.;

- część miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu obejmującego fragment al. Jana Pawła II wraz z obszarem przyległym od ulicy Koszalińskiej do ul. Szczecińskiej w Człuchowie - Uchwała Nr LII.367.2014 Rady Miejskiej w Człuchowie z dnia 12 listopada 2014r. (Publikacja w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego poz. 4154 z dnia 26-1-2014r.);

- zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu pod nazwą „Osiedle Wazów” w Człuchowie - zatwierdzona Uchwałą Nr LIII/307/2009 Rady Miejskiej w Człuchowie z dnia 25 listopada 2009r. i ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego Nr 27 poz. 463 z dnia 23 lutego 2010r. (wraz z zmianą części tekstowej Uchwała Nr IX/55/2011r. Rady Miejskiej z dnia 29 czerwca 2011r. ogłoszona w

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego Nr 104, poz. 2090 z dnia 25.08.2011r. - tekst jednolity – Uchwała Rady Miejskiej nr XXXII.225.2013 z dnia 6 lutego 2013r.);

W obszarze rewitalizacji znajduje się również teren dla którego brak jest obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W dniu 16 marca 2016r. Rada Miejska w Człuchowie podjęła uchwałę nr XVIII.125.2016 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przy ul. Szczecińskiej w Człuchowie.

a) Wskazanie zakresu niezbędnych zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Ustalenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla jednostki „Śródmieście” są w całości zgodne z obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Człuchów. W przedmiotowym dokumencie planistycznym obszar objęty rewitalizacją został określony jako strefa B – Śródmiejska strefa mieszkaniowo-usługowa.

Kierunki zmian w strukturze przestrzennej miasta określone w studium dla obszaru objętego opracowaniem :

Główne funkcje

- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna w istniejących osiedlach,
- zabudowa mieszkaniowo - usługowa i zabudowa usługowa na zabytkowych przedmieściach,
- usługi publiczne, usługi sportu i rekreacji o znaczeniu ogólnomiejskim i ponadlokalnym,

Funkcje wykluczone

- zabudowa produkcyjno - usługowa, magazyny i składy, rzemiosło o charakterze produkcyjnym w sąsiedztwie istniejącej zabudowy mieszkaniowej, szczególnie wielorodzinnej,

Zasady przekształceń:

- Śródmieście rozwijać się będzie w kierunku podnoszenia jakości przestrzeni i istniejących funkcji z możliwością wprowadzenia uzupełniających funkcji ponadlokalnych i usług związanych z obsługą osiedli. Podstawowe kierunki przekształceń obejmują

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

podnoszenie jakości przestrzeni poprzez renowację i rewitalizację istniejącej, historycznej zabudowy mieszkaniowej, z zachowaniem struktur architektonicznych i założeń urbanistycznych, z dopuszczeniem przekształceń na cele usług parterów budynków;

- możliwe jest przemyślane zagęszczenie zabudowy, wzdłuż historycznego traktu ul. Szczecińskiej, tam, gdzie takie dopełnienie pierzei mogłoby podnosić architektoniczne walory tych wnętrz;

- na zabytkowych przedmieściach przekształcenia uwzględniające historyczną strukturę zabudowy, rewaloryzacja zabytkowej zabudowy w obrębie historycznych przedmieść, uczytelnienie charakterystycznych wnętrz urbanistycznych:

- plac Bohaterów, ul. Szczecińska do skrzyżowania z ul. Kamienną, wraz z terenem zabytkowego cmentarza katolickiego, jako oś kompozycyjna Przedmieścia Berlińskiego, nowoczesne centrum obsługi regionu człuchowskiego - lokalizacja usług centrotwórczych (administracja, handel, gastronomia, kultura),

- ukształtowanie harmonijnych sylwet zabudowy nad Jez. Miejskim i Jez. Urzędowym
- poprawa jakości życia mieszkańców poprzez lokalizację osiedlowych przestrzeni publicznych (place zabaw, tereny zielone, place sportowe),
- dyslokowanie poza obszar Śródmieścia wybitnie uciążliwych dla otoczenia form użytkowania (funkcje produkcyjno - usługowe) oraz degradujących przestrzeń garaży;
- tworzenie stref ruchu spowolnionego i stref o dominującym ruchu pieszym,
- uzupełnienia i intensyfikacja zabudowy w całej strefie,

Obszary zabudowane wymagające przekształceń i rehabilitacji

- rewaloryzacja zabytkowego cmentarza.

Niezbędne pozostanie do wprowadzenia w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Człuchów, stosownego zapisu o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego ustanowionego uchwałą Rady Miejskiej w Człuchowie nr XIX.134.2016 z dnia 27.04.2016r. i oznaczenie go w części graficznej studium.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

b) Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany

Założenia GPR przewidują konieczność wprowadzenia niewielkich zmian w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego terenu pod zabudowę mieszkaniową, usługi i zieleń pomiędzy ulicami Garbarską, Zamkową, Szczecińską, Kamienną i Łąkową w Człuchowie - Uchwała Nr XLVIII.342.2014 Rady Miejskiej w Człuchowie z dnia 28 maja 2014r.. Wymagana korekta dotyczy funkcji drogowych w celu usprawnienia planowanej przebudowy układu komunikacyjnego. Obecnie przeprowadzana jest stosowna procedura planistyczna mająca na celu wprowadzenie zmiany w planie miejscowym. Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przy ul. Szczecińskiej w Człuchowie mające na celu wprowadzenie w/w zmiany spowoduje także pokrycie planem miejscowym w 100% obszaru objętego programem rewitalizacji.

Całkowite pokrycie obszaru Śródmieście planami miejscowymi służyć będzie do efektywnej realizacji założeń GPR.

Pozostałe inwestycje opisane w poszczególnych projektach są jak najbardziej zgodne z ustaleniami obowiązujących planów miejscowych.

W związku z powyższym w Gminnym Programie rewitalizacji nie wskazuje się obszarów koniecznych do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

c) Wskazanie konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji

Zgodnie z art. 37f ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:

1. Rada gminy może uchwalić dla obszaru rewitalizacji miejscowy plan rewitalizacji, jeżeli uchwalony został gminny program rewitalizacji.
2. Miejscowy plan rewitalizacji jest szczególną formą planu miejscowego.
3. Jeżeli na całości albo części obszaru rewitalizacji obowiązuje plan miejscowy i został uchwalony gminny program rewitalizacji, miejscowy plan rewitalizacji można również uchwalić w wyniku zmiany planu miejscowego.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

Ze względu na fakt, że ustalenia obowiązujących planów są zgodne z planowanymi przedsięwzięciami i nie zachodzi konieczność ich zmiany, a będący w trakcie procedury planistycznej plan uwzględnia przedsięwzięcia planowane w GPR nie zachodzi konieczność opracowywania szczególnej formy planu miejscowego jakim jest miejscowy plan rewitalizacji.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

XIV. ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY

Załącznik nr 1 do Gminnego Programu Rewitalizacji Śródmieścia w Człuchowie przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno- przestrzennych obszaru rewitalizacji.

Numer	Opis
1. Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno - przestrzennych	
1.1	Utworzenie „Centrum Rodzin” w Człuchowie wraz z zagospodarowaniem terenu wokół budynku Miejskiego Domu Kultury w Człuchowie .
1.2	Utworzenie przestrzeni publicznej dla mieszkańców Śródmieścia .
1.3	Zagospodarowanie skweru przy ul. Szczecińskiej 23 i 25.
2. Uzupełniające kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych	
2.1	Zwiększenie funkcjonalności technicznej oraz poprawa warunków zamieszkania budynku <i>ul. Sobieskiego 6</i>
2.2	Zwiększenie funkcjonalności technicznej , poprawa : warunków zamieszkania budynku oraz zagospodarowania podwórka <i>ul. Szczecińska 22</i>
2.3	Zwiększenie funkcjonalności technicznej budynku, poprawa warunków zamieszkania budynku <i>ul. Szczecińska 12</i>
2.4	Zwiększenie funkcjonalności technicznej oraz poprawa zagospodarowania podwórka <i>ul. Traugutta 7a</i>
2.5	Zwiększenie funkcjonalności technicznej <i>ul. Traugutta 6</i>
2.6	Zwiększenie funkcjonalności technicznej oraz poprawa zagospodarowania terenu <i>ul. Szczecińska 2</i>
2.7	Zwiększenie funkcjonalności technicznej oraz poprawa warunków zamieszkania budynku <i>ul. Szczecińska 21</i>
2.8	Zwiększenie funkcjonalności technicznej oraz poprawa warunków zamieszkania budynku <i>ul. Plac Bohaterów 1</i>

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

2.9	Zwiększenie funkcjonalności technicznej oraz poprawa warunków zamieszkania budynku <i>ul. Szczecińska 25</i>
2.10	Zwiększenie funkcjonalności technicznej budynku, poprawa : warunków zamieszkania budynku oraz zagospodarowania podwórka <i>ul. Traugutta 3</i>
2.11	Przebudowa budynku , poprawa : warunków zamieszkania budynku oraz zagospodarowania podwórka <i>ul. Traugutta 1</i>
2.12	Poprawa warunków zamieszkania budynków oraz przestrzeni publicznych wokół budynków <i>osiedla Piastowskiego</i>
2.13	Poprawa warunków zamieszkania budynków oraz przestrzeni publicznych wokół budynków <i>osiedla Wazów</i>
2.14	Poprawa zagospodarowania podwórka i terenu wokół budynku <i>ul. Sobieskiego 10</i>
2.15	Zagospodarowanie podwórka <i>ul. Traugutta 9</i>
2.16	Poprawa zagospodarowania podwórka przy <i>ul. Sobieskiego 8</i>
2.17	Poprawa zagospodarowania podwórka przy <i>ul. Sobieskiego 1 i ul. Szczecińska 14</i>

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI ŚRÓDMIEŚCIA W CZŁUCHOWIE

Pozostałe załączniki Gminnego Programu Rewitalizacji Śródmieścia w Człuchowie.

Załącznik nr

2. Struktura własności.
3. Analiza funkcji użytkowych.
4. Dostępność komunikacyjna.
5. Zasoby kulturowe.
6. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.
7. Uproszczony plan rzeczowo- finansowy dla potrzeb procesu rewitalizacji Śródmieścia.
8. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.
9. Szacunkowe (indykatywne) ramy finansowe realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Śródmieścia w Człuchowie.
10. Syntetyczne zestawienie powiązań Gminnego Programu Rewitalizacji Śródmieścia w Człuchowie z dokumentami strategicznymi gminy miejskiej Człuchów.